

ENIMONT / VRSTA OBVESTIL

Vpleten ves politični vrh

Podkupnine v zdravstvu: obvestilo tudi Renzulliju

MILAN - Prvi rafal je dosegel cilj. Potem ko sta v tork večer predsednik Montedisona Giuseppe Garofano in bivši poverjeni upravitelj Sama »izpraznila malho« v zvezi z zadevo Enimont, so milanski sodniki naslovili politikom prva jamstvena obvestila. Naslovnik sta bila bivši tajnik Krščanske demokracije in večkratni podpredsednik vlade Arnaldo Forlani ter bivši prokuratorski minister in eden najvidnejših predstavnikov Andreottijeve struje Paolo Cirino Pomicino. Ob njih dveh so milanski sodniki poslali jamstveni obvestili bivšima tajnikoma PRI Giorgio La Malfa in PSDI Carlo Vizzini, ki sta obtožena kršitve zakona o finansiranju strank. Toda obvestili naj ne bi bili v neposredni vezi z afero Enimont.

Forlani in Cirino Pomicino, ki sta ogorčeno zavrnila obtožbi, pa baje nista edina politika, ki sta vpletena v zadevo Enimont. Tako trdi tednik Espresso, ki napoveduje objavo zapisnika Garofanovih zasliševanj. Po pisanju tednika naj bi za razporo v Enimontu zasebni partner Raul Gardini plačal od 130 do 135 milijard lir podkupnin. Od tega denarja naj bi PSI dobila polovico, KD 30 odstotkov, ostalih dvajset pa naj bi porazdelili med politike - Espresso navaja Cirina Pomicina, Franca Pigo, Forlania, Vizzinija, Altissima, La Malfa, Craxija in Martellija, poslovneže - omenjena sta Cagliari in Paz-

zi, ter zasebne profesionalce.

Pisanje Espressa vsaj delno potrjuje tudi tiskmec Panorama, ki naj bi vedel, da se je za izplačilo podkupnin Forlaniju in Cirinu Pomicinu pogajal osebnost Gardini.

Forlani in Cirino Pomicino sta zavrnila obtožbe kot »neverjetno laž«, tajnik PRI La Malfa pa je priznal, da je dobil od Carla Same 300 milijonov lir prispevka za stranko, vendar ta vsota, pravi La Malfa, ni v zvezi z zadevo Enimont.

O podkupninah je spregovoril tudi bivši tajnik PSI Bettino Craxi, ki je zavrnil vsako obtožbo v zvezi z Enimontom in dodal, da »če bo nadaljevala ta klima, vas bom resil nevsečnosti svoje prisotnosti«. Craxi ni hotel pojasniti, kaj je s tem mislil.

Ob zadevi Enimont pa je za politike vroče tudi na ostalih frontah podkupniške afere. Milanski sodniki, ki raziskujejo področje zdravstva, so večeraj naslovili jamstvena obvestila bivšima ministroma Francesco De Lorenzu (PLI) in Giancarlu Tesiniju (KD), in poslanecem Eleni Marinucci, Gabrieleju Renzulliju (oba PSI), Antoniju Del Penninu (PRI) in Giuseppeju Saretti (KD). Tribunal ministrov pa je naslovil parlamentu zahtevo, naj v zvezi s podkupninami cestnega podjetja Anas dovoli aretacijo bivšega ministra Giovannija Prandinija (KD) in bivšega tajnika parlamentarne protimašijske komisije Francesca Cafarella (KD).

BOMBNI ATENTATI / DANES V MILANU POGREB PETIH ŽRTEV

Doslej malo indiciev za odkritje storilcev



Takšno je videti poslopje Muzeja sodobne umetnosti v Milanu po bombnem atentatu (telefoto AP)

RIM, MILAN - Preiskovalci, ki raziskujejo okolščine bombnih atentatov v Rimu in Milanu, so vztrajno na delu med rusevinami, da bi zbrali kar največ indiciev. Toda skrbno delo doslej ni obrodilo velikih sadov in jasnih elementov je bolj malo. Med temi je nedvomno dejstvo, da so bile bombe pripravljene z mešanico eksploziva T4, kar potrjuje tesno vez z bombami, ki so eksplodirale v Forencah in v rimski četrti Parioli.

Preiskovalci so tudi prepričani, da so teroristi izbrali kot avtobombe vozila tipa fiat uno, ker so zelo razširjeni in torej neopazni. V izbiri teh vozil ni najbrž nobene simbolologije.

Nekoliko bolj obetavni so izsledki milanskih preiskovalcev. Glavni, čeprav doslej nedorečeni element, je identikit mlade svetlolase ženske, ki je bil objavljen. Če bi se izkazalo, da je ženska res povezana z bombno eksplozijo v Milanu, bi bila se tesnejša vez z atentatom v rimski četrti Parioli izpred dveh mesecev. Tudi ob tisti priložnosti so očitvidci govorili o svetlolasi ženski, ki naj bi jo opazili na prizorišču zločina dan pred atentatom in tudi nekaj časa pred bombno eksplozijo. Zaenkrat so znani le obrisi skrivnostne ženske, drugih podatkov pa, kot kaže, ni na razpolago.

In končno podatki o količini uporabljenega eksploziva: v Milanu naj bi bila avtobomba nabita z okoli 100 kilogrami razstreliva, pred lateran-

sko baziliko naj bi eksplodiralo 50 kilogramov eksploziva, pred cerkvijo sv. Jurija v Velabru pa okoli 30 kilogramov.

To so podatki, poleg evidencnih tablic avtobomb, na katerih delajo zaenkrat preiskovalci. Medtem pa se zlasti med politiki množijo domneve in ugibanja o »sporočilu« bomb. Notranji minister Nicola Mancino ni izključil mednarodnih povezav zlasti v smeri prekupevanja droge. Pri tem je dodal, da gleda

predvsem v smeri tihotalplejnja mamil prek Srednje Evrope, omenil pa je tudi možnost povezav z Zahodom. Ob tej priložnosti se je Mancino povrnil k vprašanju morebitne vpletenosti obveščevalnih služb. Po njegovem mnenju so se službe izkazale za neučinkovite, ni pa dokazov, da bi bile vpletene v atentate.

Po domačih logih pa se je ozrl bivši sodnik in poslanec DSL Ferdinando Imposimato, ki je iz-

vedenec za terorizem. Po njegovem mnenju je sodstvo s sedanjimi preiskavami tako o podkupniških aferah kot o spletu med kriminalom in politiko, ubralo pot, ki lahko pelje k resnici. In bombe naj bi hotele prekiniti prav to nit, ki bi lahko razgrnila tajnosti prve republike in ljudi, ki so jo utelesili.

Danes popoldne bo v Milanu pogreb treh gasilcev, mestnega redarja in zdomca, ki jih je ubila eksplozija avtobombe.

Sindikalne organizacije so proglasile za jutri kratko vsedržavno stavko. Delavci se bodo v znak solidarnosti z žrtvami in obsodbe terorističnih izpadov, v Milanu vzdržali dela eno uro, drugod pa 15 minut.

O atentatih v Milanu in Rimu je bil govor tudi med včerajšnjo vladno sejo. Vlada je nakazala 35 milijard lir za prve najnujnejše posege. Od te vsote je bilo 20 milijard dodeljenih Milanu in 15 Rimu.

POSTAVILI SO JIH DOMAČINI NA LASTNO PEST

Nove dvojezične table na Tržaškem

TRST - Od včeraj stojijo dvojezične table tudi v Križu, na Proseku in na Kontovelu. Postavili so jih domačini na lastno pest, tako kot so v preteklih dneh storili prebivalci drugih vasi in zaselkov tržaške občine. S tem se nadaljuje akcija za spoštovanje slovensčine v javnih napisih, ki jo je izzvala tržaška občinska uprava, ko je 20. julija letos dala odstraniti dvojezične napise v nekaterih vaseh, kjer so stali vse od leta 1984. Zdaj domačini ne samo obnavljajo te table, ampak jih postavljajo tudi ponekod, kjer jih prej ni bilo. Dvojezični javni napisi sodijo med temeljne pravice avtohtonih manjšin na narodnostno mešanih področjih, ki pa je doslej tržaška občinska uprava ni nikoli kaj pridala spoštovala.

Na sliki (foto KROMA/Krizmancic): postavljanje dvojezičnih tabel na Proseku.

Več na 3. strani.



BALKAN / V ŽENEVI POGAJANJA, V BOSNI BOJI

Združene republike BiH

Pogajalca Owen in Stoltenberg predlagata novo formulo - Danes ob deseti nov premirje - Hrvati so za promet odprli masleniški pontonski most

ŽENEVA, SARAJEVO, MASLENICA - Mednarodna posrednika Owen in Stoltenberg sta v četrtek pred bosanskim voditeljem predlagala novo formulo, sprejemljivo za Srbe in Hrvate, ki so prej zahtevali konfederacijo, pa tudi za Muslimane, zagovornike federalne ureditve prihodnje (razdeljene) države. O »Združenih republikah Bosne in Hercegovine«, kot svoj načrt imenujeta posrednika, se bodo pogajali danes, potem ko je muslimanski voditelj Izetbegović prošil za premor, da bi se lahko posvetoval s člani predsedstva BiH.

Opazovalci ocenjujejo, da se je tretji dan zenevskih pogovorov začel zares pogajati tudi Izetbegović, ki je skupaj s poglavarjem bosanskih Srbov in Hrvatov Karadžićem in Bobanom pozval svoje vojake, naj nemudoma nehajo streljati. Kljub njihovim pozivom in izjavi srbskega predsednika Milosevića, da mora tokrat premirje res veljati, se na bojiščih ni



Kadar jih Srbi ne obstreljujejo, vojaki OZN pomagajo tudi nabirati drva (Telefoto: AP)

nič spremenilo. Srbi so se naprej obstreljevali Muslimane v Sarajevu in Brckem, Muslimani pa na padali Hrvate v srednji Bosni, napovedanega sestanka poveljnikov vseh treh vojsk na sarajevskem letališču pa ni bilo. Popoldne je najmočnejši med udeleženci Karadžić izjavil, da bo njegova vojska nehala streljati v petek točno opoldne. Dotlej je pričakovati pravi peklen in

poskuse vseh treh armad, da bi, čeprav samo za centimeter, razširile svoje ozemlje. Ker zadnje dni na bojišču veliko izgublja tudi Hrvati, je Zagreb v četrtek zahteval nujno zasedanje Varnostnega sveta Združenih narodov, ki naj »pred muslimanskimi skrajneži« zasciti življenja Hrvatov v Bosni in jih obvaruje »etničnega čiščenja in iztrebljenja«.

V četrtek so iz Zagreba

sporočili, da so Hrvati za promet odprli pontonski most pri Maslenici, kar si predstavniki Združenih narodov razlagajo kot napoved novih oboroženih spopadov. V skladu s sporazumom med Zagrebom in Kninom, ki mu je botrovala OZN, bi morali namreč Hrvati najprej (najpozneje do jutri) z območja Maslenice umakniti svoje cete, cesar pa niso storili. (R. S.)

■ DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Volilni zakon in manjšine

Poslanska zbornica je tudi tokrat pokazala manj naklonjenosti do manjšin kot senat. V svoja volilna pravila je vključila bolj omejevalno določilo o zamejevanju volilnih okrožij. ...stran 2...

Graziano Mesina spet v zaporu

Nekdanji kralj sardinskih banditov Graziano Mesina sedi od včeraj spet v zaporu. Aretirali so ga na domu njegovega delodajalca, pri katerem so našli več orožja. »Grazianeddu«, ki je preživel vrsto let v zaporu zaradi ugrabitve premožnih Sardincev in umorov, je bil že nekaj časa na nadzorovani svobodi.

..... stran 2

Dvomljiva imenovanja deželnega odbora

Odbor deželnega sveta za imenovanja je pod predsedstvom predsednika skupščine Fontaninija sklenil, da bo znova preučil imenovanja, ki jih je v zadnjih tednih izvedel Turkelov odbor. Odbor za izvolitev deželnega sveta pa je potrdil izvolitev samo 51 od skupnih 60 svetovalcev tekoče mandatsne dobe.

..... stran 2

Več časa za privatizacijo Tržaškega Lloyda

Na zadnjem sestanku med predstavniki Dežele FJK in družbe Finmare v Rimu se je problem tržaške plovne kompanije vendarle rahlo premaknil z mrtve točke. Finmare je namreč izrazil pripravljenost, da v primeru resnega zamenjanja privatnikov za odkup kompanije premakne zadnji rok, 30. september, ki ga je določila za združitev Lloyda z genovsko kompanijo Italia.

..... stran 3

Kako informacija vpliva na otroka

»Otroci in vojna: nove žrtve informacije«. To je bil naslov okrogle mize, ki so jo priredili včeraj v Miljah v okviru vsakoletne manifestacije Otroško gledališče v Miljah in na kateri so pedagogi in novinarji spregovorili o vplivih informacije o vojnih grozotah na otroka.

..... stran 3

Pogovor s predsednikom Severne lige Rocchetto

Po političnih in zlasti po nedavnih upravnih volitvah se je na italijanski politični sceni uveljavila nova sila, Severna liga. Kaj je liga? Kakšni so njeni programi? Kako gleda na odnose s sosedi in na manjšine? O tem je tekla beseda v pogovoru s predsednikom Lige Francem Rocchetto.

..... stran 7

Oproščen John Demjanjuk

Ni dovolj dokazov, da bi bil John Demjanjuk res »Ivan Grozni«, krvnik iz Treblinka. S to utemeljitvijo ga je izraelsko vrhovno sodišče oprostil, medtem ko je bil Demjanjuk pred šestimi leti obsojen na smrt.

..... stran 7

V Sheffieldu EP v plavanju

Včeraj se je v Sheffieldu v Veliki Britaniji pričelo evropsko prvenstvo v plavanju, na katerem nastopajo tudi slovenski in italijanski predstavniki. Slovenci bodo skušali na tem EP predvsem izboljšati osebne rekorde.

..... stran 11

NOVICE

Parlamentarec obtožen
narkomanije in posilstva

RIM - Poslanska zbornica je včeraj izdala dovoljenje za uvedbo preiskave proti socialističnemu poslancu Salvatoreju Abbruzzeseju, ki ga neapeljski sodniki obtožujejo, da se je prekršil proti zakonodaji o mamilih in da je posilil mladoletna dekleta, katerim naj bi skupno s svakom razpečeval mamila. Sam Abbruzzese se izjavlja za nedolžnega in zatrjuje, da ga vsega hudega obtožuje lažni mafijski skesanec, ki naj bi v resnici se vedno delal za mafijo iz Pianure in Fuorigrotte. Pristaviti velja, da je poslanska zbornica Abbruzzeseju odvzela imuniteto v rekorno kratkem času, in sicer v 15 dneh. Socialistična poslanka je označila obtožbe kot izredno hude in pozvala kolegice v parlamentu, naj zadevi sledijo s posebno pozornostjo.

Zaplenili dvigalo
v zabavišču v Lignanu

LIGNANO - V plažnem zabavišču Aquasplash v Lignanu so včeraj funkcionarji krajevne zdravstvene enote ob navzočnosti karabinjerjev zaplenili dvigalo, ki velja za eno izmed največjih atrakcij. Naprava namreč dviga ljubitelje močnih emocij 40 metrov visoko in jih nato spušča v praznino, dolker jih ne ustavi resilna vrh, na katero so privezani. Dvigalo so zaplenili, ker so ga preizkusili po postopku, ki velja za gradbeno dvigalo. Njegovi lastniki pa so se že obrnili na videmsko prefekturo, da bi zadevo uredili v skladu z zakoni. Ob tem so poudarili, da podobne naprave delujejo marsikje po italijanskih plažah.

Vlada odobrila
zdravstveni načrt

RIM - Ministrski svet je včeraj odobril zdravstveni načrt za triletnje 1994-96 na predlog ministrice za zdravstvo Mariapie Garavaglia. Načrt bodo morale zdaj obravnavati pristojni komisiji senata in poslanske zbornice ter konferenca država-dezele, nakar ga bo vlada dokončno odobrila, če bo seveda pozel dovoljena mnenja omenjenih organov. Načrt med drugim predvideva olajšave za koriščenje javnega zdravstvenega sistema, zavzema se za zmanjšanje razkorakov med deželami, govori o meddeželni mobilnosti bolnišniških pacientov itd. Kar zadeva stroške, naj omenimo le, da načrt predvideva 1, 58 milijona lir prispevkov na glavo v letu 1994, kar je 3, 5 odstotka več kot leta 1993.

Senat dovolil preiskavo
proti Andreottiju

RIM, Senat je včeraj izglasoval dovoljenje za uvedbo preiskave proti dosmrtnemu senatorju Giuliu Andreottiju v zvezi z umorom casnikarja Mina Pecorellija. Za dovoljenje so zaprosili rimski sodniki. Tudi sam Andreotti, ki je že nekajkrat javno zahteval, naj senat da dovoljenje, je med glasovanjem dvignil roko.

VOLILNA PRAVILA / PRAVICE MANJŠIN

Zbornica spet
manj naklonjena

Njena pravila so bolj omejevalna

RIM - Do odobritve novih volilnih pravil manjka samo še korak. Poslanska zbornica mora zopet potrditi volilna pravila senata, senat pa volilni zakon za izvolitev poslancev. Po treh zaporednih branjih (doma sta namreč v sredo zvečer sprejela popravljen besedila) bi morala biti četrta odobritev samo še formalnost. Preden bo zakon začel povsem veljati, pa bo treba še nekaj časa, ker bo morala vlada na osnovi kriterijev, ki so zapisana v zakonih, zamejiti uninominalna volilna okrožja, v katerih bo z večinskim sistemom izvoljenih 75 % parlamentarcev, in volilne okolise, v katerih bo s proporcionalnim sistemom izvoljenih 25 % parlamentarcev. Volilna okrožja bodo različna za senatorje in poslance, ker je njih število različno (poslancev je dvakrat več kot senatorjev), poleg tega pa ustava določa, da so senatorji izvoljeni na deželni osnovi.

Zamejevanje novih okrožij bo poblizu zadevalo slovensko narodnostno skupnost, saj je bilo prav to poglavje edino, v katerem je bilo mogoče (glede na ustavne omejitve) upoštevati pravice narodnih manjšin. Tudi zaradi tega je sen. Darko Bratina ob podpori svoje stranke in Slovincem naklonjenih političnih sil (zlasti



Senator Darko Bratina

aktivna je bila SKP tudi pod impulzom sen. Stojana Spetice), usmeril svoj napor predvsem v to smer.

Najbolj uspešen je bil v novih volilnih pravilih za senat, saj je ta dom v sredo spet sklenil, da morata »na področjih, kjer živijo priznane jezikovne manjšine obseg in zamejitev volilnih okrožij omogočiti pristop k parlamentarnemu predstavništvu teh manjšin, ki morajo zato biti vključene v cimb manjše število okrožij. Na teh področjih ni nujno upoštevati kriterijev, ki veljajo v vse-

državnem merilu«. Podobno določilo je senat vključil tudi v volilni zakon poslancev, toda zbornica ga je v tretjem branju spet nekoliko popravila in besedilo je manj ugodno. Rečeno je, da je treba zamejiti volilna okrožja tako, da bo manjšina vključena v cimb manjše število okrožij in zato ni nujno upoštevati vsedravnih kriterijev. Dodano pa je, da tako okrožje po številu prebivalstva lahko odstopa samo za 15 odstotkov od povprečnega vsedravnega okrožja.

Iz besedila zbornice je torej zginil stavek, da je treba omogočiti pristop manjšine k parlamentarnemu predstavništvu in dodana je tudi številna omejitev.

Sprejeta določila, ki so bila v sedanjih razmerah največ, kar je bilo mogoče doseči, ne jamčijo manjšini, ki številčno ni dovolj močna, parlamentarnega zastopstva. Dajejo pa ji vsaj osnovo za bitko, da zamejitev volilnih okrožij ne bo preveč neugodna. In prav v to bitko bo treba sedaj zastaviti vse sile, da dosedanja trud ne bi bil zaman.

Ob recenem pa velja še ena ugotovitev: čeprav volilni zakon ni resil vprašanja zastopstva manjšin, je v njem vsaj uradno zapisano, da problem obstaja. (VT)

G L O S A

Andreatta
naj najprej
pomete
pred svojim
pragom

JOŽE PRIJEC

vega razmisljanja, ki je sprožil v mojih možganih takojšnjo reakcijo, komaj sem ga prebral. Namrec ob sklicevanju na rimsko pravo v poduk Sloveniji, naj se vendarle vede tako kot se spodobi. Ker sem v davnih letih tudi sam naredil izpit iz tega predmeta, si nisem mogel kaj, da bi sam pri sebi ne svetoval ministru in poklicnemu kolegi Andreatti naj, preden začne docirati, najprej pomete pred lastnim pragom. Eden od nosilnih stebrov rimskega prava je namreč pravilo »pacta sunt servanda«, pravilo, na katerega se je italijanska vlada pozvignala, ko ga je bilo treba aplicirati v zvezi z naslo manjšino. Preden se je leta 1954 Italija vrnila v Trst, je z ZDA, Veliko Britanijo in Jugoslavijo podpisala v Londonu dogovor, s katerim je sprejela točno določene obveznosti v odnosu do trzaskih Slovencev. Teh

obveznosti ni nikoli spoštovala, ker dogovorja preprosto ni ratificirala v parlamentu, kar je verjetno edinstven primer v analih mednarodne diplomacije. In tudi potem, ko je z osimskimi sporazumi vso stvar vendarle nekako sanirala ter obljubila, da bo zascito, predvideno v Londonskem memorandumu, udejanila in jo celo razširila na vso manjšino, tega ni storila, čeprav je od Osima minilo skoraj osemnajst let. O vseh teh zadevah pri nas že civkajo vrabci na stehi, vprsljivo pa je, ce jih Andreatta pozna. Morda ni napak, da mu jih povemo.

Cetrtek, 22. julija 1993. V Delu berem, da je komisija za mednarodne odnose državnega zbora v Ljubljani razpravljala tudi o budimpeštanskem Peterletovem pogovoru z Andreatto, pri cemer je Janez Kocijancic - pri-

družil se mu je tudi Zmago Jelincic - menil, da je slovenski minister »postopal nerodno«, ko je ob zasedanju Srednjeevropske pobude italijanskemu kolegu izročil poslanico Slovenske skupnosti o manjšini. Kocijancic je baje vprašal, ali sme minister izročiti poslanico ene same, ne ravno rezprezentativne slovenske skupine v Italiji in zahteval poja-

snilo. Tudi v tem primeru ne bom razpravljaj, ali je ravnal Peterlet prav, ko je v nasprotju z dogovori nastopil kot tolmac stalisc samo ene komponente nase zamejske stvarnosti. Obregnil se bom ob Kocijancicevem omalovazelavnem odnosu do Slovenske skupnosti, ki gotovo ni zamenjajvalja politična sila med Slovenci v Italiji, pa ceprav so jo krivicni volilni zakoni izrinili iz poglavitnih predstavniških teles v nasi dezeli. Predvcerajsnim je v intervjuju za Delo Jehudi Menuhin primerjal slovenski narod zaradi njegove majhnosti s sobo s posteljo. Naucimo se malo političnega bontona, da nas tujci po pravici ne bodo imeli za sluzincad, ki si drugega ne zasluži kot kamro v podstresju.

KRMIN / NENADEJAN OBISK

Astronavta v
zadružni kletiVino miru bo poletelo v vesolje
Astronavta bosta fotografirala Brda

KRMIN - V krminski zadružni kleti so doživeli včeraj obisk ruskih astronautov. Iz Gradeža, kjer sta na rehabilitaciji, sta v Krmin prišla poveljnik vesoljske postaje Mir Salavjov in astronaut Poljakov, skupaj s spremljevalcem. Izvedela sta za pobudo »vina miru« Krminske zadružne kleti. Vino miru bo poletelo tudi v vesolje, astronavta pa sta obljubila, da bosta, ko bosta letela nad našim območjem fotografirala Brda. Fotografija pa bo nova nalepka za Vno miru. (Gostje z ravnateljem Sojinjem - foto S. R.)

DEŽELNI SVET / ODBOR ZA IMENOVANJA

Imenovanja starega
odbora »cenzurirana«

Pod vprašajem tudi 9 deželnih svetovalcev

TRST - Odbor za imenovanja pri deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine je včeraj na zahtevo predsednika skupščine Pietra Fontaninija sklenil, da bo se enkrat preuči vsa imenovanja, ki jih je v zadnjih tednih izvedel stari deželni odbor s predsednikom Viničiom Turellom na čelu. S Fontaninijevim predlogom so se strinjali vsi člani odbora za imenovanja, razen začasnega odbornika Cruderja (KD) in predstavstvene komisije za enake možnosti Mocaverove, ki sta se vzdržala.

Sklep, ki v bistvu razveljavlja zadnja imenovanja, proti katerim je v preteklih dneh javno protestirala Severna liga, je utemeljen z dejstvom, da se ta imenovanja razha-

jajo s splošnimi naceli, ki jih določa marca letos sprejeti deželni zakon st. 9. Zakon, ki ureja obnovo upravnih organov med drugim predpisuje, da je imenovanje izvedljivo ob spoštovanju sposobnosti, izkušenj in profesionalnosti, povrh pa je treba upoštevati kriterije rotacije in se strogo izogibati kopicenju funkcij. Po Fontaninijevi oceni deželna vlada teh kriterijev ni upoštevala, zato zahteva ponovno preucitev imenovanj.

Odbor za imenovanja je v nadaljevanju zasedanja zavrnil izdajo mnenja o imenovanjih podpredsednika goriske hranilnice, predsednikov trzaskega in videmskega zbora za pravico do univerzitetnega študija ERDI-

SU, predsednika deželne ustanove za kmetijstvo ERSa in o kandidaturah za clane upravnega sveta konzorcija za trzasko Raziskovalno območje. Sklep so člani odbora utemeljili s potrebo po oceni profilov nastetih kandidatov, ki jim niso bili pravčasno dostavljeni.

Pozitivno mnenje pa je odbor izrazil za imenovanje Giorgia Garaua na celo goriskega zbora za ljudska stanovanja IACP, za katerega mora vsekakor se preveriti, ali njegova kandidatura ustreza zakonsko predvidenim pogojem. Odbor za imenovanja se bo znova sestel prihodnji teden, po vsej verjetnosti že v torek.

Predsednik deželne skupščine Fontanini, ki je tudi predsednik odbora za izvolitev same skupščine, bo le-tej predlagal potrditev izvolitve 51 od skupnih 60 deželnih svetovalcev.

Odbor se o starih svetovalcih ni izrekel, ker se ni prejel njihovih osebnih podatkov in seznama funkcij, ki jih morajo vsi svetovalci posredovati takoj po izvolitvi. Za druge stiri svetovalce - Di Bisceglia (DSL), Mattassija (DSL), Sara (PSI) in Tonda (PSI) - se je odbor odločil, da bo postopek za potrditev zamrznil do razsodbe Deželnega upravnega sodišča o vloženih prizivih, medtem ko je za zelenega Mionija sklenil enako zamrznitev do razjasnitve vprašanja, ali ima pogoje za izvolitev. Glede bivše svetovke PSI Mattioli je odbor zadolžil tri svoje clane, naj preverijo inkriminirane glasovnice.

GLASBA / SEMINAR ALPE ADRIA 93

Godala in klavirji so
skupno zaigrali v Fari

Seminar je vodil Tržačan Žarko Hrvatič



Spominski posnetek gojencev in pedagogov glasbenega seminarja v Fari ob Soci

FARA OB SOCI - Skupina 23 mladih glasbenikov iz Furlanije-Juljske krajine, Veneta, avstrijske Koroske in Slovenije je preteklo nedeljo zadovoljna zapustila ta kraj na Goriskem, kjer se je udeležila letosnjega dvotedenskega 3. glasbenega seminarja Alpe Adria '93. Gojenci v starosti od 16 do 25 let so bili sveži diplomiranci ali dijaki zadnjih dveh letnikov glasbenih akademij. V Faro so prispeli z namenom, da bi izpopolnili svoje izvajanje v komornih skupinah, saj je bil seminar posvečen prav godalnim kvartetom ter kvartetom in kvintetom s klavirjem.

Vodja in duša seminarja, zamejski rojak, violinist Zarko Hrvatic je takole opisal, kar se je dejansko dogajalo v Fari. »Seminar je bil usmerjen

v izpeljavo določenega programa, ki so si ga ob prijavi izbrali sami gojenci. Udeleženci so vadili prva dva dni individualno s pedagogi. To je veljalo za godala. Pianisti so študirali posamično se nadaljnja dva dni. Pregledali in nastudirali so part, nato so študirali ločeno po skupinah, zadnjih pet dni pa skupno, godala in klavir. Dnevno so študirali na lekcijah od 4 do 6 ur, nato so vadili se sami. V desetih dneh lekcij so godalni kvarteti in skupine s klavirjem nastudirale dela Hajdna, Mozarta, Mendelssohna, Schumana in Dvoraka, ki so jih nato v naslednjih petih dneh izvajale na koncertih v Gorici, Trstu, Gradežu, Fari in v Craugliu pri Palmanovi.

Koncerti so bili kvalitetni, tudi odziv občinstva je bil zelo dober, le v

Trstu je bil obisk pod pričakovanji, pa ceprav je bil koncert v baziliki Sv. Silvestra po izbranem programu, po izvedbi in po izvrstni akustiki sploh najboljši med vsemi.

K uspehu glasbenega seminarja za godalne kvartete in kvintete s klavirjem, ki nima primere na ozjem območju Alpejadra, so seveda odločilno pripomogli večji pedagogi. Ob že omenjenem Zarku Hrvaticu gre poudariti še doprinos preostalih: Korosca Friedricha Fistra, Rusa Silvestra, Slovenca Edija-Edvarda Majarona in Benecana Gian Carla Di Vacrija. Pod njihovim strokovnim vodstvom je glasbeni seminar dosegel svoj cilj: gojenci so izpopolnili svoje izvajanje v malih skupinah, izkoristili pa so tudi priloznost za nastop pred občinstvom.

ARETACIJA / V HIŠI NJEGOVEGA DELODAJALCA NAŠLI OROŽJE

Kralj sardinskih banditov Mesina spet v zaporu

»Grazianeddu« je bil že dalj časa na nadzorovani svobodi - Izkazal se je pri izpustitvi malega Farouka Kassama



Graziano Mesina po aretaciji (Telefoto AP)

ASTI - Graziano Mesina, najbolj znani sardinski bandit, je od včeraj spet v zaporu. Malo pred poldnevom so ga karabinjerji aretirali na domu podjetnika Micheleja Quai, pri katerem je bil zaposlen, odkar so ga pred leti izpustili na nadzorovano svobodo. Z njim so aretirali tudi dva mladenica iz Ligurije, ki sta imela pri sebi brzoostrelke, pištole in drugo orožje.

Preiskovalci niso hoteli povedati nicesar o aretaciji. Omenili so le, da spada v okvir obširne akcije, v katero so vpleteni

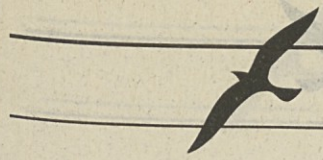
osumljenci iz Piemonta, Ligurije in Sardinije.

»Grazianeddu« Mesina je bil v šestdesetih letih kralj tolpe, ki je na Sardiniji ugrabila vrsto premožnih ljudi, da bi se okoristila z odkupninami za njihovo osvoboditev. Zapor je okusil že pri stitirajstih (leta 1956), tisti prvi aretaciji so sledile še številne druge, med temi pa tudi pet pobeegov iz jece. Mesina je bil zaradi umora obsojen najprej na 24 let zapore, zatem na dosmrtno jeco.

Pred leti je bil izpuščen na nadzorovano svobodo. Zadnjic je bil v

središču kronike ob ugrabitvi malega Farouka Kassama. »Grazianeddu« se je takrat vrnil na Sardinijo in - v doslej se ne povsem pojasnjenih okoliščinah - sodeloval pri izpustitvi dečka.

Nekaj mesecev kasneje se je ponovno znašel v kasi. Brez dovoljenja se je odpeljal v Parmo, kjer so ga karabinjerji izsledili in ga prijavili sodstvu. Prav prihodnji mesec bi morali sodniki odločiti, ali mu lahko zaradi tistega prekrška preklicajo odredbo o nadzorovani svobodi. Včerajšnja aretacija je prehitela njihovo sodbo...



TRŽAŠKA OBČINA / NOVI NAPISI V KRIŽU, NA PROSEKU IN NA KONTOVELU

Dvojezične table tudi na Zahodnem Krasu

Postavili so jih včeraj domačini na lastno pest

Od včeraj stojijo dvojezične table tudi v Križu, na Proseku in na Kontovelu. Kot v drugih vaseh trzaskе občine so jih postavili domačini na lastno pest, da bi tudi javni napisi spoštovali imena, s katerimi nazivajo svoje kraje od pamtiveka. Table so postavili v popoldanskih urah brez slovesnosti, a s samozavestjo ljudi, ki se zavedajo, da si lastijo pravico, ki jim pripada.

Novo tablo so sinoci postavili tudi pri Banih, kjer so jo v preteklih dneh običajni dobro znani »neznanci« ukladli, medtem ko bodo na Opcinah za namestitve nove table se nekoliko pocakali, in sicer da bi bolje poskrbeli za njeno varnost. Povedati je namreč treba, da je tabla pri openskem obelisku v tem tednu že dvakrat zginila. »Neznanci«, ki so jo ukradli, so zadnjic pustili za seboj vrsto sledi, ki potrjujejo, da so v resnici prav mogoče neznani. Kovinsko ogrožje, na katerem je stala dvojezična tabla, so namreč prekrili s platnom, na katerem so napisali svoj običajni »sciavi de merda« in druge podobne žaljivke ter Samu (Pahorju) voscili, naj bi pocal v miru... V katerih glavah lahko cvetijo takšne nečednosti, res ni velika skrivnost.



Fašistična psovka na mestu, kjer je bila dvojezična tabla na Opcinah (Foto KROMA)

Omenimo naj, da so vse table svetlo rjave barve, in sicer zato, da ne bi bile v navzkrižju s prometnimi predpisi. Postavljene so na zasebnih zemljiščih, tako da kdor jih čez noč odnese, zagreši najmanj dva prekrška, in sicer krajo ter vstop na zasebno zemljišče, če že ne vloma v tuje bivalisce. V tej zvezi naj povemo, da table tudi nekaj stanejo, in sicer skoraj 500 tisoč lir. Domačini pa so pripravljani na marsikatero žrtev, da bi bili javni napisi (vsaj delno) dvoje-

zicni. Poudarimo naj, da je večjezična javna toponomastika na narodnostno mešanih področjih naravna pravica vsake avtohtone manjšine. To pravico vsaj do neke mere spodbujajo nekatere občine na Trzaskem in na Goriskem, kjer smo Slovenci zgodovinsko prisotni, veliko bolj dosledno pa jo uveljavljajo na narodnostno mešanih področjih, kot sta Juzna Tirolska in Dolina Aosta, pa tudi npr. slovenska Istra. Trzaska občina je to pravico vedno malo spošto-

vala. V sedemdesetih letih je postavila nekaj dvojezičnih tabel po nekaterih pretežno slovenskih vaseh. Te table je potem l. 1984 sama zamenjala z italijanskimi, domačini pa so tedaj odgovorili s tem, da so ob enojezičnih postavitvah dvojezične table na lastno pest, ki so potem mirno stale vse do 20. t. m., ko so jih odstranili po nalogu trzaskim občinske uprave. Na to pa zdaj domačini odgovarjajo s postavljanjem novih dvojezičnih tabel tudi tam, kjer jih poprej ni bilo.

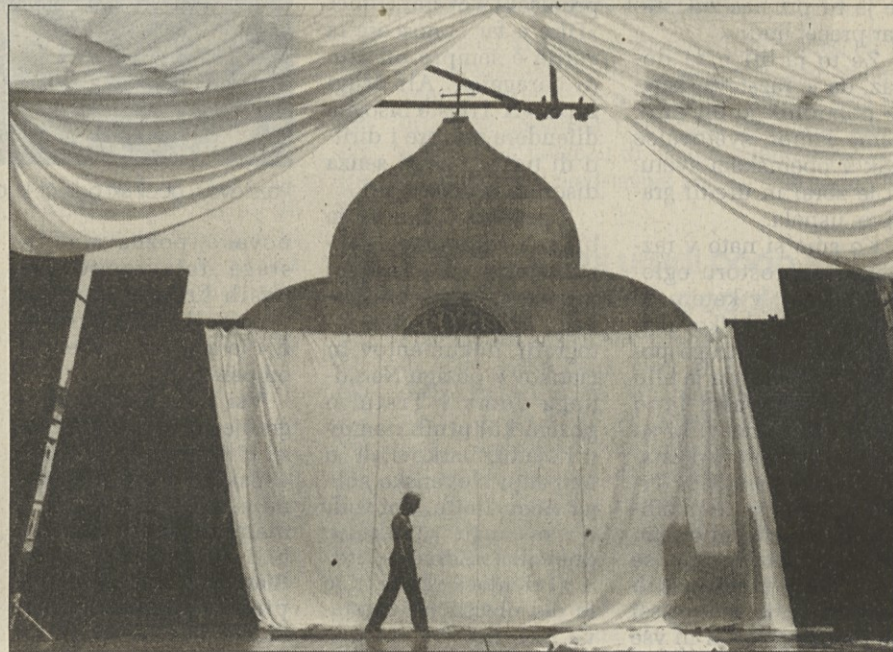
Včeraj je bila v zborni dvorani na Trgu Republike v Miljah okrogla miza z naslovom "Otroci in vojna: nove žrtve informacije". Okrogla miza je odprla vrsto srečanj v okviru Otroškega gledališča v Miljah. Sodelovali so pedagogi, casnikarji in predstavniki skupin prostovoljcev, ki se neposredno ukvarjajo s problemi otrok v vojni in tistih, ki so v taboriščih za begunce. Okroglo mizo je vodila Mailla Zarattini, ki je najprej osvetlila vzroke take pobude. Otroško gledališče bi se rado vključilo v otroški svet in ga tako boljše razumelo. Letos so pobudniki Otroškega gledališča obrnili svojo pozornost na otroke, ki so žrtve vojne vihere na bližnjem Balkanu in drugod po svetu. Z okroglo mizo so se skušali približati in spoznati to perečo problematiko z različnih zornih kotov. Svoje poglede in ugotovitve so orisali prof. Giulio Lughini z oddelka za italijanistiko na trzaski univerzi, pedagog Marco Dallari, casnikarji Fabio Amodeo, Mauro Manzin in Viviana Valente ter se podpredsednica organizacije "Linea Azzurra" in dva predstavnika Organizacije za mir.

Giulio Lughini se je osredotočil na pomen besede "informacija". Informativni podatek je enačil z novostjo. Lughini je mnenja, da je stopnja tistega, kar pojmujemo za običajno, zelo visoka. Zato predstavlja posebno otroški svet, vplivi nanj in dogajanje okoli njega zanimiv vir novosti. Zaustravljal se je ob pojmi fikcije in resnice ter opozoril, da ljudje ne razlikujejo več prvega od drugega, ampak prisotvujejo posnetkom smrti otrok v vojni, kot da se ne bi to res dogajalo.

Pedagog Marco Dallari je poudaril važnost domišlijskega sveta, ki zagotavlja človeku obstoj in mu daje možnost za uveljavitev. Po Dallarijevem mnenju je otrok, ki sprejema domišlijski svet in ga zna prepoznati, sposobnejši za dojemanje resničnosti. Opozoril pa je, da postaja v današnjem svetu za otroke nasilje del resničnosti in presega meje domišlijskega sveta. Otroci se brani pred zunanjim svetom tako, da spreminja svoja življenjska doživljanja v igro. Ravnavesje med resničnostjo in domišlijskim svetom se tako podre. Dallari meni, da je ponovna vzpostavitev domišlijskega sveta pri otrocih, ki so doživeli vojne grozote, nujna, saj jim odpira pogled v

prihodnost in vzbuja v njih željo po odporu in spremembah. Fabio Amodeo je obsodil dejstvo, da človek večkrat ni sposoben kritične presoje in slepo sprejema informacije, ki mu jih ponujajo. Casnikar Mauro Manzin trzaskega Il Piccolo je poudaril, da obveščevalni mediji ustvarjajo predstavo sovražnika. To naj bi bil tujec, ki rusi clovekovo subjektivnost. Govoril je tudi o t.i. balkanskem duhu, ki ne

pozna strpnosti med različnimi skupnostmi in pospešuje nasprotovanja med njimi. Tako se po njegovem mnenju razvija nacionalizem. Viviana Valente je v svojem posegu jasno locila tri med sabo različne si pojme: otroka, vojno in informacijo. Poudarila je razliko odnosa med otrokom in vojno ter odnosa med informacijo in vojno. Pojasnila je se, da ne smemo pozabiti, da so otroci žrtve vojne in ne informacije.



Sugestivna scena miljske poletne prireditve, v okviru katere je bila tudi okrogla miza

MILJE / OKROGLA MIZA

Otroci so nedolžne žrtve krivične vojne odraslih

Otroci potrebujejo domišlijski svet za ščitenje lastne otroškosti

MARIA MAMOLO

Predstavnica Organizacije za mir je krivila odgovorne za javno obveščanje, čes da vojne ne obsojajo dovolj odkrito in odločno. Clan iste organizacije, Gianfranco Schiavone, je zelo jasno in nazorno prikazal status begunca. Begunec se sprašuje, ali bo sploh mogoče, kdaj in kje si bo ustvaril novo prihodnost. Schiavone je obsodil nepriljubljenost držav, ki sprejemajo begunce. Podčrtal je nujnost načrtne dela, ki bi pripomogel k temu, da bi begunci ohranili lastno identiteto tudi na tujem.

TRŽAŠKI LLOYD / SESTANEK V RIMU

Dežela FJK vztraja pri privatizaciji

Finmare tokrat pokazala več razumevanja

Za Trzaski Lloyd sta se začela odločilna meseca pred zapadom roka (30. septembra), po katerem se bo pomorska kompanija hoes nocoj morala združiti z genovsko Italio. O tem je ponovno tekla beseda te dni v Rimu, kjer so se deželna odbornika Bruno Longo in Dario Tersar ter podpredsednik in generalni direktor deželne finančne družbe Friulia, Flavio Pressaco in Gioacchino Tringale, sestali s predsednikom družbe Finmare Michelejem Lacalamito, s njenim pooblaščenim upraviteljem Alcidejem Rosino in s predsednikom Trzaskega Lloydja Giuseppejem Ravero.

Razprava se je vrtela predvsem okrog možnosti ohranitve statusa pravne osebe, avtonomije in trzaskе lokacije plovne družbe, za kar se vztrajno zavzema deželna uprava, medtem ko se Finmare nagiba k združitvi Lloydja z Italio. Vendar finančna družba ne zavrača možnosti prodaje Lloydja domačim ali tujim zasebnikom, zato so se na rimskem sestanku dogovorili za ustanovitev skupne oziroma delovne sku-

pine, ki bo opravila ekonomsko in finančno analizo in zastavila načrt za sanacijo plovne kompanije. Po besedah Lloydovega predsednika Ravera naj bi to delo opravili v približno treh tednih, nakar bo na novem sestanku med vsemi zainteresiranimi stranmi mogoče realno oceniti možnosti sanacije in privatizacije.

Delovno skupino sestavljajo predstavniki Lloydja (ki zastopa tudi Finmare), generalni direktor Friulie in eden od njenih strokovnih konzulentov. Deželna odbornika Longo in Tersar pa sta v zvezi s tem podčrtala, da mora Finmare aktivno sodelovati tudi pri iskanju kupcev za trzasko kompanijo in pri samem procesu privatizacije, ki ne sme pasti izključno na ramena deželne uprave, ki je sicer pripravljena na polno sodelovanje v okvirih svoje pristojnosti. Kar zadeva rok za združitve Lloydja z Italio (30. september) pa se je Rosina obvezal, da ga bodo v primeru resnega zanimanja za prevzem trzaskе plovne družbe, odložili do zaključka operacije.

ZAHODNI KRAS / PRVA SEJA PO ODOBRTVI NOVEGA PRAVILNIKA

Rajonski svet: Božje polje ni primerno za socialni center

Pobuda je sicer dobrodošla, izbira lokacije pa ne

V sredo se je na Proseku sestal Zahodnokraski rajonski svet. Bila je to prva seja enega od rajonskih sosvetov, potem ko je trzaski občinski svet po maratonski razpravi odobril novi pravilnik o delovanju teh posvetovalnih teles, tistega brez znanega 27. člena, ki je do dneva prej zagotavljal slovenskim rajonskim svetovalcem rabo slovenskega jezika.

Piclih 16 ur potem, ko je zupan Staffieri uspel v svoji protislovenski nameri, je bilo na zahodnem Krasu spet slišati slovensko besedo. Italijanskim svetovalcem jo je prevajal tajnik občinske izpostave in rajonskega sveta ter prevajalec Marko Lupinc. Sredina seja je torej potekala ta-

ko, kot prejšnje, v brk vsem tistim, ki so hoteli zamasti slovenska usta...

Ta uvod je bil nujen, glede na aktualnost vprašanja, ki je v preteklih dneh in tednih pretreslo slovensko manjšino v Italiji.

Zahodnokraski rajonski svet je imel na dnevnem redu sredine seja vrsto zadev. Med vsemi je bilo gotovo najpomembnejše vprašanje, ki je zadevalo predvideno ureditev socialnega centra za bivše narkomane na Božjem polju med Prosekom in Križem. Po predlogu občinskega odbora naj bi tu Zadruga La Collina dobila prostor za skupino za rehabilitiranih zasvojenecov z mamili, ki naj bi se skušali s

pomočjo življenja v skupnosti vpeljati v družbeno tkivo.

Zadeva je že pred tedni sprožila med domačini vrsto vprašanj, zaskrbljenost, preplah. Ljudje so izrazili vrsto pomislekov: najbolj pogost je bil strah, da bi se družbeno središče s časom spremenilo v zbirališče narkomanov.

Trzaski občinski svetovalec in izvedenec za socialna in psihiatrica vprašanja Giuseppe Dell'Acqua je na informativnem sestanku komisije rajonskega sveta za zdravstvo in skrbstvo seznanil člane z dejanskim namenom nove strukture. Obrazložil je, da bi v preurejeni stavbi dobilo svoje prebivalisce 6 do 8 bivših narkoma-

nov, ki so se ze resili spon mamil. Sledila bi jim ekipa starih operaterjev, ki bi jim skusala pomagati pri njihovem vkljucevanju v družbo.

Rajonski svetovalci so bili po obsirni razpravi mnenja, da so take pobude dobrodošle, a da izbrana lokacija pri Božjem polju ni najbolj primerna.

Svojo odločitev so utemeljili z dejstvom, da je družbena paleta pri Božjem polju že itak dovolj pisana (ob stanovanjih imata tu se sedež skavtska organizacija in Skupnost Družina Opcine), in da je zato ne gre se bolj razvejati. Rajonski svet bo v prihodnjih dneh poslal občinski upravi pismeno sporočilo o svojem sklepu.

ZAPORI / V FURLANIJI-JULIJSKI KRAJINI

Najhujši je položaj v tržaškem zaporu

O tem so spregovorili predstavniki »Zelenih«, ki so te dni obiskali razne kaznilnice

»Realnost daleč presega domisljijo«, je dejal deželni svetovalec »Zelenih« Mario Puiatti iz Pordenona. V mislih je imel položaj, s katerim so se »Zeleni« seznanili med obiskom in zaporih v Trstu (bili so tudi v Pordenonu, Vidmu, Gorici in Tolmecu), o čemer so govorili na tiskovni konferenci, katere se je udeležil tudi Paolo Gheršina.

Slika, ki sta jo podala Puiatti in Gheršina, je res dramatična, neizpodbitno pa izhaja, da zapor ne opravlja svoje osnovne funkcije, ki naj bi bila prevzgoja kaznjencev in

pomoč pri ponovnem vkljucevanju v družbo: življenje za njihovimi zidovi je dejansko le kazen za storjene prekrške. Ta kazen, ki je itak huda sama po sebi, saj človeku odvzame eno največjih dobrin, svobodo, pa je še toliko težja zaradi nezno-

snih življenjskih razmer. Se najhuje je v Trstu, tako za zapornike kot za agente: stavbo delno preurejajo, a tudi ostalo bi bilo najbolje zapreti, saj ni osnovnih higiensko-sanitarnih pogojev (prostor je za približno 60 ljudi, zaprtih jih je 104, ki imajo na primer na

razpolago samo tri stuje). Tujece je 22, sodbo pričakuje 48 kaznjencev, 18 je takih, ki jemljejo mamila (od teh sta dva seropozitivna, večina pa jih boleha za hepatitisom C in seveda živijo v družbi z ostalimi). Agentov je vsega skupaj 100.

Pohvaliti se ne morejo niti v Tolmecu, kjer so zapor sicer odprli sele januarja, vendar povsod pušča voda, zaporniki životarijo v popolnem brezdelju, prostora je ogromno, a ni izkoriščen. Se zlasti slabo se goji agentom.

Nekoliko bolje je v o-

stalih treh zaporih: v Pordenonu, kjer so sicer v stavbi iz 12. stoletja, se ukvarjajo v glavnem s problemom prenatrpanosti; iste težave imajo tudi v Vidmu, v Gorici pa je položaj sprejemljiv samo v prvih dveh nadstropjih, dobri pa so cloveski odnosi, a manjka osebje (agentov je 44, prostora je za 51 ljudi, zapornikov je 73, od tega 20 takih, ki uživajo mamila, a 4 so seropozitivni).

Morda se bo ta položaj, potem ko so ga razni politiki okusili na lastni koži, le izboljšal.

DOLINA / V DRUŠTVU V. VODNIK

Javni sestanek o vprašanju gradnje hranilnikov čezalpskega naftovoda

Drevi, ob 20. uri, bo v prostorih KD Valentin Vodnik javni sestanek, ki ga je sklicala uprava Občine Dolina z namenom, da včasne seznanijo z gradnjo dveh novih hranilnikov družbe čezalpskega naftovoda SIOT. Kot rečeno, je to osrednji argument drevišnje razprave, ki pa se bo - kot običajno ob takšnih srečanjih - prav gotovo razširila še na druge probleme te breske vasi.

O novih naftnih hranilnikih se že dalj časa govori, razsireitev sedanjega objekta je bila omenjena že na lanskem javnem sestanku, prav tako v Dolini. Kot je na zadnji seji občinskega sveta javil zupan, pa je sedaj skoraj vse nared, saj družba SIOT razpolaga že s skoraj vsemi dovoljenji: na seznamu manjka le še uradni pristanelek krajevne občinske uprave.

Drevišnji sestanek z vascani prihaja torej na dan, ko je o uresničitvi načrta že

marškiraj (a se ne vse) dokončno dogovorjenega. Odprto ostaja namreč vprašanje o pogoju, ki ga Občina postavlja v »zamenjo« za gradnjo novih hranilnikov. Gre za zahtevo, da se s spremembo namembnosti zemljišča, kjer je predviden nastanek drugega dela obrtne cone, ohrani pas zelene površine ob vnožju vasi. Sicer je to predlog občinske uprave, izreci pa se mora predvsem krajevno prebivalstvo, ki doživlja problem takorekoč »na lastni koži«.

»Sestanek v Dolini smo sklicali tudi zato, da ne bi odvrnili zanimanja občanov od vprašanja, ki zadeva ljudi in okolje«, pravi zupan Pecnik. Poleg njega bosta na drevišnjem sestanku se pristojna odbornika Sancin in Lovriha, napovedana pa je tudi prisotnost predstavnika družbe SIOT.

Damiana Ota

NOVICE

SKP ne bo več sodelovala pri delu komisij

Občinski svetovalci Stranke komunistične prenovе v trzaskem občinskem svetu se ne bodo več udeleževali sej občinskih svetovalskih komisij, niti sestankov nacelnikov skupin. Tako piše v tiskovnem sporočilu, ki ga je včeraj naslovil sredstvom javnega obveščanja nacelnik svetovalske skupine SKP Giorgio Canciani.

SKP utemeljuje svoj sklep na podlagi zadnjih dogajanj v občinskem svetu. Občinski odbor je ob neslavnem predčasnem izteku svojega mandata s pomočjo fašističnih glasov izrinil slovenscino iz pravilnikov rajonskih svetov. S tem hoče spet umetno ustvariti ozračje nacionalistične kontrapozicije, da bi si tako ohranila svoje stolčke. SKP ostro obsoja tudi KD, ki se je sprva sicer vsaj deloma zoperstavljal manevru uprave, a je nato podlegla nacionalističnemu pritisku, na muhi pa ima tudi enega od ustanoviteljev Demokratičnega zavezništva, republikanca Castigliega, ki se je pridružil LpT in fasis-
stom v tej gnusni zadevi.

Ranjenka iz Škednja bo kmalu spet doma

Priletna Antonia Cecco iz Škednja, ki jo je predvčerajšnjim z nozem napadel in ranil 52-letni sosed Bruno Vivoda, bo že čez nekaj dni lahko zapustila katinarsko bolnico. Kot je povedal njen moz, 73-letni Celestino Gelsi, njeno zdravstveno stanje ne zbujajo več nobene skrbi. Gelsi pa ni pozabil na 79-letnega Maria Godina, ki je dejansko resil njegovo zeno: ko je slišal krike, se je namreč Godina pognal na napadalca in ga s pestjo silovito udaril po glavi, tako da je skoraj izgubil zavest.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskęga tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506
Prodajno naročniska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in legalni 120.000 LIT. ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT. beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%
Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

RAZSTAVA V PROSTORIH OBČINSKE PALAČE

Slovinci pod Italijo 25 let suženjstva

Razstavo, ki je bila deležna precejšnjega obiska, v sredo zaprli

NEVA LUKES

Razstavo »Slovinci pod Italijo 1918-1943 - 25 let suženjstva« so v sredo zvečer zaprli. Pripravljena je bila v prostorih občinske palače na Trgu Unità, toda ne v tistih, kjer so ponavadi razne slikarske razstave, temveč v prostoru, kjer je bil včasih sedež Avtonomne turistične ustanove.

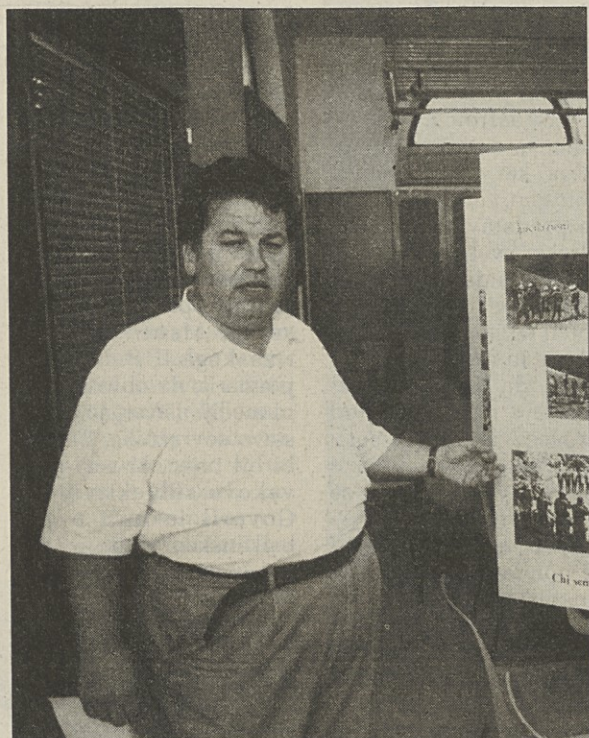
Tja nas je usmerila uslužbenka v vezi občinske palače. »Takoj sem razumela, za katero razstavo sprašujete, saj se je tu pri nas zgledovalo kar precej ljudi.« Ze to je bil prvi dokaz, da je razstava, katere pobudnik je bil prof. Samo Pahor, svetovalec SSK v občinskem svetu, ki je zbral in uredil gradivo, uspeša.

Ko smo si nato v razstavnem prostoru ogledali knjigo, v katero so se vpisovali obiskovalci, smo dobili še drugo potrditev. Res je, da je bilo med obiskovalci lepo število Slovencev, ki so si želeli ogledati razstavo v samem središču Trsta, v času, ko je občinski odbor odločil o tem, ce naj bo slovenscina se dovoljena v rajonskih posvetih in je spet prisel na dan sovražnosti in vse tisto negativno, ki pogoljuje življenje v našem

mestu in zavira napore za razvoj medsebojnega sožitja med tu živčima narodom. Res pa je tudi, da je bilo med obiskovalci tudi lepo število italijanskih meščanov, ki so si podrobno ogledovali razstavo, dokumente in fotografije, si želeli se dodatnih pojasnil, in potem mnogi zapisali svoje vtise v knjigo pri vhodu v razstavní prostor.

Nekaj teh pismenih pripomb smo si tudi prebrali, kot na primer »Dire e far conoscere la verità è sempre un atto di coraggio«. Ali drugi zapis »A Trieste bisogna difendere sempre i diritti di tutte le genti senza discriminazione«, itd.

Razstavno gradivo je bilo pregledno razstavljeno na panojih, kjer so si lahko obiskovalci ogledali veliko fotografij, dokumentov in clankov o požigu Narodnega doma v Trstu, o požigu kulturnih domov v Rojano, Barkovljah, o uničenju slovenske šole na Acquedotto, kot tudi o uničenju redakcije dnevnika »Edinost«, itd. »Prijucujca razstava je le del obsirnejše razstave, ki naj bi nudila italijanskemu prebivalstvu, na dokumentih os-



Razstava v občinski palači, ki jo je pripravil Samo Pahor

novano, poznavanje tistega dela zgodovine naših krajev, ki bi ga premnogi radi zamolcali,« je zapisano na enem od panojev.

Vsi dokumenti, fotografije in ostalo gradivo so bili opremljeni s slovenskimi in italijanskimi podnapisi, mnogi pomembni dokumenti so bili tudi samo v italijanski, saj gre za kopije, ki nazorno prikazujejo številne etape trpljenja našega ljudstva pod fasizmom.

Ker je prof. Samo Pahor velik poznavalec potekov bitk za osvoboditev Trsta, so bili na razstavi tudi panoji, ki kažejo na potek bojev pri Bazovici in Opčinah in v samem Trstu. Kdo bo osvobodil Trst pred sodov, fobij, stereotipov? In kdaj? Je bil zadnji zapis, ki smo ga prebrali, ko smo zapuščali razstavní prostor, v prepričanju, da je bila razstava uspešna ter da bi tej pobudi morale slediti še druge.

TABORJENJE / NAD BOVCEM

Mladi člani RMV doma

Za nekaj dni na njihovem mestu starejše generacije

Medtem ko se je predvčeršnjim vrnilo domov okrog 60 tabornikov Rodu modrega vala, ki so imeli svoj redni letni tabor v vasi Kal-Koritnica nad Bovcem v Soski dolini, kjer so bili v letih 1975, 1981 in 1989, so včeraj njihovo mesto za nekaj dni prevzeli sedanji in bivši člani organizacije. »Nazaj... v taboriški raj« so posrečeno poimenovali to srečanje, ki bo za nekaj dni združilo razne generacije tabornikov in tabornic, ki prav letos praznujejo 40-letnico svojega delovanja. V tem okviru je nedavno že izšla posebna pesmarica z naslovom »Zapojmo«, za katero so sami izbrali pesmi ter jo tudi sami zalozili in izdali. Za mesec decembra pa pripravljajo jubilejno brošuro. Decembra, in sicer 18., pa bo v Trstu tudi slavnostni občni zbor.

V taboru v Kalu-Koritnici, kjer bo življenje potekalo v skladu z navadami RMV, bodo ostali do nedelje, 1. avgusta. En večer bodo namenili nočni igri, dva večera pa bodo posvetili ognjema: drugi, jutrišnji, bo slavnostni pogodni ogenj. To bo čas sprostitve, pa tudi obujanja spominov na članstvo v organizaciji, katere glavni cilj so bili in ostajajo ljubezen do narave, spoznavanje le-

pot Slovenije, predvsem pa utrjevanje narodnostne zavesti v naših mladih.

Kot smo zapisali, so se udeleženci rednega tabora srečno vrnilo v sredo zvečer.

Prvo postajališče je bilo za člane iz Goriskega, nato pa za ostale v Sežani. Vse je potekalo v redu. Taborniki so se dobro počutili, vreme je se kar držalo, razpoloženje pa je bilo takšno, kot je za prave tabornike v navadi. (N.L.)

KD J. RAPOTEC priredi

ŠAGRO V PREBENEKU

30. in 31. julija - 1. in 2. avgusta

Nastopajo ansambli:

Karaoke, Tams, Adria kvintet, Lojze Furlan in Happy day
V nedeljo, 1. avgusta nastop Pihalnega orkestra Breg

ŠD VESNA

vabi jutri, 31. t. m. ter v nedeljo, 1. avgusta
na dvorišče Ljudskega doma v Križ na

PRAZNIK ŠPORTA

V nedeljo ob 21. uri žrebanje loterije.
V primeru slabega vremena se bo praznik nadaljeval tudi v ponedeljek, 2. avgusta.

FESTIVAL DELA IN UNITÀ

V dneh 30., in 31. julija ter 1. avgusta v ZGONIKU

Program:
Danes, 30. t. m., ob 21. uri - ples z ansamblom KRT
Jutri, 31. t. m., ob 21. uri - ples z ansamblom HAPPY DAY
V nedeljo, 1. avgusta, ob 18.30 - koncert skupine MUSIC DOC BAND
ob 21. uri - ples z ansamblom HAPPY DAY

Razstava knjig, kiosk z raznovrstno hrano in kocih vinom.
Bogat srečolov.

Vabljeni

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Proposta indecente«, r. Adrian Lyne.

EXCELSIOR - Zaprti zaradi dopusta.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 1 - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 2 - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 3 - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 4 - Zaprti zaradi dopusta.

GRATTACIELO - 18.30, 20.20, 22.15 »The vanishing - Scomparsa«, i. K. Sutherland, J. Bridges, N. Travis.

MIGNON - Zaprti zaradi dopusta.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Città della gioia«.

EDEN - Zaprti zaradi dopusta.

CAPITOL - 18.30, 20.20, 22.10 »Bagliori nel buio«, r. Robert Lieberman.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »Magnificat«, r. Pupi Avati.

LUMIERE - 18.30, 20.15, 22.00 »Body of evidence«, i. Madonna.

GRAD SV. JUSTA - Poletno predvajanje filmov: v nedeljo, 1. avgusta ob 21.30 »Basic instinct«.

RADIO - 15.30, 21.30 »Ardente colata d'amore«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 30. julija 1993
PETER

Sonce vzide ob 5.46 in zaton ob 20.36 - Dolžina dneva 14.50 - Luna vzide ob 18.25 in zaton ob 2.37.

Jutri, SOBOTA, 31. julija 1993
IGNACIJ

VREME/VČERAJ: temperatura zraka 29,6 stopinj, zračni tlak 1019,2 mb, narasca, brezvetrje, vlaga 60-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,4 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Federico Seibold, Thomas Marusig.

SD VESNA vabi jutri, 31. t. m. ter v nedeljo, 1. avgusta na dvorišče Ljudskega doma v Križ na PRAZNIK

1) Igo Gruden ZASLANJANOST3.000 (9.000)

2) Ace Mermolja ELEGIJE IN BASNI12.000 (24.000)

3) Irena Zerjal GLADEZ4.000 (8.000)

4) Sergij Verč ROLANDOV STEBER12.000 (28.000)

5) STOJI UČILNA ZIDANA - STO LET CIRILMETODOVE SOLE V TRSTU5.000 (10.000)

6) Lorenzo Bellomi MEJE IN MOSTOVI9.000 (18.000)

7) Milica Kacin - Wohinz PRVI ANTIFASIZEM V EVROPI38.000 (63.000)

8) Dorce Sardo TIGROVA SLED6.000 (12.000)

9) Ivan Sedej Sto najlepših kmečkih hiš na Slovenskem9.000 (18.000)

10) Pavel Medvešček SKRIVNOST IN SVETOST KAMNA15.000 (38.000)

In še marsikaj...

TRŽAŠKA KNJIGARNA

TABORJENJE / SKAVTI

Potovalni tabor prebredel Gornjo Savinjsko dolino

Tabor je trajal od 7. do 16. julija in ga je vodila Vera Tuta-Ban

Festival Dela in Unità v Zgoniku

Sekcija Demokratske stranke levice »Just Pegan« iz zgoniske občine prireja v sodelovanju s sekcijo DSL iz repentabske občine od danes do nedelje tradicionalni festival Dela in Unità. Odprtje festivala bo danes ob 19. uri, od 21. do 1. ure ponoci bo ples z ansamblom Krti. Jutri in v nedeljo pa bo za zabavo poskrbel ansambel Happy day. V nedeljo ob 18.30 bo koncert skupine Music Doc Band. Poleg založenih kioskov bo v okviru festivala razstava knjig in bogat srečolov.

Sedla prelazi in vrhovi Gornje Savinjske doline so se letos poleti znašli v zagonetni situaciji. Namrec, bili so cilj potovalnega tabora tržaskih novincev, roverjev in popotnic. Malo z avtobusom, predvsem pa z gojzari smo prebredli Savinjsko dolino vse tam od Kamniške Bistrice čez Kamnisko sedlo, vzdolž Logarske doline, pa se zez Raduho in Golte do Polzele. Skoraj vsi udeleženci smo bili prvič na tovrstnem taboru, to se pravi, da smo se prvič udeležili tabora, ki ni statičen v kaki dolini, temveč se relativno stalno premika.

Tabor je trajal deset dni, od 7. do 16. julija, in vsi smo trdno prepričani, da je bilo to premalo. Manjkajo nam drenjanja

po skupnih leziščih planinskih koč, enolončnice, piščanci na zaru na skavtski način (recept je tajen!), predvsem pa dnevno samoučišanje po gorskih stezah in spanje v ne-premočljivih sotorih.

Vsi brez izjem smo bili navdušeni nad neizmerno mero prostosti in sproščenosti, ki smo jo uživali na tem taboru, glede na prejšnje. Bila je nepozabna izkušnja, ki je prav vsakemu izmed nas nudila nova spoznanja, posebno na življenjski ravni.

Tabor je z veliko mero poztvornosti in potrpljenja vodila naša načelnica Vera Tuta-Ban, za duhovno pomoč pa je s maso poskrbel g. Ivan Florjanc.

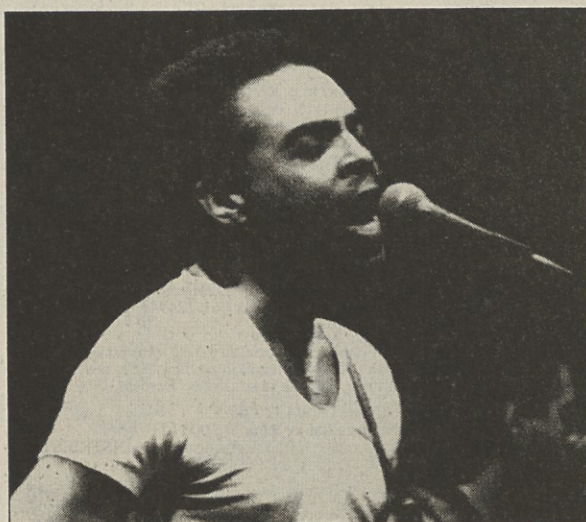


Potovalni tabor tržaskih skavtinj in skavtov v Logarski dolini

KONCERTI / GILBERTO GIL DANES NA GRADU SV. JUSTA

Potovanje v vroči svet južnoameriških ritmov

Izvajal bo svoja najbolj uspešna dela - Jutri na sporedu koncert irske skupine, v torek pa kubanske



Gilberto Gil

V okviru poletnih koncertov lahke glasbe, ki se v teh tednih odvijajo na gradu Sv. Justa bomo danes zvečer ob 21. uri lahko prisluhnili zelo zanimivemu koncertu brazilske glasbe. Zadrugi Globogas je namrec uspešno privabil v Trst znanega brazilskega avtorja Gilberta Gilla.

Petdesetletni kantavtor iz Salvadorja (v pokrajini Bahia) sodi med najboljše izvajalce brazilske glasbe. V skoraj tridesetih letih glasbene dejavnosti je znal zelo dobro spojiti reggae, atoxé, sambo, bossa-novo, rock in blues v posvem originalno glasbo, ki jo Gil izvaja s toplim glasom in neverjetno proznostjo. V njegovi glasbi lahko zasledimo korenine afriške kulture (prisotna pri vseh temnopoltih brazilskih izvajalcih), sproščenost brazilskih ritmov in melodičnost latinskoameriške fonetike. V besedilih pa se izraza tudi njegova politična angažiranost proti nesmiselne-

mu uničevanju brazilskih naravnih dobrin in proti splošni uboženosti brazilskega ljudstva.

Drevisnjo glasbeno potovanje v svet toplih ritmov bo torej precej zanimivo. Mogočna prisotnost ritmike in vsakovrstnih tokal bo spremenila koncert v kolektiven ples, na katerem bo Gil zaigral svoja najboljša dela, med katerimi velja omeniti skladbe Toda Menina, Palco, Soy loco por ti, América, Mar de Copacabana, Eu Vim de Bahia, Procissao in odlične priredbe Marleyeve No Woman No Cry in Wonderjeve I Just Call to Say I Love You.

Potovanje po sledih svetovnih glasbenih središč se bo na tržaskem gradu nadaljevalo jutri z nastopom irske skupine All Set Ireland in v torek, 3. avgusta s kubansko skupino Los Van Van.

Ales Waltritsch

Uspešno so opravili maturo: ILEANA GOBBO, EVA ZAFRAN, IRIS VOUK, NATASA RODELA in MARTIN CORBATI. Iskreno jim čestita SKD Slavec.

MALI OGLASI

OSMICO je v Sovodnjah odprl Marko Kovic (pri Mihelcu) v vasi. Toči belo in crno vino lastne proizvodnje.

PEPE SERVOTOV iz Dordoba je odprl osmico na Trzaski ul. st. 15 in toči belo in crno domače vino.

OSMICO je odprl Rado Milic - Salez. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima Miro Zigon v Zgoniku.

OSMICO ima Zivec v Koludrovci.

OSMICO je odprl Miro Laurica, Dolina 233. Toči crno in belo vino.

OSMICO ima odprto Romano Puric, Repen 13.

OSMICO je odprl Zdenko - Ricmanje st. 145.

PODIJETJE prodaja kompiuter sestavljen iz file server Asem Sp 386/33, work station Asem, desk 2020, tipkovnica in zaslon, tiskalnik Oki 393. Tel. ob uradnih urah na st. 368651.

PRODAM ford fiesta XR2, letnik 86, sive barve v odličnem stanju, nove gume in motor aprilia futura, letnik 90. Tel. na st. 291121 v večernih urah.

GOSPA nemskega materinega jezika nudi lekcije za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Tel. st. 220730.

USPENSO dajem lekcije iz angleščine. Tel. st. 308089.

ISCEMO natakario za julij in avgust. Tel. st. 200848.

IZGUBILA se je bela 4-mesečna mucka, z enim ocesom plavim in drugim rjavim (videli so jo v okolici Lonjerja). Tel. 44357.

PISARNISKE prostore na Opčinah nudim v najem. Tel. st. (0337) 535627 od 10. do 20. ure ob delavnih dneh.

TRBIZ - pocitnisko 3-sobno stanovanje z vrtom oddajam, avgust in september. Tel. na st. (040) 360307, ali (040) 830013.

RIBOGONJICA AGROITICA GLINSICA iz Boljuna nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. st. 228297.

40-LETNI MOSKI, locen, vselega značaja, visoke postav, ceden bi te rad spoznal ce si lepa, mlada in vesela za ustvarjanje iskrenega in globokega prijateljstva in se kaj vec. Pri odgovoru je zazelena tel. st. Pismene ponudbe poslati na Publist Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro "Moski".

NUJNO iscam osebo za obcasno prevajanje iz italijanskega v slovenski jezik v okolici Trsta, Gorice in Sezane. Za informacije klicati na st. st. (0337) 536728.

DIPLOMIKAN KUJAR z delovnimi izkusnjami isce zaposlitev na gostinskem podroccju. Tel. na st. (003866) 81502.

SAMO LJUBITELJU zivali podarim 8-mesečnega lepega psa mešane pasme. Tel. ob večernih urah na st. 383903.

KUPIM rabjene knjige za prvi razred pedagoškega liceja Slomsek. Tel. st. 226228 ob uri obedov.

OBVESTILA

SLOVENSKO KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA

Obvesca, da so uradi odprti do 31. avgusta v jutranjih urah.

KNJIZNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI

bo v avgustu zaprta.

PATRONAT INCA CGIL

iz Nabrežine obvesca, da bodo uradi v mesecu avgustu odprti ob torkih od 9. do 12. ure ter ob četrkih od 15. do 18. ure.

POLETNO SREDISCE

Sklada Mitja Cuk bo v Prosvetnem domu na Opčinah od 16. do 27. avgusta. Vpisovanje od 2. do 6. avgusta med 9. in 12. uro na Narodni ul. 126, Opčina.

UPRAVA OBCE DO-LINA

sklicuje danes, 30. t. m., ob 20. uri v prostorih KD, V. Vodnik v Dolini INFORMATIVNI SESTANEK o gradnji dveh nafnih rezervoarjev družbe RIOT. Vabljeni vsi domaćini.

SK BRDINA obvesca

atlete, da so treninji vsak petek ob 18. uri. Zbirališče na Brdini - Opčina.

SK BRDINA obvesca

da je razvedrilni trening za otroke od 3. do 11. leta starosti ob sredah, ob 17. uri. Zbirališče na Brdini - Opčina.

SK BRDINA organizira

poletni trening n Pohorju v hotelu Bellevue od 16. do 21. avgusta. Prijave na tel. st. 212859 ali 226271 do 7. avgusta.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE

Tajništvo Trst sporoca dijakom tržaskih višjih sol, da je v teku vpisovanje v poletno solo slovenskega jezika, ki jo organizira jezikovna sola Babylon. Jezikovna delavnica se bo odvijala od nedelje 15. do sobote, 22. avgusta v Celju. Oblika dela: šest ur pouka dnevno, po kosilu sportne dejavnosti in ogled kulturnih mestnih znamenitosti, spoznavanje zgodovine celjskih knezov, zvečer večerne aktivnosti. Pri pouku bodo udeleženci izdelali tudi svoj casopis. Cena tečaja 22.000 SIT (zajema gradivo in učenike), cena bivanja: 7x 28.000 SIT (polpenzion v hotelu Turska macka v središču Celja), skupno približno znasa 530.000 lit. Rok prijave 3. avgust 1993. Informacije in vpisovanje na sedežu SSS, Ul. Carducci 8, Trst, vsak torek in četrtek od 9.30 do 11.30, tel. st. 370301.

GLASBENA MATICA TRST - SOLA MARIJ KO-GOJ

sprejema poirtidive vpisov svojih gojencev za solsko leto 1993/94 danes, 30. t. m., od 9. do 11. ure na sedežu ul. R. Manna 29.

ČESTITKE

Včeraj je praznoval 70. rojstni dan BAZILIJ HRVATIC. Se mnogo zdravih in srečnih dni mu zeli SKD Slavec.

Nameste cvetja na grob Walterja de Waldersteina darujeta Ingrid in Jozi 100.000 lir za SZ Sloga. V spomin na Giordana Cermellija daruje Vardka Puntar 50.000 lir za SD Kontovel.

Nameste cvetja na grob Marije Gerlanc por. Puric daruje družina Skabar (Repen 78) 50.000 lir za Skupnost Družina Opčina.

V spomin na Marijo Gerlanc Puric darujejo Lojska, Marija in Milenka 30.000 lir za Skupnost Družina Opčina.

Nameste cvetja na grob Marije Gerlanc Puric darujejo Lojska Puric (Repen 13) 50.000 lir za Skupnost Družina Opčina.

V spomin na dr. Serafa Hrovatina darujeta družini Malalan in Kovac 50.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na mamo Gizelo Kosuta - Maganja (Kocjanove) daruje hčerka Lori s sinom in možem 100.000 lir za vzdrževanje kriskega spomenika.

V spomin na Ivana - Giovannija Kocjancica darujeta Ester in Nidja 20.000 lir, Soca in angel Hafner 50.000 lir, Breda in Latko Lozar 20.000 lir, Meri in Berto Stefani 100.000 lir in Zdenka in Stanko Gruden 30.000 lir za vzdrževanje spomenika v Križu.



GOSPODARSTVO / POZITIVNE OCENE OBISKA V RIMU

Ciampi bo posegel glede gradnje cest

Rešen tudi spor glede neplačanih prispevkov INPS

VLADO KLEMSE



Dr. Enzo Bevilacqua (foto S.R.)

Kaksen je obracun srečanja, ki ga je v sredo zvečer imela goriška delegacija s Stalnim medministrskim odborom za gospodarsko problematiko v Rimu? V glavnem pozitivni, soglasja v odgovoru predsednik trgovinske zbornice dr. Bevilacqua, predsednica pokrajine Marcolinijska in goriški zupan Tuzzi, ki ugotavljajo, da so v rimskih vladnih krogih vendarle namenili veliko pozornost razreševanju perečih vprašanj Goriske. To je spodbudilo nam, da bodo beseda in obljuba sledila tudi dejanja.

Rimski sestanek je potekal sicer v razburjenem vzdušju novega vala atentatov, vendar pa je bil kljub vsemu uspešen. Goriško delegacijo je vodil predsednik Trgovinske zbornice dr. Bevilacqua. V delegaciji so bili še zupan Tuzzi, predsednica Pokrajine Marcolinijska s podpredsednikom Tirelijem, namestnik goriškega prefekta De Luca, predstavniki sindikalnih zvez in gospodarskih združenj. Srečanja sta se udeležila tudi senator Bratina in deluzni odbornik Longo. Zaradi časovne stiske - sestanek se je namreč

spričo drugih bolj nujnih zadev začel z zamudo - vseh vprašanj ni bilo mogoče podrobno razčleniti. Za to bo prihodnost v prihodnjih mesecih, ali pa v stikih s posameznimi ministri Tuzzi, predsednica Pokrajine Marcolinijska s podpredsednikom Tirelijem, namestnik goriškega prefekta De Luca, predstavniki sindikalnih zvez in gospodarskih združenj. Srečanja sta se udeležila tudi senator Bratina in deluzni odbornik Longo. Zaradi časovne stiske - sestanek se je namreč

V pozitivno bilanco sodijo, po navedbah Trgovinske zbornice, trije sklopi vprašanj. Dosežen je bil dogovor o postopnem odplačevanju dolgovan zneskov zavodu za socialno skrbstvo (IN-

PS). Gre za znesek 12,6 milijarde lir, ki jih podjetja, zaradi napačne interpretacije dolocil paketa Altissimo, dolgujejo Zavodu. Podjetja bodo dolga lahko plačala postopoma in ob minimalnih sankcijah. Vstop javnega kapitala, preko družbe SPI in INDUSVI, je drugi pozitivni element rimskega srečanja. Vlada se je preko svojega podtajnika Macčanica obvezala zagotoviti potrebna denarna sredstva za izpeljavo operacije. Ministrski predsednik Ciampi pa bo neposredno posegel tako pri EGS,

kakor v odnosu do Slovenije, da se odobrena finančna sredstva namenijo za izgradnjo avtocestnih povezav z italijansko mejo. Goriška delegacija, razberemo iz izjav in tiskovnega poročila, pa ni zadovoljna gledenakazanih rešitev za nekatera druga vprašanja. Tako niso bili zadovoljni z odgovorom, ki ga je dal podtajnik Triglia glede prerazporeditve carinskih uslužbencev.

Govor je bil nadalje o reformi pristanšč, s posebnim ozirom na trzisko. Vsi so soglasali z ugotovitvijo, da pristanšč dobro posluje. Prav zato so nesmiselni ukrepi, ki se pripravljajo v okviru novega zakona, ki bi tak trend onemogočili. Treba je sprejeti predlagane popravke k zakonu, je vztrajala goriška delegacija.

Glede pogovorov za posodobitev Osimskih dogovorov, je goriška delegacija opozorila predvsem na potrebo, da se čimprej sprostijo že odobrena finančna sredstva na osnovi prvotnega dogovora in da se od druge strani zahteva spoštovanje obveznosti. Vprašanje vključevanja Goriške in možnosti koriščenja skladov EGS zahteva večjo prisotnost in angažiranost Dežele.

GORICA

Nocoj začetek filmskih večerov

Danes zvečer se bo na goriškem gradu pričel 12. filmski festival za nagrado Sergio Amidei, v spomin na znanega goriškega rojaka, filmskega delavca in scenarista. Očeta neorealizma v italijanskem filmu. Predvajanje filmov, ki so prišli v ozji izbor, bo potekalo vsak večer, do sobote, 7. julija, ko bodo podelili nagrado za najboljši scenarij, po oceni strokovne žirije, ki ji predseduje znani filmski scenarist Age, člani pa so znani filmski ustvarjalci. Nocoj (ob 20.45) bodo v gledalstvu pod velikim sotorom predvajali film La scorta (Spremlstvo), delo mladega in obetavnega režiserja Rickyja Tognazzija. Jutri bo na vrsti film Jamesa Ivoryja "Casa Howard". Ciklus filmskih večerov bo sklenil Carnejev film "Amanti perduti", ki ga bodo prvič predvajali v Italiji.

Skoraj sčasoma s filmskimi večeri pod sotorom, na velikem platnu, bo na gradu potekala druga pobuda, prav tako s filmskega področja. V pokrajinskem muzeju bodo namreč vrteli (pričetek 17.30) filme znanega francoskega režiserja Marcela Carnéja, za katere je scenarij napisal znani Jacques Prevert.

PSI / SKUPŠČINA TAJNIKOV

Prvi koraki do prenov

Obsodba podlih atentatov
Jasen prelom s preteklostjo

Najbolj primeren odgovor na novi val nasilja je krepitev demokratične zavesti in solidarnosti med občani, ustanovami, družbenimi in političnimi silami. Treba je pospešiti prizadevanja za uresničitev potrebnih reform, brez katerih si je težko zamisliti izhod iz sedanje družbene in politične krize. Sčasoma pa morajo sodni organi nadaljevati s svojim delom in ga tudi dokončati. Tako stališče, poleg izrazov solidarnosti z nedolžnimi žrtvami atentatov, so oblikovali na predsednični skupščini tajnikov sekcij socialistične stranke na Goriškem. Skupščina je sklenila koordinacijo, pokrajinski tajnik v odstopu Franco Stacul v okviru prizadevanj za temeljito prenovno stranke.

Precej pozornosti so namenili oceni poteka in zaključkov nedavne vse državne skupščine, pri čemer so pozitivno ocenili predvsem novo usmeritev v iskanju povezovanj v okviru levih in levičarskih strank. Pozitivno so ocenili tudi predlog o zamenjavi znaka, predlog o pripravi etičnega kodeksa, predlog o organizaciji stranke na deželni ravni.

Mimo teh pozitivnih ugotovitev je bila poudarjena zahteva po se odločnejšem nastopu

glede preloma s preteklostjo in potreba, da stranka dokáže to novo usmeritev tudi z dejanji. Koordinator Stacul je tajnike in predstavnike sekcij seznanil, da bo že prihodnji teden začela z delom komisija, ki naj postavi jasne smernice delovanja stranke na Goriškem, kjer je stranka se zmeraj odraz precejšnje dela levo usmerjenih volilcev. Vloga stranke PSI na Goriškem je v graditvi levega in progresivno usmerjenega gibanja, v skladu z izročilom stranke.

Stacula in člani odbora caka v prihodnjih tednih nelahka naloga, saj je treba v bistvu začeti graditi na novo. Stare strukture ni več, predstavniki stare garniture pa gredo svojo, marsikaj čudno in težko razumljivo pot, ki se ne sklada s smernicami, ki jih zagovarja in skuša uresničevati Stacul. Obnašanje svetovalcev PSI na občini (nekateri sicer niso več člani socialistične stranke, ker so bili izključeni) prav gotovo ni mogoče jemati kot vzgled koherentnosti. Enkrat se ogrevajo za sredinski laični blok, ki naj reši Občino pred Ligo, potem naenkrat posljejo ponudbo DSL in, seveda naletijo na zaprta vrata, kakor se je zgodilo prav te dni.

NOVICE

Od jutri nove poklicne številke v telefonskem prometu ob meji

Slovensko podjetje PTT, ki upravlja telefonsko omrežje v Sloveniji, sporoča, da bodo od jutri, 31. t.m. začele veljati nove telefonske klicne številke za goriško, trzasko in videmsko telefonsko omrežje. Uporabniki telefona iz novogoriškega telefonskega omrežja (065) bodo neposredno klicali na italijansko goriško območje z novo številko 092 in na videmsko področje z novo številko 093. Z novogoriškega območja pa ne morejo več neposredno klicati na trzasko območje, za katero je nova številka 091. Seveda pa lahko uporabijo poklicno številko 9939, ki je mednarodna klicna številka za Italijo. V tem primeru pa je cena pa se zaračunava znatno višja tarifa. Dosedanje klicne številke v maloobsejnem telefonskem prometu so bile 001, 002 in 003.

Gino Pippia gost nocojšnjega petkovnega večera Arcobaleno

Skupnost Arcobaleno prireja nocoj na vrtu sedeza v ulici sv. Mihaela, drugo srečanje v okviru ciklusa Poletje v parku. Na teh srečanjih prirejajo debate, koncerte, predvsem pa razmišljanja o sebi in okolju, ki nas obdaja. Tako bo danes zvečer ob 20.30 uri srečanje na temo Mladi, glasba in Gorica. Gost večera bo goriški glasbenik, kantavtor Gino Pippia in ansambel Trovieri. Odprt bo bar nealkoholnih pijač in pekli bodo tudi meso na žaru.

Publikacija o vlaganjih in trgovanju s Poljsko

V dvorani Trgovinske zbornice bodo danes, ob 18. uri, predstavili vodnik o gospodarskem sodelovanju s Poljsko. Za publikacijo, cetrti s tega področja, je poskrbela Trgovinska zbornica. Predstavitev so bo udeležil dr. Tomasz Bartoszewicz, opolnomoceni predstavnik poljske ambasade v Rimu.

ICIAP - poštni uradi bodo jutri odprti izjemoma popoldan

Pokrajinsko ravnanstvo postne službe obvesča, da bodo poštni uradi, jutri, 31. t.m. delovali s podaljšanim urnikom. Jutri namreč poteče rok za plačilo davka ICIAP. Podaljšani urnik poštarnih uradov je naslednji: Gorica - postne položnice in hranilnica: do 16. ure bodo sprejemali nakazila na ziro račune. V Trzinu bo poštni urad sprejemal do 16. ure nakazila na ziro račune, do 17.30 pa priporočene pošiljke, v Krmini bodo nakazila na ziro račune sprejemali do 16. ure, priporočene pošiljke pa do 18. ure, v Gradcu bodo nakazila na ziro račune sprejemali do 16. ure, do 18. ure pa priporočene pošiljke, v Ronkah in v Gradcu pa bodo samo priporočene pošiljke sprejemali do 18.30.

POGOVOR / MATORANT NA ZOISU

Študiral bi rad restavratorstvo

JURE PALJ



Marko Gergolet

Sredi poletja in sredi počitnic smo. Matura ostaja samo se spomin, pohititi moramo s pogovori. Današnji sogovornik je Marko Gergolet s Poljan.

Marko je letos zaključil solanje na trgovskem zavodu Ziga Zoisa. Na maturi se je odrezal odlično. "Veste, šestdesetice nisem pričakoval, prav zato sem bil zelo vesel. Vedel sem sicer, da sem dobro pripravljen, tudi v soli mi vsa leta ni šlo slabo, šestdesetice pa je le prila nepricakovano. Mislim, da sta je se bolj vesela starsa, ja zares, najbrz sta bolj vesela onadva."

V urednistvu sedi pred mano in videti je, da takih pogovorov ni vaju, odgovarja hitro, včasih mi reče, naj tega ali onega ne pišem, "ker res ni važno". Kot za druge s katerimi smo se pogovarjali, je tudi zanj značilno, da ga politika ne zanima. Najbrz bo res, da je italijansko sodstvo s preiskavami o umazanih političnih poslih napravilo nekakšno čistko tudi med mladimi, ki se od politike vedno bolj oddaljujejo. Vsaj takega mnenja je Marko, ki pravi tudi, da kakšna razsima med mladimi ni zaslediti, vsaj on ga ne vidi. Temu, da so podvrženi starejši ljudje, predvsem pa da so taki ljudje v veliki manjšini. Med mladimi, da je prenapetost tudi nekaj, vendar...

Marko Gergolet je do me restavratorstvo in zelo rad bi študiral to stroko. V bližini sta dve fakulteti: ena je v Vidmu, in je specializirana za restavriranje likovnih del, druga je v Benetkah, ki pa je bolj usmerjena v arhitekturo. Mislim, da bom sel v Videm, se prej bi rad videl, kako je v Trstu, na filozofski fakulteti. Če ne bom sel v Videm, grem gotovo v Trst na univerzo. Tudi zaradi vojašine."

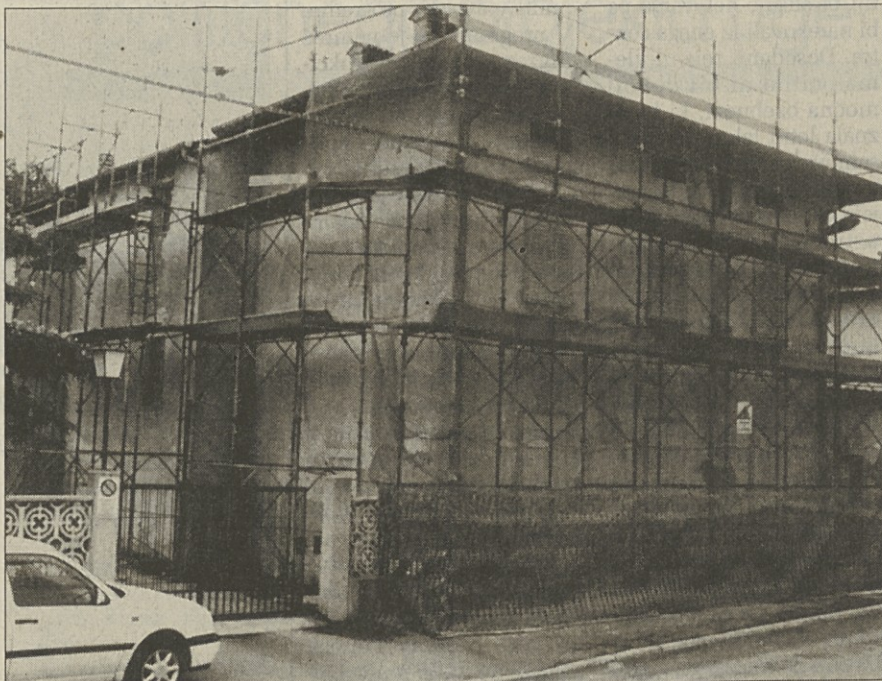
Ko ga vprašam, kaj bere, mi pravi, da se vedno Cankarja, ker mu je všeč in ga je zanj navdušila prof. Primožičeva, katere se rad spominja. Sicer pa Marko že več kakor leto vadi karate. Ko ga vprašam, če je med njegovimi vrstniki, ki trenirajo karate, kaj nasilnežev, se nasmehne in pravi: "Teh pa ni med nami, saj veste, da karateisti niso nasilni."

Sicer pa ima tudi Marko svoj konjček in kar dolgo sem moral čakati, da so se mu med pogovorom zasvetile oči. Na vsa vprašanja je odgovarjal kar se da mirno, ampak pravega entuziazma ni bilo, vse dokler ga nisem vprašal, kaksen hobi ima najraje. "Najraje imam ribolov, da, zelo rad hodim loviti ribe. To od otroških let to počnem in niti ne vem, kdaj sem začel. Hodim na Vipavo in Socu. Največkrat grem sam. Tudi zaradi tišine."

Ko ga vprašam po največji ulovljeni ribi, se nasmehne in pravi: "O, tega pa ne boste pisali, ker me bodo potem prijatelji zafakavali!"

SOVODNJE/VZDRŽEVALNA DELA NA STAVBI KI JE LAST OBČINE

Poslopje nekdanjega župnišča dobiva te dni novo ostrešje

Dela izvaja podjetje Romanut, dokončali pa jih bodo v nekaj tednih
Načrt za prenovno ostrešje je občina pripravila že pred nekaj leti

Poslopje farova v Sovodnjih, ki ga trenutno prenavljajo - foto Studio Reportage

TATVINA / VČERAJ V RAŠTELU

Vlom v zlatarno

Iz trgovine Sigon odnesli denar in zlatnino

Neprijetno presecenje je včeraj, nekaj pred 16. uro cakalo Paola Simonija, upravitelja zlatarne in urarne Sigon v Rastelu st. 6. Neznanci so med opoldanskim zaprtjem trgovine vlomili ter se polastili zlatnine in ur, ki so bili v izlozbi ter odnesli tudi cedno vsoto denarja v gotovini. Po prvih in zelo približnih ocenah je ukradeno blago vredno kakih deset do petnajst milijonov lir. Vseokrog tocnega inventarja, oziroma popisa ukradenega blaga na kvsturi se nimajo. Zdi se, da so bili

na delu zelo spretni, predvsem pa hitri storilci in ki so povrhu vsega imeli se sreco. Alarmna naprava menda ni bila vključena in tako so lahko, kolikor toliko varno izpeljali podvig, pa ceprav samo nekaj deset metrov daleč od Prefektore. Dvigili so navojnico, vhodna vrata v trgovino pa menda odprli kar z močnim sunkom, ali celo brco. Vlom so opravili v casu, ko so ulice napol prazne in ko obicajno tudi pozornost ljudi nekoliko popusti. V teku je preiskava.

KRONIKA / DVE SMRTNI ŽRTVI

V Soči še iščejo utopljenca Nezgoda v jezeru Vogršček

V nedeljo pod večer se je v akumulacijskem jezeru pri Ajbi zgodila nesreča, ki je terjala smrt 43-letnega Srečka S. iz Ceglega v Brdih, medtem ko je njegovemu 13-letnemu sinu uspelo izplavati na breg. Truplo izginulega se niso našli. Srečko in sin sta s colnom zapeljala v vrtnec pod pregrado.

Od srede popoldne pa v akumulacijskem jezeru Vogršček iščejo mškega srednjih let, ki naj bi utonil. Moški star okrog 40 let je zaplaval proti sredini jezera, ko je bil oddaljen kakih 200 me-

Med manjšimi gradbenimi posegi, ki jih tacaš izvajajo na območju sovojenjske občine, je tudi popravilo ostrešja stavbe župnišča v Sovodnjih. Stavba je v občinski lasti in jo je močno nacel zob casa. Gradbeni poseg predvideva prekritje strehe in zamenjavo sedanje lesene konstrukcije z betonsko. Dela, ki jih izvaja obrtniško podjetje Romanut, bodo predvidoma opravili v nekaj tednih. Načrt za izredna vzdrzevalna dela na poslopju, o katerem je bilo tudi v občinskem svetu veliko besed, so na občini pripravili že pred nekaj leti, zavleklo pa se je pri zagotavljanju denarja, zaradi omejevanja javnih izdatkov.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi jutri, v soboto, 31. julija ob 16. uri, ob vhodu v park Coroninjeve vile, na Drevoredu 20. septembra. SVET SLOVENSKEGA ORGANIZACIJSKEGA sporoca, da se bo v torek, 3. avgusta na Goriškem mudila skupina slovenskih maturantov iz Argentine, da si ogleda našo pokrajino. Zvečer bo v Katoliškem domu v Gorici srečanje z goriškimi maturanti in drugo mladino. Naprosajo vse družine maturantov in vse ostale, ki bi želeli nuditi komu od naših rojakov iz Argentine prenočišče v noči med 3. in 4. avgustom, da javijo svojo pripravljenost na sedež SSO v Gorici, tel. 536455.

KOMISIJA ZA SOCIALNA VPRAŠANJA PRI POKRAJINSKEM ODBORU SKGZ v sodelovanju s Krozkom za kulturno, sportno in podporno udelestvo iz Trsta (KRUT) prireja 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci od 22. septembra do 2. oktobra 1993. Za podrobnejše informacije in prijave se zglasite na sedežu SKGZ v Gorici.

ZDURZENJE DAROVALCEV ORGANOV, sekcija Ronke-Trzic, priredi v nedeljo, 1. avgusta Prvo avtomobilsko sprednostno ocenjevalno vožnjo. Poleg tekmovanja, ki se ga lahko udeleži vsakdo, bo popoldne sprevod starih avtomobilov. Namen prirediteljev je preko sportne manifestacije opozoriti na perece vprašanje nizkega stevila darovalcev organov. Podrobnejša pojasnila nudijo po telefonu 0432 - 928946 ob delovnem casu in 0481 - 474668 zvečer.

ZSKD - Gorica in ZSSDI Gorica sporočata, da v poletnem casu poslujejo njihovi uradi od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

PRIREDITVE

Jutri, ob 20.30, bo v Pevni praznik vaske zaščitnice sv. Ane. Nastopili bodo zbori iz Pevne Mstavra in Podgore ter gledališka skupina Oder 90.

ŠOLSKÉ VESTI

SDZPI prireja v solskem letu 1993/94 v Gorici naslednje tečaje: strojeopis (150 ur), začetniški tečaj angleščine (120 ur), začetniški tečaj italijanščine (150 ur), gledališka sola (50 ur), enologija (20 ur), vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur), osnovna informatika - MS DOS 5 (30 ur - dva tečaja), urejevanje besedil WORD 5 (60 ur), elektronske razpredelnice - LOTUS 1 2 3 (60 ur), urejevanje datotek - DATABASE III (60 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije se danes na sedežu zaveda.

KINO

GORICA CORSO	18.00-20.00
»The vanishing (scomparsa)«.	
GRADÉZ	
CRISTALLO	20.45-22.30
»Trappola in alto mare«.	

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 9.30 Gabriel Salame iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Ane in na glavno pokopališče ter ob 13.15 Eugenio Mochiut iz splosne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Marjan.

NOVICE

Uvedba sankcij proti Libiji

WASHINGTON - Združene države Amerike, Velika Britanija in Francija naj bi VS ZN v kratkem predlagale uvedbo sankcij proti Libiji, vključno z zamrzitvijo libijskega premoženja v tujini in prepovedjo nakupa opreme za crpanje nafte. Sankcije naj bi predvidele tudi prepoved nakupa orožja in letal ter omejitve diplomatskih stikov na minimum. Ne nameravajo pa predlagati embarga na izvoz libijske nafte, se je se izvedelo. Ukrepe naj bi tri države predlagale VS sredi avgusta, ko bodo Združene države prevzele mesto predsedujoče v VS. (Reuter)

Podaljšanje premirja v Gorskem Karabahu

MOSKVA - Azerbajdžan in uporniški Armenci iz Gorskoga Karabaha so se v četrtek dogovorili, da bodo podaljšali premirje v in okoli armenske eklave Erevan, sporoča ruska tiskovna agencija Interfax. Interfax, ki povzema izjavo Manvela Sarkisjana, predstavnika armenskih oblasti v Gorskem Karabahu, dodaja, da se bo tridnevno premirje, ki so ga podpisali v sredo, podaljšalo se za sedem dni. Azerbajdžanska agencija Turan pa trdi, da sta se sprti strani dogovorili le o petdnevnevnem podaljšanju premirja. Sarkisyan je armenske oblasti tudi obtožil, da so kršile dogovorjeno premirje in napadle vasico na jugu Karabaha in ubile šest ljudi. (Reuter)

Nova Zelandija ne bo več sodelovala v operacijah ZN

WELLINGTON - Novozelandski obrambni minister Warren Cooper je v sredo izjavil, da bo Nova Zelandija v prihodnje najverjetneje zavrnila sodelovanje v mirovnih operacijah ZN, pri katerih bi bila ogrožena življenja njenih vojakov. Cooper je dodal, da je Nova Zelandija sicer pripravljena se naprej vojaško sodelovati z ZN, vendar le pri operacijah z natančno določenim ciljem, pri katerih naj bi ZN okvorno navedli rok, do kdaj naj bi se vojaki v teh dezalah zadrževali. Pripadniki novozelandske vojske trenutno sodelujejo pri mirovnih operacijah v sedmih državah. (AP, STA)

Spopadi med hrvaškimi in muslimanskimi begunci

SPLIT - Slovenska tiskovna agencija sporoča, da je v začetku tedna v Makarski in drugih okoliskih krajih prišlo do spopadov med muslimanskimi in hrvaškimi begunci. Povod za incidente je bil padec Bugojna. Hrvaški begunci so namreč zaprli vhode v jedilnice, da muslimanski begunci ne bi mogli na večerjo. Ponekod je morala posesti policija. Urad za begunce hrvaske vlade je v sredo potrdil tudi ukaz o premešanju muslimanskih beguncem, kar napetosti se povečuje. Muslimanski begunci so ambasadi BiH na Hrvaškem že poslali protestno pismo, v katerem se pritožujejo nad ravnanjem hrvaških oblasti, in zahtevali, da o tem obvestijo ZN in druge organizacije. (STA)

VZHODNA EVROPA / VOJAŠKA INDUSTRIJA

Zaton velikega in donosnega biznisa

Rešitve v preusmeritvi v civilno proizvodnjo

JEAN BURNER / AFP

DUNAJ - Vojska industrija v vzhodnoevropskih državah obupana poskusa najti nova tržišča, da bi se izognila zaprtju tovrstnih tovarn, ki so po padcu komunizma padle v globoko krizo, saj je od leta 1989 naprej na stotisoce Slovakov, Poljakov, Bolgarov in Romunov, zaposlenih v vojaški industriji, izgubilo delo.

Razpad Varsavskega sporazuma, zmanjšanje izdatkov, namenjenih oboroževanju, izguba nekdanj najboljšega kupca, bivše Sovjetske zveze, embargo, ki so ga Združeni narodi uvedli proti tradicionalnim klientom, kot so Irak in Iran ter Libija, vse to so razlogi, ki so vzhodnoevropsko vojaško industrijo prignali do splošne stagnacije. Po padcu komunističnih režimov v omenjenih državah konec leta 1989 je v Slovaški prodaja orožja padla s prejšnjih 690 milijonov dolarjev na samo 50 milijonov v lanskem letu. Na Poljskem se je prodaja zmanjšala za polovico. V Bolgariji, ki je v komunističnem obdobju izvozila za 600 do 800 milijonov dolarjev razne vrste oborožitve na leto, vojaška industrija deluje le še z eno tre-

tjno svojih zmogljivosti. V Romuniji so razmere najbolj resne, saj se je izvoz orožja popolnoma ustavil, proizvodnja pa se je zmanjšala za 95 odstotkov. Podobno se godi tudi Madžarski, kjer se je tovrstna proizvodnja zmanjšala za 90 odstotkov. Ta kriza je že povzročila odpust 42.000 delavcev v Slovaški, 60.000 na Poljskem, 25.000 v Bolgariji in 12.000 v Romuniji. Napovedi za prihodnost niso nič kaj obetavne. Romunski minister za obrambo Nicolae Spiroiu je povedal, da je v njegovi državi ogroženih nadaljnjih 60.000 delovnih mest na področju vojaške industrije. V poročilu bolgarske parlamentarne komisije pa piše, da je v tej državi v vojaški industriji v nevarnosti 100.000 delovnih mest, če ne bodo v najkrajšem možnem času našli novih tržišč za prodajo.

Vojaška industrija uporablja dve različni strategiji za izhod iz krize: nekatere države iščejo nove partnerje za prodajo orožja, druge pa poskušajo vojaško industrijo preoblikovati v civilno, kar pa precej stane in ne zagotavlja novih trgov. Ceska repu-

blika se je odločila za prvo strategijo. Junija je dvanajst českih tovarn na pobudo tehnične skupine Skoda Pilsen ustanovilo novo podjetje R. D. P Group, ki je specializirano za proizvodnjo orožja in vojaške opreme. To podjetje namerava aktivno sodelovati pri reorganizaciji ceske vojske in hkrati proizvajati havbice za nepretrgano streljanje ter modernizirati sovjetska oklopna vozila T 72, da bi na tržišču lahko postali enakovredni tekmeči proizvajalcem orožja iz zahodnih držav. Prvi konkretni rezultati so tu: novo podjetje RDP pripravlja projekt o sodelovanju s francoskim podjetjem Sofma, ki se v prvi vrsti ukvarja z izvozom orožja in z uvajanjem novih tehnologij, zlasti z modernizacijo T 72, s katerimi so opremljene vojske številnih držav.

Slovaška, ki je imela pred ločitvijo s Cesko na svojem ozemlju tri četrtine celotne vojaške industrije, namerava v naslednjih petih letih 50 vojaških tovarn preoblikovati v proizvodnjo kmetijske mehanizacije in vrtnalnih strojev. To preoblikovanje naj bi stalo 534 milio-



Orožje iz vzhodne Evrope se je pojavilo tudi v Sloveniji, natančneje na mariborskem letališču (Foto: B. V. / Večer)

nov dolarjev.

Na Poljskem so strokovnjaki izračunali, da bi preoblikovanje dela vojaške industrije stalo skoraj milijardo dolarjev, cesar pa država ni

sposobna financirati. Bolgarija meni, da vojaška industrija v državi ostaja steber gospodarstva, zato se je odločila, da poišče nova tržišča, kar pa je po izgubi so-

vjetskega in trga v državah Bliznjega vzhoda izredno težka naloga. Romunska vojaška industrija mrzlično išče načine, kako bi preoblikovala del svojih tovarn

in v kaksno proizvodnjo bi se usmerila. Neka tovarna tankov v Bukaresti trenutno proizvaja plinske stedišnike in vagona za podzemno železnico.

JUGOSLOVANSKI ISLAM NA PREIZKUŠNJI

Ajatolah bosanskih muslimanov

Ker so mnogi začeli muslimansko vero enačiti z narodom, je naenkrat pridobila radikalnejše politične vernike, nekdanje komuniste in ateiste

Nedavno je v Islamski zvezi (Jugoslavije) prišlo do korenitih sprememb. S položaja reis-ul-uleme je, ne po lastni volji, moral oditi Jakub efendija Selimoski, na celo islamskih vernikov pa je bil postavljen dr. Mustafa Cerić. Ta sprememba na vrhu ne bi bila nič cudnega, če ji ne bi oporekalo mnogo muslimanov iz nekdanjih jugoslovanskih republik.

Dejstvo, ki ga mnogi ne želijo priznati, je dejanski razpad Islamske zveze Jugoslavije kot funkcionalne »federalne« institucije muslimanov, ki je s sedanjem v Sarajevu predstavljala svojevrstno os islamskega življenja na teh prostorih, čeprav je bila skofijam po drugih republikah zajamčena avtonomija. Z osamosvojitvijo jugoslovanskih republik so se mnoge vezi Sarajeva z verskimi filialami v zdaj drugih državah pretrgale, napad Srbov na Sarajevo pa je onemogočil se zadnje oblike normalnega komuniciranja. Nastale so različne interesne skupine, ločijo posameznikov, ki v svojem samostojnem ali skupinskem delovanju vidijo »rešitev islama«, na zalost pa njihov prispevek ni velik.

Iz ohromljenega Sarajeva se je središče islamske energije delno preneslo tudi v Zagreb, ki ga je pogosto obiskal tudi reis-ul-ulema Jakub ef. Selimoski, toda vodilni v Zagrebu so pod močnim pritiskom zaradi problema v zvezi z begunci iz BiH, zato vso pozornost namenili organizaciji njihove namestitve ter pridobivanju človekoljubne pomoči. Zdi se, da je islam na verskem po-

dročju prišel »do zidu« v normalnem razvoju in delovanju, ker so bili v bistvu muslimani iz BiH in Hrvaske tisto jedro, ki je omogočalo razvoj vere, stike z drugimi ter krepilo hrirearhično ureditev organizacije, čeprav so v tem sodelovali tudi muslimani iz Srbije, Crne gore in Makedonije. Prav postavitev Makedonca Selimoskega za reis-ul-ulemo pred nekaj leti naj bi pokazala fleksibilnost Islamske zveze v odločanju o življenju in usodi islama na teh prostorih. Vojna je islamu kot veri dala svoje obeležje, njeno nadaljevanje pa ga bo še dodatno niansiralo v vsej pahljaci zelenila. Razdelitev na fundamentaliste in tiste mehkejše, ki je bila pred vojno smiselna, je popolnoma porušena. Ker so muslimansko vero poistovetili z narodom, je naenkrat pridobila mnogo »političnih vernikov«, se

DARKO PAVIČIĆ

do pred kratkim komunistov ali ateistov, ki so z eskalacijo spopadov postali radikalnejši od fundamentalistov samih (kot na primer Ejup Ganić) in bolj verni kot mnogi hodže.

Tako so nedavno »določeni krogi« na teološki fakulteti v Sarajevu in neki zagrebški muslimani ugotovili, da muslimani na tem področju potrebujejo osebo-institucijo, »verskega vodjo«, »ajatolaha« prejšnjih jugoslovanskih muslimanov, natančneje bosanskih. Kaj bi naj to natančno pomenilo, se nikomur ni dokončno jasno, obstaja pa vizija o tem, kdo bi »sedel« v Sarajevu in vzpostavil »duhovno zvezo« z vsemi muslimani na prostoru nekdanje Jugoslavije. To bi verjetno pomenilo še nadaljnjo avtonomijo mešihatov (sko-

fij), strategijo delovanja pa bi narekovali iz enega centra. Dosedanji reis-ul-ulema očitno ni bil dovolj močna osebnost, ki bi se znala lotiti taksne, za zdaj samovoljne dolžnosti, zato je vplivni zagrebško-sarajevski islamski lobi našel ustreznejšo osebo v dr. Mustafu Ceriću, nekdanjem zagrebškem imam, ki versko sodi med tiste ljudi, ki niso naklonjeni kompromisom, ko gre za verske osnove. Kulturološko je vezan na Zahod, saj je pet let opravljal dolžnosti imama v Chicagu in potem v Zagrebu, medtem ko njegovo politično prepričanje pripada »izvirnim« Bosancem. Za dr. Cerića so že ob zadnjem izboru reis-ul-ulema, ko so izvolili Selimoskega, govorili, da je resen kandidat, ki pa ni bil izvoljen, so za to krivili nepripravljenost Islamske zveze na spremembe, ki jih je Cerić po-

nudil v svojem programu. V programu se je namreč zavzemal za rekonstrukcijo zveze in za prilagajanje islama sodobnemu načinu življenja s hkratnim vplivom »fundamentov«. »Duhovni vodja« je prišel na vrh v času, ko je Islamska zveza preoblikovana po sili razmer, kar ni edina ovira, pred katero se bo znašel tisti, ki bo poskušal definirati islamske interese v prihodnje in vzpostaviti neko novo oblast, od katere bo odvisna nadaljnja usoda muslimanske vere. Islam na tem območju, posebno v Bosni, je fenomen, ki ga ne kaže zanemariti. Arabec Abdul Aziz, eden od vodij mudzahedinov v Bosni, je dopisniku Sunday Timesa izjavil, da imajo mudzahedini v Bosni dve dolžnosti: »Prva je džihad, druga pa dava, kar pomeni poučevanje pravega islama.« To popolnoma negira vse dosedanje islamske pridobitve na teh območjih, pristajanje islamskih vodij na tak način učenja islama pa bi bilo najbolj pogubno za to versko skupnost. S tem propadejo tudi vsa prizadevanja, s katerimi je ta vera pred vojno dokazovala, da gre za specifičen evropski islam, in pri tem nalletela na razumevanje in podporo tako v Evropi kot tudi v celotnem islamskem svetu.

Potem ko je vojna razrusila njegovo notranjost, se je znašel islam na prostoru nekdanje Jugoslavije verjetno na najhuji preizkušnji v svoji zgodovini. In ker se ve, da je njegova usoda v veliki meri odvisna tudi od politične realnosti, jo je dolgoročno zelo težko napovedati.

JUŽNI LIBANON / IZRAELSKI NAPAD

Kljub telefonski diplomaciji se vojna nadaljuje

Ameriški zunanji minister konec tedna na Bliznjem vzhodu



Kljub premirju se spopadi niso ustavili (Telefoto: AP)

BEJRUT - Sestnajst tisoč raketnih izstrelkov, najmanj sto enajst mrtvih - njihovo število narasca iz uro v uro - in dvesto tisoč beguncem je obracun petih dni operacije Odgovornost, s katero skuša Izrael kaznovati palestinske in proiranske gverilce na jugu Libanona. Kljub najhujšemu izraelskemu napadu na južni del svoje severne sosedice v zadnjem desetletju se je Hezbollah posrečilo izstreliti več deset raketnih izstrelkov na Izrael, podtalna palestinska organizacija Džihad pa je Združenim državam zagrozila s terorističnimi akcijami na ameriskem ozemlju, če zidovske države ne bodo prisilili, da konca libanonsko vojaško avanturo. Ameriški predsednik Bill Clinton je v sredo zvečer skupaj z generalnim sekretarjem OZN Butrosom Galijem sicer obsodil

izraelsko akcijo proti libanonskim civilistom, hkrati pa tudi napade Hezbollaha. Zunanjega ministra Warren Christopherja, ki zdaj poskuša samo po telefonu posredovati med Jeruzalemom, Bejrutom in Damaskom, bo poslal na Bliznji vzhod sele konec tedna. »Prepričan sem, da bo naša akcija dotlej končana in se bomo lahko pogovarjali o resničnem miru na Bliznjem vzhodu,« je ob tem izjavil izraelski ministri predsednik Jicak Rabin, ki je kljub nasprotovanju nekaterih ministrov in članov parlamenta ter kljub četrtkovemu ameriskem posredovanju za premirje napovedal nadaljevanje napadov na južni Libanon. V Damasku pa je dan pred drugimi voditelji diplomacije arabskih držav že prisel iranski zunanji minister Velajati. (Agencije)

JAPONSKA

Opozicijske stranke so se združile v vladno koalicijo

TOKIO - Vodje sedmih japonskih opozicijskih strank so v četrtek podpisali koalicijsko pogodbo, ki naj bi jim zagotovila oblast in večino pri izbiri nove vlade. Nova koalicija je že imenovala predsednika Nove japonske stranke, potomca ene največjih japonskih samurajskih družin Morihiro Hosokava za mandatarja japonske vlade, ki pa ga mora potrditi se parlament, ki se bo na nujnem zasedanju sestel prihodnji teden. Nova koalicijska vlada namerava izvesti drastične politične reforme, vseeno pa bo ostala zvesta dosedanjim smernicam v zunanji, ekonomski

in obrambni politiki Japonske. Glavna naloga nove vlade pa bo sprejem radikalnega protikorupcijskega zakona. Zagotovilo za podporo pri uveljavitvi tega zakona je bil Hosokavov pogoj za Tusutima Hata, vodja japonske prenoviteljske stranke, ki se je odcepila od Liberalno-demokratske stranke, za leve Socialiste Sadaa Yamahana in se za stiri stranke ob vzpostavljanju koalicije. Predvsem pa opozicija hoče s koalicijsko pogodbo onemogočiti politični vpliv Liberalno demokratske stranke, katere vlada je bila s pomočjo korupcije na oblasti kar 38 let. (Reuter)



Mandatar Morihiro Hosokava (Telefoto: AP)



Foto: Romeo Ibršević



JERUZALEM / KER NI BILO DOVOLJ DOKAZOV, DA JE ZAGREŠIL SRHLJIVE ZLOČINE V TREBLINKI

Izraelsko vrhovno sodišče oprostilo Johna Demjanjuka

Obtoževalci pa so prepričani, da je bil on »Ivan Grozni«



John Demjanjuk obkrožen od agentov z nasmeškom na ustnicah čaka na razsodbo (AP)

JERUZALEM - Izraelsko vrhovno sodišče je včeraj zaradi pomanjkanja dokazov soglasno oprostilo Johna Demjanjuka, ki je bil osumljen srhljivih zločinov med drugo svetovno vojno v koncentracijskem taborišču v Treblinki, kjer je bilo umorjenih 800 tisoč Judov. Demjanjuk je kljub temu, da je tvegal smrtno kazen, poslušal razsodbo popolnoma mirno. Med prisotnimi je razsodba vrhovnega sodišča vzbudila presenečenje, nekateri pa so tudi ozmerjali branilca, odvetnika Yorama Sheftela.

Razsodba vrhovnega sodišča je naletela na precej deljena mnenja. Ena od glavnih obremenjevalnih pric, Josef Cherney, ki se je resil iz zloglasnega taborišča, je v solzah zatrjeval, da je Demjanjuk res morilec iz Treblinka, ki so ga zaradi njegove krivice imenovali tudi »Ivan Grozni«. Iz Dunaja pa je prišla vest, da se Simon Wiesenthal, znani »lovec na nacistične zločince« povsem strinja z razsodbo, ker so dokazi preveč pomanjkljivi. Odločitev petih sodnikov gotovo ni bila lahka. Predsednik izraelskega vrhovnega sodišča Meir Shamgar je dejal, da je »spomin na holokavst za judovski narod posebno boleč, vendar pa ima sodnik dolžnost, da pusti ob stra-

ni čustva...« John Demjanjuk je sedaj star 73 let. Rojen je bil v Ukrajini. Med drugo so vojno so ga kot ruskega vojaka zajeli Nemci. Tisti, ki so na procesu pričali proti njemu, so trdili, da je Demjanjuk nato zadel sodelovati s Tretjim reichom. Po vojni se je v petdesetih letih preselil v Združene države; ko pa so odkrili temne sence v njegovi preteklosti, so mu leta 1981 odvzeli ameriško državljanstvo. Stiri leta kasneje so ga izgnali iz države in ga izročili izraelskim oblastem.

Obtoževalci so svoje trditve, da je Demjanjuk res bil »Ivan Grozni« dokazovali tudi z nemško osebno izkaznico, v kateri je osumljenec označen kot eden od pomočnikov esesovcev v Treblinku, opirali pa so se tudi na pričevanja tistih, ki so se resili iz tega taborišča smrti. Po mnenju branilca, odvetnika Sheftela, ki je tudi sam sin bivših deportirancev, pa Demjanjuk sploh ni bil v Treblinku, osebno izkaznico pa je ponaredila tajna služba KGB. »Ivan Grozni« naj bi bil v resnici nekdo drug, in sicer Ivan Marcenko.

Kljub oprostitvi bo Demjanjuk še ostal v zaporu, dokler ne bo nasel mogoča ljudem, da ga zapustijo svoje hiše (na sliki zgoraj), razen če si zasli- no ne pripravijo mo-

ZDA: poplave ne pojenjajo



NEW YORK - Položaj postaja nekoliko manj dramatičen, vendar se v državah ameriškega Midwesta se nadaljuje pravi trnjev pot prebivalstva zaradi poplav, ki trajajo že dva meseca in so povzročile že najmanj 43 mrtvih in za več kot 12 milijard dolarjev skode. Siroki predeli so se vedno pod vodo ter onemogoča ljudem, da ga zapustijo svoje hiše (na sliki zgoraj), razen če si zasli- no ne pripravijo mo-

stickov s pesčenimi vreckami (slika spodaj - obe telefoto AP). Reka Missouri, ki je doslej skupaj z Missisippijem povzročila največ skode, na srečo ne narašča več, prav tako reka Kansas, kar daje upati, da je hujše mimo. Se včeraj so se bali, da bodo morali evakuirati Kansas City, ki leži na sotočju Missourija in Kansasa, na srečo pa so bregovi vzdržali. Alarmno stanje vsekakor se traja.

NOVICE

Madonna ne bo smela nastopati na Tajskem

BANGKOK - Tajska vlada je prepovedala rock pevki Madonni, da bi nastopila na Tajskem. Kot je povedal tajski minister za vzgojo Samphan Thongsam, ne bodo nikoli dovolili njenih koncertov, ker bi lahko kvamo vplivali na mlade in sploh na tajsko kulturo. Pac pa je vlada pooblastila veliki koncert, ki ga bo imel 25. avgusta Michael Jackson v Bangkoku: »Obstaja velika razlika med moskim, ki poje, in zensko, ki se na odru slaci.« je razložil minister za vzgojo.

92-letna voznica z avtom v letalo

NEW YORK - V mestu League City v Texasu je prilo do neverjetne prometno-letalske nesreče. Viola Nelson Pizzo, ki se kljub svojim 92-letom ni hotela odpovedati sofarjanju avtomobila, je po pomoči zavozila na letališče ameriške ustanove Nasa in se zaletela v letalo, ki se je ravno pripravljalo, da vzleti. V trčenju se je laze poskodovala. Po nesreči je policistom dejala, da se ni zavedla, da je na letališču. Tja se je odpeljala po cesti, ki je navadno zaprta promet.

Dom za moške v krizi

BERLIN - V Nemčiji bo morda že konec prihodnjega leta zgrajen prvi dom za moške v krizi. Zamisel se je porodila odgovorni za urad za enake možnosti in enem od berlinskih okrožij, Elviri Buchwald. Najbolj bi tako ustanovo potrebovali ločeni moški, posebno tisti, ki imajo otroke. Ko so namreč prisiljeni zapustiti svoj dom, večkrat nimajo več možnosti, da bi svoje otroke redno videli.

Alkoholiziranega moža je vrgla skozi okno

MOSKVA - Stalna pijanost moža, ki je bil pod vplivom alkohola tudi nasilen, je neko mlado moskovsko ženo spravila na rob obupa. S pomočjo hčerke je moža vrgla skozi okno stanovanja v šestem nadstropju in ga tako ubila. Dogodek se je pripetil v torek zvečer v predmestju Moskve. Moski se je vrnil domov pijan, pretepel je ženo in 12-letno hčerko ter se nato odpravil spat. Zaspal je tako trdno, da ni niti cutil, ko sta ga zvelikli do okna...

Ministrica Janet Reno ušla smrtni nevarnosti

WASHINGTON - Glavna pravdnica v Clintonovi administraciji Janet Reno je včeraj usla smrtni nevarnosti. Barka, s katero se je vozila med brzicami reke Potomac, se je nepravilno prevrnila in Renovo je močan tok zadel odnaso proti dolini. Agenti, ki so bili z njo, so ji zmanjkušali pomagati. Kot izurjena plavalca - doma je namreč iz Floride - pa si je znala pomagati sama in je kakih sto metrov niže sama priplavala na površje.

INTERVJU S PREDSEDNIKOM SEVERNE LIGE FRANCOM ROCCHETTO

Avtonomija, federalizem in poštenost stebri političnega projekta Lige

VOJMR TAVCAR

In sedaj k vprašanju. Do ljudi z Juga imamo največje spoštovanje. Samouprava pa ni samo pravica, je tudi dolžnost. In medtem ko so Veneti, Toskanci, Ligurci z narodnostno identiteto ohranili tudi željo in sposobnost samouprave (in to se odraža tudi v federalni strukturi Lige), v drugih delih italijanske države, zlasti na Jugu, niso razvili neke sile, ki bi bila slična našim. Kljub temu se zavzemamo, da bi spodbudili njihovo rast. Kar zadeva Bossija pa se mi zdi, da ni obsojal muslimanov, pač pa islamski ekstremizem in zlasti fundamentalizem.

Liga bo lahko uresnicila tak program, samo če bo vladala. Ali lahko prevzame sama krmlilo oblasti, ali mora pomisliti na zaveznika?

Liga je različna od dosedanjih italijanskih strank in predstavlja novost na italijanski sceni. Sme zmerna in ideološko neobremenjena sile, ki privilegira prakso. Ponosni smo, na to kar smo doslej zgradili, vendar vemo, da je nevarno vladati sami, zato upamo, da bomo oblikovali sodelovanje z drugimi, ker je ssočanje spodbudno in je tudi zavora za človeške siskosti. Zato smo za koalicijske. S kom? Zeleli bi vladati skupaj z novimi silami. Toda kot realisti vemo, da zaenkrat takih sil ni. Nujno bo zato treba vladati skupaj s stari strankami, čeprav bomo morali paziti, da nas strankarstvo ne okuži.

Ste si zadali kakšen časovni cilj? Zahtevamo nove politične volitve že za jesen. Če bodo že veljala nova pravila, kot je verjetno, je možno, da bodo v parlamentu tudi pri strankah novi ljudje, pa čeprav bodo morali vselej skozi strankarski filter. Videli pač bomo, kakšna bo situacija po volitvah, toda v novem parlamentu - v to sem prepričan - bomo imeli še več moči in v njem se bomo zavzeli zato, da se Italija spreminja v federalnem smislu. Vzpo-

redno pa bomo morali k spreminjanju prispevati tudi občinski, pokrajinski in deželni sveti, dežela pa naj bi bile sopodpisnice novega ustavnega spora-zuma.

Glede na krizo, ki jo preživlja Italija, mnogi vidijo v liberalizmu samo izraz sebičnosti Severa.

Liberizem ni odraz sebičnosti, pač pa čuta odgovornosti. Socializem, slovenski bralci to vedo, ni bil raj na zemlji, v Italiji pa so na-

cionalizacije postavile na glavo nacelo svobodnega trga, država je izjemala italijanska gospodarstva in, izkusnja teh dni kaže, model je propadel. Če se zgledujemo po zasebnih podjetjih, je torej osnova, uravnovešana bilanca. Mislim, da bo z upravljanjem privatističnega tipa, stroj deloval bolje. Je to izraz severnjake sebičnosti? Mislim, da ne. Na ta način bo tudi Jug prisiljen, da izkoristi svoje potencialne, medtem ko ga je doslej hromila asistencialistična politika. Mi hočemo razbiti zacarani krog asistencializma in omogočiti tudi Jugu da se upravlja sam in postane uspešen, kot je bila nekoč Kraljevina dveh Sicilij.

Severna liga je bila doslej bolj pozorna za notranjo kot za zunanjo politiko. A kljub temu, katere so glavne smernice vašega predloga v zunanji politiki?

Zdi se mi, da smo gledali tako na Italijo, kot na svet, ki jo obdaja. V zunanji politiki se zrcalijo temeljne smernice našega notranjepolitičnega projekta. Spodbujati največje avtonomije vse narodov ali zvez narodov v vzajemnem dialogu in spoštovanju.

Torej ste za Evropo narodov? Mislim, da je potrebna postopnost v vsakem procesu, tudi v procesu uveljavljanja identitete in avtonomije vsakega naroda. Države bi morale spodbujati tak proces, medtem ko je, žal, današnja evropska scena vse bolj podobna tisti izpred prve svetovne vojne. Vzemi-

mo primer Francije, ki se vedno vztraja v filozofski politiki, medtem ko Evropa ni bila sposobna pomagati narodom bivše jugoslavije, da bi prišli do avtonomije v medsebojnem spoštovanju. Mi obojamo tako politiko, ker bo povzročila še novo gorje.

Ce zoživa pogled na Srednjo Evropo. Kakšne perspektive ima ta prostor tudi z oziroma na sodelovanje italijanskega Severo-Vzhoda s Slovenijo?

Ze leta 1974 sem pozival narode srednjeevropskega prostora k vzajemnemu sodelovanju. To sporočilo je povzela Liga Veneta. Kot deželni svetovalec sem se zavzemal za dialog v okviru skupnosti Alpe Jadran in kot zvezni predsednik Ligenaj povem mimogrede, sem se boril proti tedanji sem v začetku leta 1991 med obiskom v Ljubljani zagotovil podporo nase politične skupine pro-

cesu osamosvojitve. V deželnem svetu Veneta smo nato spodbudili podporo Sloveniji in Hrvaski, hoteli smo celo prirediti izredno sejo deželnega parlamenta v Dubrovniku, ko je bilo mesto izpostavljeno bombardiranju. In stalno smo se zavzemali, proti mnenju zunanjega ministra De Michelisa, da bi Italija priznala takoj Slovenijo in Hrvasko, kar bi najbrž preprečilo veliko gorja v bivši Jugoslaviji.

med Rimom in Ljubljano je treba rešiti nekaj vozlov. Med temi vprašanje manjšin, odškodnine beguncem itd. Liga ima lasten predlog, kako rešiti te probleme in spodbuditi sodelovanje?

V primeru Istre in Dalmacije moram ugotoviti predvsem, da je Istra danes razdeljena med Italijo, Slovenijo in Hrvasko. Od teh imata Slovenija in Hrvaska svojo narodnostno znanost, medtem ko je Italija država, ki ima različne narode in kulture. To, kar po navadi imenujemo, italijanska manjšina v Istri in na Hraskem, je v resnici manjšina Venetov, ki je v zavesti ohranila odprto besneke republike do sosednjih narodov. To premoženje spoštovanja in dialoga so unicili irendentizem in nato fašizem. Ne opravičujem, vendar razumem zato ekscese, do katerih je prišlo kot reakcija na fašistično nasilje.

In sedaj k današnjim problemom. Če bi Italija imela ob osamosvojanju bolj odprto politiko do Zagreba in Ljubljane, bi Slovenija in Hrvaska najbrž pozornojsi do italijanskih zahtev. Kljub temu pa se mi zdi, da je treba priznati pravico do polnega razvoja identitete, ki je po naši oceni venetska, medtem ko je za druge italijanska. Kar zadeva vprašanje odškodnin pa mislim, da bi morali omogočiti beguncem, da dobijo ali odkupijo nekdanje imetje. Pri tem pa mi ne bomo bili ne sredstvo ne agenti neke nove rimske zasvojevalne politike, pač pa spodbujevalci dialoga in prijateljstva.

Kaj pa glede slovenske manjšine v Italiji? Mislim, da velja v vidiku pozitivne recipročnosti to, kar sem rekel za nase manjšino na oni. Naj povem samo primer: za volitve v devinsko nabrežinski občini smo že pripravili trojezične lepake v slovenskem, istro-venetskem in italijanskem jeziku.

Vprašanje narodnostnih pravic Venetov je postavil že leta 1974 na Mednarodni konferenci o manjšinah, ki jo je organizirala trzaska pokrajinska uprava. Od tedaj ni izgubil nobene priložnosti, nobenega simpozija, študijskega srečanja ali okrogle mize, da bi se k temu povrnil, trmasto, vztrajno v zagovarjanju teze o Venetih kot narodu s svojim jezikom in lastno kulturo.

Kljub temu, da je bil »beli« Veneto vsa povojna leta volilni fevd Kršćanske demokracije, njegove avtonomistične teze niso naletele na gluha ušesa. In leta 1983 jer Ligi Veneti, ki je nastala ob njegovem prizadevanju, uspelo izvoliti poslanca in senatorja v rimski parlament. Toda volilni uspeh se je kaj kmalu spremenil v grenak grizljaj za Franca Rocchetto. Parlamentarca sta se pod pritiskom KD postopno oddaljila o Lige in postala njena ostra nasprotnika. Treba je bilo zaceti vse znova.

Od tedaj je minilo deset let. Liga Veneta je v tem razdobju prehodila precej poti, se zlasti od kar je v Bossijevih »lumbardih« nasla pomembnega sopotnika. In Franco Rocchetta, nekoč malo poslušani profet jezika Venetov, je danes uplinski zvezni predsednik Severne lige. Tudi zaradi njegove osebne zgodovine smo se obrnili nanj, da pove, kakšen je program in katere cilje zasleduje politična formacija, ki je bila skupaj z DSL nesporni zmagovalac nedavnih upravnih volitev v Italiji.

Kaj je pravzaprav Severna liga? Kako bi jo predstavili slovenskemu bralcu?

Severna liga je ljudska in osvobodilna sila, ki je organizirana kot federacija krajevnih lig. S svojo volilno uspešnostjo je živ dokaz uresničljivosti federativnega projekta. Njeno politično delo temelji na treh tesno povezanih načelih avtonomije, federalizma in poštenosti. Zaradi teh načel in zaradi dejstva, da Liga ni in ne bo biti stranka, bi rekel, da je ob politični tudi moralna sila.

Predstavljate se kot moralna sila, toda vaš slog je izredno oster in v besedišču je zaznati nekaj rasističnih prvin...

Nekateri komentatorji res ocenjujejo nas način izražanja kot oster. A ni res. Jezik, ki ga uporabljamo, odraza stvarnost, rekel bi pravzaprav, da ga pogotuje dramatična kompleksnost ita-

lijanske gospodarske, družbene in politični situacije.

Vrniva se k trem temeljem vašega programa.

Kot že rečeno so tesno povezani med sabo in ce bi se odpovedali kateremu koli od treh, bi se celotna stavba zrušila. Iz teh izhajajo ostale postavke našega programa tako na družbenem in gospodarskem področju. Na primer liberizem v gospodarski politiki je povezan tako s federalizmom kot z zahtevo po poštenosti in torej s spoštovanjem človeka, njegove individualnosti.

Toda najbolj sporno načelo je nedvomno federalizem...

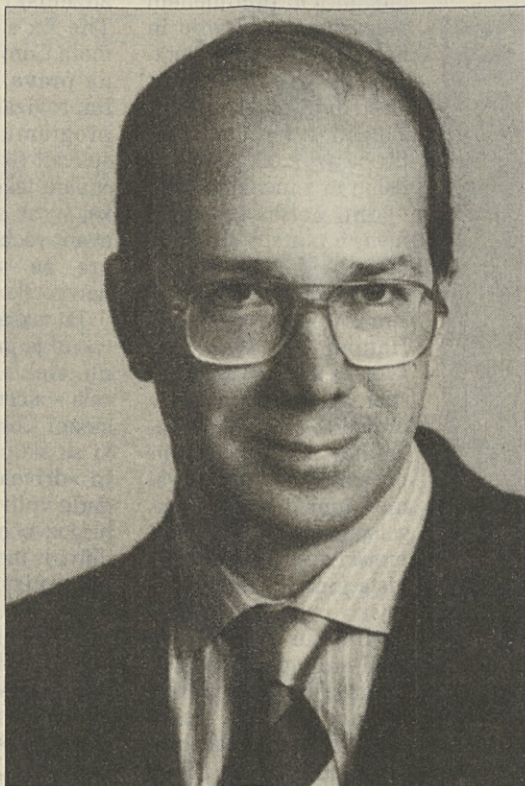
Mi se zavedamo kompleksnosti italijanske države, ki je nastala pred 130 let in je ohranila zelo izrazite centralistične in kolonjalistične poteze. V tej zapleteni stvarnosti živijo različni narodi in različne kulture. Mi se borimo za njihovo osvoboditev, čeprav z bojem proti italijanskemu nacionalizmu nočemo spodbuditi nastanka vrste mikronacionalizmov in centralizmov, na primer venetskega, piemontskega, sicilskega... Narodi obstajajo in, naj bo to vseh ali ne, je treba njihovo identiteto in dostojanstvo spoštovati.

Kako mislite to doseči?

Mi se zavzemamo, da bi spremenili strukturo italijanske države postopno in po mirni poti. Avtonomija, federalizem in poštenost za nas pomenijo, da mora vsak nas narod ali skupina narodov spet pridobiti samoupravo, rekel bi pravzaprav suverenost. In sele ko bo ta pridobljena, bodo lahko na enakopravni ravni vzpostavili novo povezavo na federativni ali konfederativni ravni. Nas glavni cilj pa je polna avtonomija naših narodov v evropski perspektivi. Zato je tudi federacija ali konfederacija italijanskih držav za nas vmesni korak na poti do Evrope, v kateri bodo velike nacionalne države postopno izgubile svojo vlogo.

Natčr, ki ga razlagate, je očarljiv. Toda človek vam težko verjame, glede na vaš odnos do južnjakov, do priseljencev iz afriških držav, ali glede na zaničevalne izjave Umberta Bossija do muslimanov...To se ne sklada s precej idilično sliko, ki ste mi jo predstavili.

Vtis, da je slika idilična, je morda posledica, da govorim z določeno distan-



Predsednik Severne lige Franco Rocchetto



IZ TUJINE

Slavnostne igre na avstrijski strani Costanze

BREGENZ - Na avstrijskem bregu jezera Costanza je mestece Bregenz - mirmo, urejeno, prijazno. Od 20. julija do 22. avgusta prireajo tu - kot vsako leto - mednarodni festival, in sicer v Festspielhausu - modernem gledališču, zgrajenem zelo blizu jezera, in na Seebühne, odru na prostem, na jezeru. Prva je bila na sporedu opera Fedora Umberta Giordana, ki bo dozvela po premieri (bila je 20. julija) se štiri ponovitve. Glavna junakinja je sopranistka Mara Zampieri, zelo cenjena v nemško govorečem opernem svetu, Lorisa pa poje tenorist Sergej Lurian, ki je vloga pred kratkim predstavil v milanski Scali. Dirigent je Fabio Luisi, režiser pa ekstravagantni Jonathan Miller. Druga opera, ki je na sporedu, je Nabucco, prireditve pa bodo popestrili še trije koncerti Dunajskih simfonikov. Dirigenti: Rafael Frühbeck de Burgos (27. julija), Pinchas Steinberg (2. avgusta) in Donald Runnicles (9. avgusta). Zadnji koncert pa bo imel 15. avgusta Simfonični orkester Voralberg pod vodstvom Christopa Eberleja. (M. K.)

Rekord, kakršnega še ni bilo

MONTREAL- Stirinajsti mednarodni festival jazza, ki so ga tu priredili, je privabil več kot 1, 4 milijona ljudi in s tem potolkel vse rekorde prejšnjih let, saj je bilo izvedenih kar 400 koncertov v dvorinah ter na prostem, je povedal predsednik festivala Alain Simard. Festival jazza, na katerem je sodelovalo preko 2000 umetnikov te glasbene vrstvi, je obiskalo 10 odstotkov več ljudi kot lani, zabeležili pa so tudi za 30 odstotkov večjo porast dohodka pri prodaji vstopnic, spominkov, pijac in jedac v primerjavi s prejšnjim letom, je dodal Simard, rekoc, da je k temu veliko pripomoglo »sproščeno vzdušje«. Največje pozornosti festivala je bil delezen trio klavirbas-tolkala v sestavi Keith Jarrett, Gary Peacock in Jack DeJohnette, ki je povzročil pravo senzacijo, ceprav za njim nista veliko zaostajala Petru Guelfucci s Korzike s svojo večglasno skladbo Voce de Korzika in pevka Ginette Reno iz Quebeca v Kanadi, ki je briljantno zaključila festival ob spremljavi najbolj znanega montrealskega glasbenika Oliverja Jonesa. Nagrado jazza Du Maurier 1993 so dodelili kanadskemu kvartetu iz Ottawe Chelsea Bridge, medtem ko je nagrado Oscar Peterson dobil Fraser MacPherson, saksofonist in tenor iz Vancouverja za »izjemen prispevek h jazzu na območju Kanade«. (AFP)

Oseka vrednosti Warholovih del

NEW YORK- Vrednost zapuščine ameriškega slikarja Andyja Warhola, ki je umrl leta 1987, je po novi oceni strokovnjakov 220 milijonov dolarjev, kar je skoraj trikrat manj kot prej. To prica o padcu vrednosti del ameriškega slikarja, kar smo lahko opazili tudi med prodajo njegovih del na dražbi v New Yorku v letosnjem maju, na kateri so od 16 ponujenih slik prodali le dve, pa se ti po izredno nizki ceni. Ta nova ocenitev Warholovih slik, ki so jo opravili strokovnjaki iz Sothebyja in Christie v sodelovanju s konservatorjem s filmske akademije v Los Angelesu, Michaelom Friendom, bi morala koncati spor med Edwardom Hayesom, upravnikom »Fondacije Andy Warhol za vizualno umetnost« v letih 1987 in 1990 in novim vodstvom te fondacije. Hayes, ki je bil odstavljen, je zahteval od omenjene fondacije 14 milijonov dolarjev, ker je imel pravico do dveh odstotkov celotne Warholove zapuščine, katere vrednost je cenil na 700 milijonov dolarjev. Sodec po novi ocenitvi, bo Hayes upravičen le do vsote 4,4 milijonov dolarjev. V okviru zapuščine najdemo predvsem slike (točnega števila teh niso odkrili javnosti), filme, video posnetke, ki jih je naredil umetnik, in umetniške stvaritve, ki jih je Warhol kupil od drugih umetnikov. Fondacija Andy Warhol, katere naloga je promovirati vizuelno umetnost, je od leta 1989 podelila več kot 500 stipendij v vrednosti 19 milijonov dolarjev. Trenutno pa je njen veliki projekt ustanovitev muzeja Andyja Warhola v Pittsburgu, ki bi moral obiskovalcem odpreti svoja vrata čez leto dni. (AFP)

GLEDALIŠČE / DESET LET DUNAJSKIH PLESNIH TEDNOV

Brez denarja niti plesati ni mogoče

ALDO MILOHNIČ

DUNAJ - Ko govorimo o neabnomajski (ali »neodvisni«) avstrijski gledališki produkciji, najprej pomislimo na dunajске Serapion-se. Preprosto namrec pozabljam, da se npr. plesno gledališče v Avstriji ni ustavilo pri Hansu Kresniku, ampak je slo svojo počasno, vendar vztrajno razvojno pot.

O avstrijskem plesnem gledališču nikoli nismo slišali kot o evropsko ali svetovno pomembnem fenomenu (kot se je to npr. zgodilo z »belgijsko plesno eksplozijo«), toda ne smemo pozabiti, da v sosednji državi deluje in se (ravno tako kot pri nas) bojuje s kulturnim mi-

nistrstvom kar nekaj zanimivih koreografov: Hubert Lepka, Bertl Gstettner, Manfred Aichinger in njegov »Tanztheater Homunculus«, Anita Kaya, Daniel Aschwansen, Rose Brüss, ce nastejemo le nekatere.

Lahko smo prepričani, da je na razvoj večine izmed omenjenih (in izpuščenih) avstrijskih koreografov vplival dunajski plesni festival Mednarodni plesni tedni (Internationale Tanzwochen Wien), ki letos praznuje svojo desetletnico in poteka od 25. julija do 15. avgusta na različnih lokacijah v mestu.

Festival je sicer vecplastna manifestacija, ki ni namenjena le prikazovanju no-

vih predstav (tako kot je navada pri večini drugih sorodnih manifestacij po svetu), ampak je še večji poudarek na plesnih delavnicah (-workshop), kjer se mladi koreografi, plesalci in vsi drugi zainteresirani udeleženci srečajo z znanimi in izkušnimi koreografi in pedagogi. Mednarodni plesni tedni so sicer razdeljeni v zimske in poletne, slednji pa so vsekar obsežnejši in »okrašeni« z dodatkom gostujočih predstav. Umetnost je kajpa draga zadeva in je zato za sodelovanje v plesnih delavnicah treba odšteti nekaj ti-

soč avstrijskih silingov. Dunajčani so sicer dobri gostitelji, saj za vse, ki so pripravljene napraviti nekaj denarja na svojih tecajih, poskrbijo tudi za bivanje in prehrano, ki pa ju je, da ne bo pomote, treba tudi pošteno plačati. Udeleženci, ki jim uspe preskočiti vse nastavljene ekonomske ovire, lahko izbirajo med različnimi predavatelji in se ukvarjajo npr. z Graham tehniko, ameriškim jazzom, afriškim plesom, butohom, modernim ekspresivnim plesom, Labanovo tehniko, kontakt improvizacij itd Na voljo

imajo več kot 40 uveljavljenih koreografov in plesnih pedagogov. Udeleženci so razvrščeni v različne skupine, med katerimi so tudi otroške in, kar je se zlasti zanimivo, skupine prizadetih ljudi. S slednjimi se na svojih seminarjih ukvarjajo Maria Dinold, Katalin Zanin in Joao de Bruco. Udeleženci so razdeljeni v dve skupini: duševno ali fizično prizadeti ljudje. Dosedanje izkušnje govorijo v prid takšne prakse, saj so rezultati presenetljivo dobri. Udeležba na tej svojevrstni »plesni terapiji« pa je brezplačna.

Kot že receno, gostijo v okviru Mednarodnih plesnih tednov tudi nekaj zelo znanih plesnih skupin in koreografov. Na Impuls Tanz, kot se ta festival sicer imenuje, je kot prvi nastopal Jean-Claude Gallotta in skupina Groupe Emile Dubois s predstavo Ulysse (24. in 25. julij). Naj opozorimo na ne-navadno naključje sočasno-

kratnim (pra) izvedla na festivalu Theater der Welt '93 v Münchnu. Stephen Petronio (ki si kot eden izmed najbolj provokativnih in inovativnih koreografov sodobne plesne scene vsekakor zasluži »okvirček«, objavljen ob tem prispevku) bo 3. in 4. avgusta predstavil svojo ne-navadno interpretacijo Stravinskega. Predstava Regine

Petronio trikrat

Stephen Petronio (1956) je bil več let vodilni plesalec v Trisha Brown Company, nakar je sredi 80. let ustanovil lastno skupino, Stephen Petronio Company, s katero je kmalu dosegel mednarodni sloves. Med pomembnejšimi nagradami, ki jih je prejel doslej, je vsekakor »Bessie« za predstavo Walk in (1986). Kot gostujoči koreograf je delal v New Yorku, Frankfurtu, Rotterdami, Berlinu; sodeloval je s postmodernistom, »ocetom kontaktne improvizacije« Steveom Paxtonom in britanskim »enfant terriblom« Michaelom Clarkom.

Half Wrong plus Laytext je njegova najnovejša koreografija, ki izhaja iz njegove dve leti starejše predstave Wrong Wrong. Predstava se tematsko ukvarja s seksualno politiko v 90., z epidemijo seksa in spremljajoče cenzure. Njegovo pozornost je pritegnila kinetičnost besed, ki so zmogne spodbujati gib (Petronio uporablja v svoji predstavi med drugimi tudi Madonina besedila). Značilnosti njegovih koreografij so prav neverjetna hitrost, tehnična preciznost in originalnost giba.

Skupina Stephena Petronia ne nastopa na dunajskem festivalu le s Half Wrong plus Laytext, temveč tudi s predstavami Previous in MiddleSex George.

Senka Baruska



Plesni teater Homunculus: "...skozi noč." Foto: Lichtbild Zechany

RECENZIJA / ŠTIRINAJSTI FESTIVAL KONFRONTATIONEN

V znamenju Cecila Taylorja

NICKELSDORF - Ob koncu sedemdesetih let so se predvsem v Avstriji in v Švici jazz festivali pojavljali kot gobe po dežu. Med njimi je bil tudi manjši, simpatičen festival v avstrijski obmejni vasi Nickelsdorf, ki postaja prava mala oaza improvizatorjev, ki se napajajo iz izvira jazzovske moderne šestdesetih let, pravzaprav iz obeh vzporednih izkušenj: free-jazzovske, predvsem ameriške, in pa evropske improvizatorske prakse, ki se ne spogleduje zgolj z jazzom, temveč predvsem z zvočnim evropske avantgarde in delno tudi z nekonvencionalnimi podaljski popularnimi glasbi.

Ko je že kazalo, da se bo tudi Nickelsdorf bolj odprl slednjim in upravičil naslov festivala (Soočanja), se zdi, da se vse bolj zapira v prvotne okvire programske ponudbe, ki krepko natenja prvotno ost festivala. Vendar ima obisk festivala v Nickelsdorfu - bil je od 16. do 18. julija - dobro lastnost, ki jo predvsem pogrešamo v naši glasbeni ponudbi, namrec možnost vsakoletnega preverjanja dosežkov, vitalnosti ali rigidnosti vodilnih svetovnih improvizatorskih imen, ki se držijo svojega danes na rob potisnjene »nacina

delanja glasbe«, ki tako ali tako nikdar ni bil dominanten, se najbolj pa se je v ospredje prebijal v sedemdesetih letih.

Druga privlačna značilnost Soočanja je ambient festivala, saj poteka na gostilniškem vrtu (se kdo se spomni RIO festivala; tam danes vrtijo Botra), kot nalašč za tovrstno glasbo, s sproščenim vzdušjem, z vedno odličnim ozvočenjem in s hvaležnimi obiskovalci. Le-teh je bilo letos precej več kot prejšnja leta in le z mnogo truda si dobil dober sedež. Prostor brez pravega »backstagea«, kjer se glasbeniki dobesedno sprehajajo med publiko, je glavna draž Jazz Galerije, zaradi katere v Nickelsdorfu vidis dobre in prepričljive koncerte.

Letošnji program je bil nekako usmerjen na pianiste. V treh dneih so se na odru v različnih zasedbah zvrstili Irec Keith Tippett, švicarska improvizatorica Irene Schweizer, jazzovski pianist Dave Burrell, Nemec Ulrich Gumpert, nizozemski ekscentrik Misha Mengelberg in prvi med njimi - Cecil Taylor (na fotografiji). Kakorkoli obrnemo, je bil veteran glavno ime festivala.

Legenda, moz obsesivne energije, nezadržne karizme in samanskega klavirskega rituala je tako

ICO VIDMAR

rekoc obvladoval celoten festival. Magicno moc svojega pianizma je trosil ze prvi dan v solistcnem recitalu.

Telesnost njegove igre, v kateri ni prostora za melodijo, marvec zgolj za nizanje skrivnostnih clustrov in drvečih glissandov, je vse bolj podrejena

oddaljil od akademskega ali jazzovskega recitala. Nezadržno razsipanje energije, ogromne napetosti, se je se bolj izkazalo v zaključnem nastopu Soočanja, ko je Taylor nastopil s skupino, v kateri so mu poskusali slediti celist

Tristan Honsinger, saksofonista Charles Gayle in



razkošni ritmiki. Taylor do klavirja (zanj vedno obvezni glasni Bosendorfer) vse bolj pristopa kot do tolkala, orodja mitičnega rituala, ki se je povsem

Harri Sjöstrom, bobnar Rashied Bakr, sicer stari Taylorjev sodelavec, in pa basist Reggie Workman. Kako težko je igrati, torej slediti sunkovitim Taylor-

jevim amplitudam, se je pokazalo med skupinsko igro, kjer so sodelujoči, predvsem racionalni Workman in impulzivni Bakr, torej ritem sekcija skupine, z velikimi napori pripeljali igro do konca, da ni izvenela proti, marveč s Taylorjem.

Pravo nasprotje je bil koncert Keitha Tippetta z vokalistko, zeno Julie in tolkalcem Williamom Kellersom. Ob prefinjenem prepiranem klavirju in frazah iz klavirske literature sta gostobesednost glasu in tolkal kot motila. Tippett je virtuoz barvitih pasaz, z občutkom za tisino in z melodijo, ki jo vedno pelje med igranjem v notranjosti klavirja.

Nizozemci ICP-Orchestra z Mengelbergom in s Hanom Benninkom so svoj nastop po tradiciji spet izpeljali le na pol v mesanici čudaskih aranžmajev, skupinske improvizacije in preigravanja Monka, kjer je Mengelberg tako močan. Tudi projekt avstralskega violinista Jona Rosea s kaba-rejsko predstavo »Eine Violine für Valentin« je ostal neke na pol poti. V njem je blestela pevka Lauren Newton. Zares prepričal pa je saksofonist Charles Gayle z Reggiejem Workmanom na basu in Bakrom na bo-

bnih. V intenzivni igri je dokazal, da je med redkimi, ki zares išče v smeri, kjer je pred dvajsetimi leti zastal Albert Ayler. Tour de force saksofonska igra, socna in polna diha v najvisjih registrih, dolg vibrato zvok, je ob globokem in domisljenem igranju Workmana na basu dala najbolj iskreno predstavo letošnjih Soočanja. Priblizali so se ji le s nizozemski novoročkerji The Ex s celistom Tomom Coro, ki so bili edina prava konfrontacija improvizatorjem in so k programu Soočanja pripeljali tisti delez, ki festivalu tako manjka - nekaj sveže sape, ki piha z avant rock scene, pa naj gre za evropsko ali newyorsk.

En takšen koncert med vsemi je premalo. Zavijanje električnih kitar in cela - sicer prevec ambiciozni Corovi aranžmaji, ki so skupini jemali osti in »drivea« - pa je vendarle vplivalo čudodelno blagovžno med predvidljivim instrumentarijem improvizatorjev. Soočanja so spet zamudila priložnost za stilsko razširjeno ponudbo festivala. Kljub nekaterim izvrstnim glasbenim trenutkom to ostaja obzallujoče dejstvo, s katerim se zaenkrat organizatorji niso pripravljali soociti.

NA KRATKO

Deveti poletni tabor GM

VELENJE - Od jutri pa do 10. avgusta bo v Glasbeni soli Frana Koruna Kozeljskega potekal že 9. poletni tabor Glasbene mladine, ki ga organizirajo Glasbena mladina Slovenije, Glasbena mladina Velenja in velenjska glasbena sola Velenje. V okviru tabora bodo tudi trije tecaji (harmonike, komorne igre in tecaj interpretacije), ki so namenjeni mladim glasbenikom (med 10 in 24 leti starosti). Tecaji bodo potekali v slovenskem, hrvaškem, nemškem in angleškem jeziku, mladim glasbenikom pa bodo predavali umetniški vodja tabora, violinist in profesor Tomaž Lorenz, profesor kitare na AG Jerko Novak, profesor kitare na zagrebški AG Istvan Roemer, docent na Badenskem konzervatoriju (Karlsruhe) Franz Zibert in pianistka Marina Horak, ki bo vodila tecaj z naslovom Pustolovščina, ki ji pravimo interpretacija. Poletni tecji so namenjeni glasbenikom, ki imajo za seboj najmanj tri leta glasbenega solanja, dobrodosli pa so tudi vsi starejši in bolj izkušeni. Najboljši udeleženci bodo nastopili na zaključnih koncertih tabora od 8. - 10. avgusta. Za letošnji poletni tabor se je prijavilo 52 kandidatov, solnina za udeleženco pa je od 150 - 300 nemških mark.

Otto Tohocinski

Katalog Galerije ŠKUC

LJUBLJANA - Galerija ŠKUC, ki praznuje letos 15. letnico delovanja in jo namerava proslaviti novembra, je spet izdala obsežen katalog prireditve za leto 1992. Od ustanovitve galerije 1978. leta je to že peta tovrstna publikacija (za obdobje 1978-1987 je izšel enoten katalog, za nadaljnja obdobja pa letne izdaje), ki temeljito in strokovno dokumentira galerijska dogajanja, hkrati pa zaradi prevoda v angleščino predstavlja tudi promocijsko gradivo za tujino. Katalog, ki je bogato opremljen s spremljajočim fotografskim gradivom, vsebuje osnovne podatke o umetnikih, ki so razstavljali lani, bibliografije in podatke o samostojnih in skupinskih razstavah. Galerija ŠKUC, ki mnogim mladim

umetnikom z razstavami ponuja "odskočno desko" na umetniško tržišče, objublja tudi do konca leta bogat in obsežen program, saj se je od začetka leta pa do danes v okviru galerijske dejavnosti zvrstilo več dogodkov in razstav kot v celotnem letu 1992. Sredi avgusta naj bi se v galeriji z instalacijami predstavil Cis Bierinckx, sledile pa naj bi razstave in projekti J. Zadnikarja, skupine Labin Art Expres, J. Barsija, B. Petrica itd. Ob tako bogati in univerzalni dejavnosti galerije, ki je nedvomno vseslovenskega pomena, ustvari galerija kar 33, 5 odst. lastnega dohodka, medtem ko ji je Ministrstvo za kulturo RS lani namenilo le 9, 7 odst. dotacij.

Otto Tohocinski





GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF, režija Vito Tauffer. Igrajo: Milos Battelino, Ivan Gođnić, Zeljko Hrs, Dario Varga, Jozef Roposa, Uros Macek, Robert Prebil, Andrej Rozman, Janez Skof, Niko Gorsic, Ivan Sikora, Stefan Marcec, Sandi Mikluz, Franci Plestenjak, Daniela Pietrasanta (torek, 24. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Po motivih baleta Bertolta Brechta: LUNA NAD MISSISSIPPIJEM - RAZPRODAJA GREHOV, Opera in balet SNG Maribor (petek, 27. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Johann Strauss: NETOPIR, Opera in balet SNG Ljubljana. »Tempora mutantur« bi lahko rekli za pojav operete na odru osrednjega slovenskega gledališča. To je opereto pred vojno poznalo in jo gojilo, opereta pa tudi ni nič izjemnega za velika evropska gledališča. Le slovenska domisljavnost jo je izbrisala z naših odrov, ker naj bi bila opereta malomeščanska iluzija, torej laž, ki naj bi bila povojnemu Slovencu nepotrebna. Opereta je glasbeno-gledališko delo lahkega, zabavnega značaja. Glasba operete hoče biti vsečna in priljubljena, stilno naslonjena na zabavno glasbo. Na oder pripelje ljudi, značaje in dogodke iz vsakdanjega življenja in največkrat se spravi na nezdrave družbene pojave in jih zasmehuje. Lahkoživost, zaljubljenost vase,

zakonska prevara doživijo svojo kritiko in razgaljenje tudi v Netopirju. Sam naslov operete ne pomeni nič misterioznega ali okultnega, ampak samo maskeradno preobleko glavnega junaka, ki zaradi svoje lahkoživosti ni ne tič ne mis, ne soproj ne ljubimec. Zadosen razlog, da se ga lotijo in razkrinkajo skozi smeh in izmikanje, v barvnih preoblekah (torek, 21. 8., ob 20.30, 1800, 1200 SIT).

CELJE

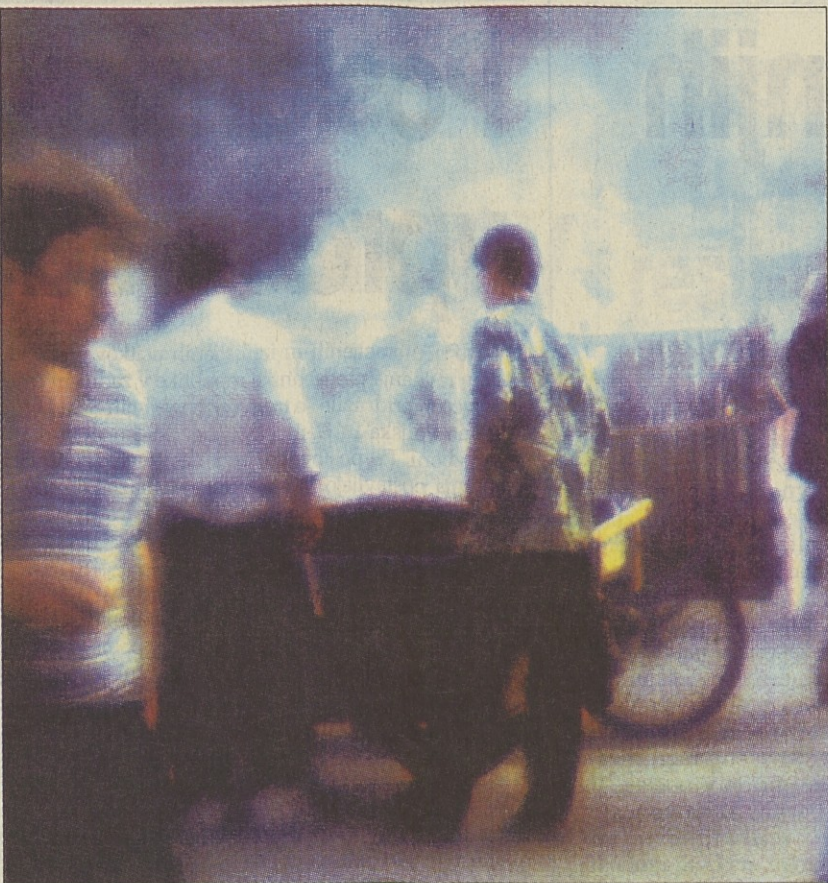
Anton Novčan: HERMAN CELJSKI, SLG Celje. V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtno maske in znova odigrala začetek svojega konca...

Režija: Franci Krizaj, igrajo: Janez Bernež (Herman II. Celjski), Bogomir Veras (Friderik), Renato Jenček (Herman mlajši), Milada Kalezić (Barbara, ogrska kraljica), Darja Reichman (Veronika Deseniška, Friderikova žena) in drugi.

Predstava je bila v okviru mednarodnega poletnega festivala sprva predvidena na ljubljanskem gradu (četrtak, 26. 8., ob 20.30 na celjskem Starem gradu).

POSTOJNA

ZELJKO VUKMIRICA, dramska predstava v Jamski restavraciji (četrtak, 5. 8.).



Dušan Pirih: Hrup, Emničnu Medyani, 1992, laserski bubble-jet tisk

Mednarodni grafični likovni center bo v soboto, 31. 7. ob 17. uri in v nedeljo, 1. 8. ob 11. uri organiziral javni vodstvi po 20. mednarodnem grafičnem bienalu v Moderni galeriji.

Po razstavi bo vodila kustosinja Moderne galerije Liliana Stepančič.

Mednarodni grafični bienale letos doživlja častivreden jubilej, 40 let svojega obstoja. Širok in demokratično zastavljen pravilnik, ki omogoča enakopravno udeležbo vsem smerem in vsem reproduktivnim grafičnim tehnikam, je prireditev do danes ohranil zanimivo za umetnike vseh likovnih pogledov in smeri. Mednarodno velja za najpomembnejšo, najširšo in največjo grafično manifestacijo. V 40 letih obstoja bienala je bila slovenska grafika predstavljena na vseh petih kontinentih in v vseh pomembnih umetnostnih središčih. Uspeh teh razstav in številne nagrade so potrdili visok nivo ustvarjalnosti naših umetnikov.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

POLETJE V STARI LJUBLJANI

PRIMOŽ RAMOVŠ, improvizacija na orglah. Slovenski skladatelj Primož Ramovš je bil rojen v Ljubljani, kjer je ob studiju na filozofski fakulteti študiral klavir ter kompozicijo pri Slavku Ostercu na ljubljanskem konservatoriju. Po diplomski se je najprej izpopolnjeval na Akademiji Musicale Chigiana v Sieni, zatem pa dve leti pri Alfredu Caselli v Rimu. Ramovšev glasbeni jezik je bil sprva neoklasicističen, po krajšem dodekafonskem obdobju v šestdesetih letih pa se je skladatelj usmeril k novim kompozicijskim tehnikam in se posvetil iskanju izvirnih izraznih možnosti. Za svoja dela je prejel številna priznanja in nagrade, od leta 1977 pa je član Akademije znanosti in umetnosti (sreda, 4. 8., ob 21. uri, Stolnica sv. Nikolaja).

KRIZANKE

41. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL: Predvideni koncert SOFIJSKEGA FESTIVALNEGA ORKESTRA odpade zaradi odpovedane turnee ansambla. Koncert ERNEST KOVACIC, violina in THOMAS LARCHER, klavir (ponedeljek, 2. 8., ob 20.30, Krizevniška cerkev, 600 SIT).

BOHINJ

Koncert violinista ERNESTA KOVACICA, ob spremljavi pianista THOMASA LARCHERJA (nedelja, 1. 8., ob 20.30, cerkev sv. Martina).

DOBRNA

Promenadni koncert Godbe rudarjev - keramičkov iz Liboj (nedelja, 1. 8., ob 16. uri). Koncert članov Godbenega društva iz Proseka v Italiji in Mesanaga zbora Zdravilisa Dobrna (petek, 6. 8., ob 19. uri, ploščad pred zdraviliškim domom Dobrna).

DOBOVO

Kulturni dom Nova Gorica organizira v okviru organizacije YEM - Evropsko združenje mladih glasbenikov, koncert udeležencev Mednarodne poletne sole za mlade glasbenike (danes, 30. 7., ob 21. uri na gradu Dobrovo).

PORTOROŽ

PIRANSKI GLASBENI VECERI 1993: TATJANA LIPOVSEK, violina, NATASA LIPOVSEK, klavir, mladi slovenski umetniki, ki

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Naselje Sv. Sergija

Ljudska hiša - Casa del popolo

Danes, 30. t. m., ob 20.30 koncer skupin Silence in Nacende Blues Band.

Jutri, 31. t. m., ob 20.30 koncert skupin Veliki Bijeli Slon in 2227 Lubiana.

LIGNANO

Arena Alpe Adria

Danes, 30. t. m., ob 21. uri koncert Rhythm & Blues Band. Na programu glasba B.B. Kinga,

svojo kariero gradita predvsem v tujini, program: Tartini, Mozart, Janacek, Chopin, Ravel (danes, 30. 7., ob 21. uri, Krizni hodnik Piran). Koncert: CAPELLA ISTROPOLITANA, dirigent: Harald Nerat, izvrsten stiriinajst-clanski komorni orkester iz Bratislave, program: Sammartini, Tartini, Respighi, Čajkovski (petek, 6. 8., ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

ROGAŠKA SLATINA

Koncert MUSICA CAMERATA, program: Mozart, Haydn (ponedeljek, 2. 8., ob 20.30 v Kristalni dvorani).

TRŽIČ

POLONA GANTAR, program: J. Rheinberger, J. Alain, P. Hindemith (sobota, 31. 7., ob 18.30 v župnijski cerkvi v Trziču).

VELENJE

Drugi koncert udeležencev mednarodne poletne violinske sole Igorja Ozima (danes, 30. 7., ob 20. uri v veliki dvorani glasbene sole Velenje).

Koncert: TOMAŽ LORENZ, violina in JERKO NOVAK, kitara; program: Locatelli, Haydn, Beethoven, Sivic, Paganini (ponedeljek, 2. 8., ob 20. uri v veliki dvorani glasbene sole Velenje).

Tomaz Lorenz, violinist, profesor komorne igre na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani; član Tria Lorenz; nastopa solistično in



v številnih komornih zasedbah doma in v tujini.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIĆ ustvaril v preteklem letu. Razstava bo na ogled do 28. avgusta. Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija).

KRIZANKE

Razstava MARKA JEZERNIKA bo na ogled od 3. do 15. avgusta v Viteški dvorani Krizank.

DOMUS, Slovenska cesta 17

Razstava DOMACE IN UMETNE OBRTI bo na ogled do 14. avgusta.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD, Celovska 23

Na ogled so tri razstave: ponovno odprtje razstave slik JANINA KLEMENCICA: POPOTNA FOTOGRAFIJA (do konca avgusta), Reševanje zavezniskih letalcev med NOB na Slovenskem in Plakati in razglasi 1914-1918.

GALERIJA ZDSLJU, Komenskega 8

Razstava MINI PRIX LUCAS 93 bo na ogled do 14. septembra.

MESTNA GALERIJA

Pregledna razstava fotografij BOZIDARJA DOLENCA bo na ogled do 20. avgusta.



GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA PIC LEK, Verovskova 57

Razstava olj in akvarelov MARJANE ARTICEK bo na ogled do 20. avgusta.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava likovnih del članic in članov društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane bo odprta do 8. septembra.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagradencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A. R. PENOK, DIMCE NIKOLOVI).

SLOVENSKI GLEDALISKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralke METE VRANIC bo na ogled do 1. septembra.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja najnovejša materična dela Deziderij Svara.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY

Jutri, ob 18. uri bodo v galeriji otvorili razstavo slikarke Adriane Scarizza z naslovom Az-zurro: soffio vitale.

MUZEJ ŽIDOVSE SKUPNOSTI

CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«.

V organizaciji Trzasko letovišcarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

MILJE

V prostorih Letovišcarske ustanove - Ul. Roma 20 - je na ogled razstava slikarke Grazie Pellegrino z naslovom »Pietre scolpite dal tempo« posvečena Krasu. Odprta bo do 28. tm.

KOROŠKA

CELOVEC

GALERIJA SCHNITZER

Do 3. septembra so na ogled dela koroskih umetnikov 1955 - 1985.

GALERIJA H-PUNKT

Do 31. julija so na ogled avstrijske grafike.

GALERIJA MOHORJEVE KNJIGARNE

Stane Jarm razstavlja svoje akvarele in kipe.

HISA UMETNIKOV

Do 31. tm. razstavlja slikarka Monika Sommerberger.

BLED

V Hotelu Astoria bo do 6. avgusta na ogled razstava akademskega slikarja MARKA TUSKA.

CELJE

GALERIJA KOMPAS

Razstava slik BOZIDARJA SCURKA bo na ogled do 31. avgusta.

LIKOVNI SALON CELJE

Do 21. 8. bo na ogled razstava slikarskih del JONANA GALA PLANINCA.

GRAD SNEŽNIK

Otvoritev razstave slik v oljni tehniki na temo Kruh, svet in kozmos, akademskega slikarja DARKA SLAVCA bo v petek, 6. 8., ob 19. uri v prostorih grajske galerije. Razstava bo odprta do 29. avgusta.

KOPER

V cerkvi sv. Franciska na Martinčevem trgu je do 31. 7. na ogled razstava (instalacija, objekti, avdio-videoperformance) z naslovom SARAJEVO 92/93: THE ELIMINATION znanih sarajevskih multimedijski avtorjev Alija Hafizovića Hafe in Vanje Fundić Hafizović.

KOSTANJEVICA NA KRKI

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA in FERDO VESEL (do 31. 8.). Izbor je pripravil kustos Narodne galerije Ljubljana dr. Ferdinand Serbelj.

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava TONETA LAPAJNETA: ZEMLJA NA JUTI 1991-1993 bo na ogled do septembra.

KRANJ

GALERIJA V PRESERNOVI HISI

V Galeriji v Presernovi hisi je razstava slik in objektov slikarja KARLA KUJARJA.

GALERIJA MESTNE HISE

Na ogled je III. MEDREGIONALNA LIKOVNA RAZSTAVA.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska 30

Grafike razstavlja DADO MAR.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ

V galeriji Pokrajinskega muzeja bo do 30. 8. na ogled pregledna razstava del akademskega slikarja FERENCA KIRALIYA.

PIRAN

Do konca meseca avgusta bo v Mestni galeriji na ogled retrospektivna razstava kiparskih del akademskega slikarja JOZETA POHLENA

ROSTOJNA

Razstava del fotografa JANJANA STRAVSA bo na ogled do 10. avgusta v galeriji Modrijanov mlin.

ROGAŠKA SLATINA

Do 20. 8. si lahko v razstavnem salonu ogledate razstavo slik ZLATKA GNEZDA.

SEŽANA

V Galeriji AVGUSTA CERNIGOJA je odprta zbirka tega znamenitega trzaskega slikarja.

ŠKOFJA LOKA

Razstava slik in risb MILOJKE BOZOVIČAR v Galeriji Fara.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

FESTIVAL OPERETE

Gledališče Rossetti

Danes, 30. t. m., ob 20.30 premierska predstava operete »Sogno di un valzer«.

Predprodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripovic (urnik: 9-12/16-19).

Trg della Cattedrale

V nedeljo, 1. avgusta se bodo spet pričele predstave »La sera del dì di festa«, ki jih organizira Krožek Jacques Maritain.

Ob 21. uri bosta nastopila tržaski ansambel Polivox s predstavo »Azimut« in gledališka skupina Teatro Puck iz Bisceglie s predstavo »Tant'aggio ardire e conoscenza«.

V nedeljo, 8. avgusta, ob 21. uri pa bo, vedno na Trgu della Cattedrale, nastopila znana glasbena skupina Gwenc'hlan s spletom bretonskih pesmi ter gledališka skupina I mattatori di Roma s predstavo »Confutatis meledictis«.

GRAD SV. JUSTA

Straordinario Estivo

Danes, 30. t. m., ob 21. uri koncert Gilberta Gil.

Jutri, 31. t. m., ob 21. uri koncert skupine All Set Ireland.

V četrtek, 5. avgusta, ob 21. uri Reciral Claudia Bisia.

MIRAMARSKI GRAD

Luci in zvoki

Jutri, 31. t. m., ob 21.30 in ob 22.45 predstavi v italijansceni - predstava Luci in zvoki, ki

jih organizira Turistčna ustanova - Trst.

Ponovitev v torek, ob 21.30 v angleščini in ob 22.45 v italijansceni in v četrtek, ob 21.30 predstava v nemščini in ob 22.45 v italijansceni.

BARKOVlje

V sredo, 4. avgusta, ob 21. uri bo na dvorišču SKD Barkovlje ponovitev predstave SRECANJE z Mirando Caharijo in Livijem Bogatcem. Režija Mario Ursic.

Ponovitev v četrtek, 12. avgusta na starem Racevem dvorišču (pri Richardu) v Nabrezini. Začetek ob 21. uri.

MILJE

POLETNI PUST IN OTROSKO GLEDALIŠČE

Danes, 30. t. m., ob 11. in ob 17. uri bo na Trgu Gallilei nastopil Cirque Bidone s predstavo »Senza trucchi ne coloranti«; ob 18.30 bo v Dvorani Roma nastop lutkovne skupine Papilu z Ankarana z igrico »Zlata ribica«; ob 21.30 bo na Trgu Marconi nastop gledališke skupine Teatro Evento s predstavo »Lastoria di Angelica e Orlando«.

LIGNANO

ARENA ALPE ADRIA

V petek, 6. avgusta, ob 21. uri nastop baletne skupine iz Veneta.

V ponedeljek, 9. avgusta, ob 21. uri nastop Liliane Così in Marinela Stefanescuja.

pohod na Obir v spomin Hermanu Veliku in Valentinu Polansku. Zbiranje ob 11. uri na vrhu Obirja, nato pa bo piknik pri Marofu.

KOROŠKA

BILČOVŠ

Jutri, 31. t. m., ob 20.30 pri Kosažu na Gori (Rupertiberg) »Domac večer na horici«.

OBIR

Jutri, 31. t. m., vabi SPD V. Polansek na

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

POLETJE V STARI LJUBLJANI

Miti in legende daljne Japonske, OSHU YOSHIDA in RINO SATUKI (nedelja, 1. 8., ob 21.30, grajsko dvorišče).

GORJE

Turistično društvo Gorje bo pred vhomom v sotoško Vintgar pripravilo proslavo ob stoletnici njegovega odkritja. V programu bosta sodelovali Godba Gorje in moski pevski zbor z Blejske Dobrave. Zaključek proslave bo v sami soteski, na Zumrovih galejarih, ki bodo ta večer razsvetljene z baklami (sobota, 31. 7., ob 19. uri).

KOPER

Koprski noc, danes, 30. julija: ob 17. uri, vaterpolo turnir, Ukmarjev trg, na obali; ob 18.30, promenada metalcev zastav iz Ferrare, po mestnih ulicah; ob 19. in 20. uri, gledališka predstava za otroke: Gulliver, Triglavska ulica; ob 20. uri predstave metalcev zastav in akrobatov iz Ferrare, Titov trg; ob 21. uri, Moped show, Titov trg; ob 21. uri, ansambel Faraoni, Ukmarjev trg, na obali; ob 21. uri, narodnozabavni ansambel Slak, Presernov trg; ob 22. uri ansambel Group Indigo iz Italije z latinsko glasbo, Staničev in Gortanov trg; ob 22. uri, koncert glasbenih skupin, Martinčev trg; ob 22. uri, 24 ur kosarke, parkirni prostor ob tržnici.

MULJAVA

Na Jurčičevi domaciji na Muljavi se boste ob prij-

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR, Rotovski trg 1

Lutkovno gledališče Zagreb, Grimm: MOTOVILKA (sreda, 25. 8., ob 19. uri v atriju gradu).

Gledališče lutk in figur TOEPENEUS iz Belgije: PAPIRCKI (četrek, 26. 8., ob 19. uri).

Lutkovno gledališče Maribor, Darka Čeh: STOPI-CLAJ (petek, 27. 8., ob 19. uri).

Lutkovno gledališče Kamnica, Kipling: RADOVEDNI SLONČEK (sobota, 28. 8., ob 19. uri).

LUTKOVNO-LUTKOVNE DELAVNICE: Lutkovna delavnica s Slavkom Rakušem:



DRŽAVNI ZBOR / LOKALNA SAMOUPRAVA

Preobrazba sedanjih občin v nove

Zakona ne bodo sprejemali po hitrem postopku

LJUBLJANA - Po tem, ko se ze od prvih parlamentarnih volitev govori o preobrazbi sedanjih občin (kar smo imenovali komunalni sistem) v nove občine, ki naj bi bile prave lokalne skupnosti in nič več izpostave države, so se poslanci državnega zbora včeraj, četrty dan nadaljevanja julijske seje, vendarle lotili sveznja zakonov, ki naj bi omogočili to preobrazbo. Gre za zakon o lokalni samoupravi, o upravi in o lokalnih volitvah, ki so kot predlogi zakonov dani v prvo obravnavo. Prvega je pripravila komisija za lokalno samoupravo, druga dva pa pravosodno ministrstvo. Za celovito reformo je nujno sprejeti se zakon o referendumih za določitev območij občin, zakon o financiranju javne porabe, zakon o določitvi upravnih okrajev in zakon o organizaciji ministrstev, ki pa se niso v parlamentarni proceduri.

Največ polemik in različnih mnenj je sprožil predlog zakona o lokalni samoupravi, ki je pravzaprav temeljni zakon. Kljub že skoraj tri leta trajajoči razpravi, se vedno ostaja več vprašanj kot odgovorov. Za marsikatero stranko je še vedno sporno, zakaj je treba izpeljati to reformo, kaj bo prinesla, koliko bo stala, kako se bodo nove manjše občine uprle centralizmu države, po-

tem ko se bodo med seboj dodobra sprle v zvezi z delitvijo občinskega premoženja ...

Od konkretnih rešitev v predlogu zakona pa je še vedno največ dilem o nalogah in financiranju občin, statusu pokrajin kot vmesne stopnje med občinami in državo in o hitrosti reforme. Odgovor na slednje vprašanje pa je odvisen od tega, koliko so v posameznih strankah pripravljeni na lokalne volitve. Zato tudi niso presenecali včerajšnji pre-

dlogi, naj bi sedanjim občinam skupščinam, od katerih marsikatero ze lep čas ne delujejo, podaljšali mandat, ki jim potece prihodnjo pomlad. Poslanci se včeraj do zakona še niso opredeljevali, saj so bili dani številni amandmaji, o katerih se bo najprej izrekla komisija za lokalno samoupravo.

Poslanci so govorili tudi o predlogu zakona o upravi in med drugim sklenili, da je treba naloge občinske uprave prenesti na državno upravo do prvega ja-

nuarja prihodnje leto.

Zaradi zahtevnosti predloga zakona o prisilni poravnavi, stecanju in likvidaciji je državni zbor sklenil, da ga ne bo obravnaval po hitrem postopku, kot je predlagala vlada, ampak le v prvi fazi.

Z zakonom naj bi omogočili, da bi se stecajni postopki - zdaj namrec velja moratorij - začeli povsod, kjer drugačno razreševanje ne pride v poštev. V podjetjih, ki se soočajo z goljz likvidnostnimi problemi, pa bi te reševali s prisilno poravnavo ali s predhodnim poravnalnim postopkom.



Poslanci bodo zakon o lokalni samoupravi sprejemali v prvi fazi (FOTO: A. Pavletić / TRIO)

URAD PREDSEDNIKA

Poslanska vprašanja

Vrsti neutemeljenih in izmislenih očitkov na račun dela in ravnanja predsednika republike v zadnjem času so se včeraj pridružile še trditve v vprašanjih Sasa Lapa, Marjana Poljska in Danice Simšic, poslancev v državnem zboru. Po poslovniku tega zbora lahko poslanci vprašanja postavljajo le vlad ali posameznemu ministru. Predsednik republike ne more odgovoriti v državnem zboru. Zeli pa odgovoriti javnosti, ki se ji čuti za vezan.

V vprašanju poslanca Sasa Lapa so trditve o sestajanju predsednika Milana Kučana z generalom Kolškom. Te trditve ne slonijo na dejstvih in so popolna izmišljotina. Predsednik se z generalom Kolškom ni sestel ne leta 1991, ne leta 1992, niti ne leta 1993. Nikomur ni niti naročil takšnih srečanj, niti jih ni priporočal ali bil o njih obveščen. Kot je Urad že pojasnil, je bil predsednik o zadnjem prihodu generala Kolska v Slovenijo seznanjen prek tiska in je zaprosil za uradno pojasnilo Ministrstvo za notranje zadeve. Pojasnilo Ministrstva, ki je znano tudi javnosti, pove, da predsednik republike ni imel nikakršne vloge pri prihodu generala Kolska v Slovenijo.

Poslanec Marjan Poljsak v vprašanju notranjemu ministru Ivanu Bizjaku očita zaposlitev Petra Sefmana za svetovalca za varnost predsednika republike. Informacij, s katerimi očitno razpolaga poslanec Poljsak, Urad predsednika nima in ga Ministrstvo za notranje zadeve o domnevnih tovrstnih podatkih nikoli ni seznanilo. Odkar je bil postavljen na mesto svetovalca za varnost v Uradu predsednika, Peter Sefman ves čas sodeluje z ustreznimi službami MNZ. V vsem tem času, torej od 1. aprila 1993, Urad ni dobil nikakršnega opozorila o domnevnih neprimernosti P. Sefmana za to delo.

O obisku predsednika avstrijskega parlamenta dr. Heinza Fischerja, ki je predmet poslanskega vprašanja Danice Simšic, pa naslednje. Obisk ni bil uraden. Gre za utečeno prakso rednih delovnih srečanj, ki se je na pobudo dr. Fischerja s povabilom na Dunaj začela v času mednarodnega utemeljevanja odločitve Slovenije, da izpelje plebiscit in uresniči svojo pravico do samoodločbe ter se nadaljevala tudi kasneje, v času prizadevanj Slovenije za mednarodno priznanje vse do danes. Zadnje srečanje v Mariboru je ponovno potrdilo prijateljstvo in veliko naklonjenost dr. Heinza Fischerja do Slovenije, njenih mednarodnih in notranjih prizadevanj. Ob tej priložnosti se je dr. Heinz Fischer na svojo željo tudi seznanil s predsednikom slovenskega parlamenta mag. Hermanom Rigelnikom in ga povabil na uraden obisk v dunajski parlament.

Urad predsednika republike

OROŽJE / PREISKAVA

Tožilstvo zahteva uvedbo preiskave

Preiskovalnemu sodniku bodo predlagali tiralico zoper Hasana Čengića

MARIBOR - Javni tožilec v Temeljnem javnem tožilstvu Maribor Karel Rajniš je včeraj obrazložil zahtevo za uvedbo preiskave zoper sedem oseb zaradi utemeljevanja suma, da so vpletene v afero z orožjem na mariborskem letališču.

Uvedbo preiskave je zahtevalo zoper državljana BiH Hasana Čengića, ki je utemeljeno osumljen, da je storil kaznivo dejanje nedovoljene proizvodnje ali prometa orožja ali razstrelilnih snovi po cl. 220/IL-1 kazenskega zakonika RS. Vsi ostali pa naj bi storili kaznivo dejanje pomoči pri tem kaznivem dejanju. Čengić naj bi si neupravičeno pridobil orožje in strelivo, katerega nakup po zakonu o orožju RS obca- nom ni dovoljen.

V nasprotju s cl. 40 zakona o nadzoru državne meje in cl. 55 zakona o tujcih si ni pridobil dovoljenja pristojnih organov za posest orožja in streliva. Vse to pa naj bi si pridobil tako, da je organiziral prevoz

tega orožja prek firme za letalski prevoz Dietra Hoffmanna in je nato firma Huk heavy lift IL-76 v petih prevozih prepeljala to orožje in strelivo na mariborsko letališče.

Bruno Kremavc in Tomislav Spehar sta utemeljeno osumljena, da sta pomagala Hasanu Čengiću pri storitvi tega dejanja in da sta mu organizirala hrambo in cuvanje orožja in streliva na mariborskem letališču. Silvo Komar, Milan Hmelak in Zvonko Ekart pa naj bi kot uradne osebe zlorabili svoj uradni položaj in niso opravili uradne dolžnosti pri pregledu tega tovara.

Temeljno javno tožilstvo v Mariboru bo predlagalo preiskovalnemu sodniku, naj razpiše tiralico za Hasanom Čengićem. Prav tako bo predlagalo, naj preiskovalni sodnik zasliši tudi Dietra Hoffmanna, ki je trenutno v preiskovalnem zaporu na Madžarskem zaradi drugega kaznivega dejanja. (STA)

Posrednik Dieter Hoffmann

DUNAJ - »Mislimo, da je razsežnost tihotapljenja orožja, za kakršno je slo pri transakciji, razkriti na mariborskem letališču, le nekoliko prevelika za trenutno na Madžarskem priprtega Dietra Hoffmanna.« je včeraj v pogovoru za Republiko povedal g. Gratzner, tiskovni referent avstrijskega notranjega ministra Löschnaka. »Obstaja pa sum, da je pri transportu orožja sodeloval kot posrednik, cesar pa zaenkrat ne moremo podrobno preveriti.« je nadaljeval Gratzner in dodal, da očitki slovenskih organov, kolikor so mu zaenkrat znani, niso zelo konkretni. Avstrijsko notranje ministrstvo je v tej zadevi predvsem odvisno od slovenskih preiskav.

Tiskovni referent notranjega ministrstva označuje Dietra Hoffmanna kot dokaj skrivnostno osebnost. O njem se baje ve le, da je v preteklosti deloval v okviru ra-

znih firm, ki so se ukvarjale z letalstvom, izvedbo transportov, izposojanjem letal in helikopterjev. V Avstriji po Gratznerjevih besedah Hoffmann trenutno ni v nobenem kazenskoopravnem postopku ali preiskavi.

Dokaj skope informacije z ministrstva dopolnjujejo naša nadaljnja poizvedovanja o Dietru Hoffmannu, ki vedno bolj razkrivajo lik dokaj misteriozne osebe, ki se giblje v omrežju evropskih obveševalnih služb, dvomnih poslovnežev in poslov. Ugotovili smo lahko, da vzrok Hoffmannovi aretaciji na Madžarskem letos spomladi prejkone ni bil sum trgovanja z mamilami, temveč (madžarska) afera barantanja z državnimi skrivnostmi. Več o skrivnostni tretji osebi pri mariborski aferi z orožjem v jutrišnji izdaji Republike.

Igor Schellander

KOROŠKA / KELAG

Večina Korošcev odklanja prodajo deželne Kelag

Ambrozy razmišlja o referendumu

CELOVEC - Razprava o sporni prodaji deželne energetske družbe Kelag se nadaljuje. Zdaj predstavniki petrice pri družbi udeleženi mest kritizirajo nedavni sklep ÖVP in FPÖ v deželnem zboru o prodaji 49 odstotkov deželne deleza Kelag zveznemu energetske- mu koncernu (Verbund). Delnice mest bi po taki prodaji postale manj vredne, med drugim meni beljaski zupan Manzenreiter. Pri koroškem prebivalstvu medtem prevladuje mnenje, naj dežela raje ne proda svoje energetske družbe.

Koroška mesta Beljak (Villach), Sentvid (St. Veit), Trg (Feldkirchen), Wolfsgerg in Spittal posedujejo 32, 13 odstotkov akcij Kelaga, ostalih 67, 87 odstotkov je v lasti dezele Koroške. Deželni zbor je poleti proti glasovom socialdemokratov sprejel sklep o prodaji 49 odstotkov, pri čemer naj bi večinski delež ostal pri Koroški.

Koroški socialdemokratji prodaji nasprotujejo iz načelnih razlogov, ker menijo, da je treba zagotoviti koroški vpliv na Kelag, nena- zadnje zaradi možnosti samostojnega določanja tarife za električno energijo. Svobodnjaki in ljudska stranka argumentirajo s trenutnimi izgubami deželne energetske družbe, socialdemokratom pa očita- vajo, da jim gre v prvi vrsti za utrjevanje svojega vpliva v Kelag.

Pogajanj s predstavniki omenjenih mest pred sklepom ÖVP in FPÖ ni bilo, zato beljaski zupan Manzenreiter strankam zdaj očitava zlorabo zaupanja. Po deželnozborskem mestu naj bi mesta bila bolj ali manj prisiljena k prodaji svojih deležev, katerih vrednost bi s prodajo 49-odstotnega deželne- ga deleza padla. Predstavniki mest se zdaj prav tako kot dežela pogajajo s predstavniki zveznega energetskega koncerna, hkrati pa kot protialternativo Manzenreiter zahteva umik deželnozborskega sklepa ter nova pogajanja z deželo. O njegovem predlogu naj bi si za prodajo namenjenih 49 odstotkov Kelag dežela in mesta enakomerno razdelila.

Anketa javnega mnenja (600 povprašanih) je medtem pokazala, da bi 86 odstotkov Korošcev raje videlo, da Kelag ostane v lasti dezele (8 odstotkov jih je proti). Kar 70 odstotkov povprašanih je mnenja, da je lastna regionalna energetska oskrba pred ozadjem evropske integracije zelo pomembna. Predsednik koroške SPÖ, namestnik deželne glavarja Peter Ambrozy v teh podatkih vidi potrdilo za svojo politiko nasprotovanja prodaje Kelag. Tudi on zahteva umik deželnozborskega sklepa, v nasprotnem primeru pa naj bi bil možen tudi referendum o tem vprašanju.

AVSTRIJA / TURISTIČNA BILANCA PRVIH ŠEST MESECEV 1993

Uspešni zimski sledi slaba letna sezona - tudi v turizmu čutijo gospodarsko krizo Evrope

Nazadovanje mestnega turizma - Gostinskim obratom na Koroškem letos trda prede

DUNAJ/CELOVEC - Avstrijski turizem, ki je najdonosnejša veja avstrijskega gospodarstva (6 odstotkov zaposlenih ustvarja 15 odstotkov državnega brutoproizvoda), se od zadnjega maja srečuje s krizo, o čemer priča rekordno število bankrotiranih hotelov in občuten padec obiskovalcev zaradi gospodarske recesije v Evropi ter bližnje vojne, ki se odvija v nekdanji Jugoslaviji.

V deželi, ki ji je turizem v letu 1992 prinesel 130 milijonov nočitev in blizu 370 milijard silingov, »bo poletna sezona 1993 zelo težka«, že od njenega začetka napoveduje predsednik turistične zveze v državi, Günter Puttinger. Primerja jo s prejšnjimi, v katerih so vsako leto ugotovili za najmanj triodstotno rast obiskovalcev, v zvezi z nemškimi turisti, ki so najbolj množični gostje v Avstriji, pa se je število nočitev povečalo tudi za osem odstotkov letno, saj jih je bilo samo v prvih šestih mesecih lanskega leta za 1, 9 milijona več kot prejšnje leto. Bolj kot skupno število nočitev je v zadnjih letih narasel promet v turizmu, kar pa lahko deloma lahko tudi samo posledica podražitve turističnih aranžmajev in cen.

Sredi poletne turistične sezone je avstrijsko ministrstvo za gospodarstvo ta teden predstavilo prve podatke - nekakšno vmesno bilanco - o letosnjih aktualnih trendih v turističnem gospodarstvu in gastronomiji. Po uspešni zimski sezoni, tako ugotavljajo v ministrstvu,

je letos prvič zaznaven trend k nazadovanju letnega turizma.

Od januarja do junija so sicer beležili 60, 2 milijona nočitev (+ 1 odstotek), vendar je pri tem se vsteta izredno dobra zim- ska sezona. Medtem ko se

lanskim aprilom. Posebej cutijo izostajanje Italjanov, ki jih je letos kar za 23 odstotkov manj. Manj je tudi japonskih, ameriških in angleskih gostov.

Poleti avstrijski turizem čuti konkurenco Sredozemlja - ugodnejše vre-

skusali varčevati na račun izdatkov za počitnice: aprila jih je v Avstriji prenočevalo 3, 605.332, po čemer je mogoče sklepati, da se bo število nemških nočitev lahko letos zmanjšalo za kakšnih deset odstotkov v

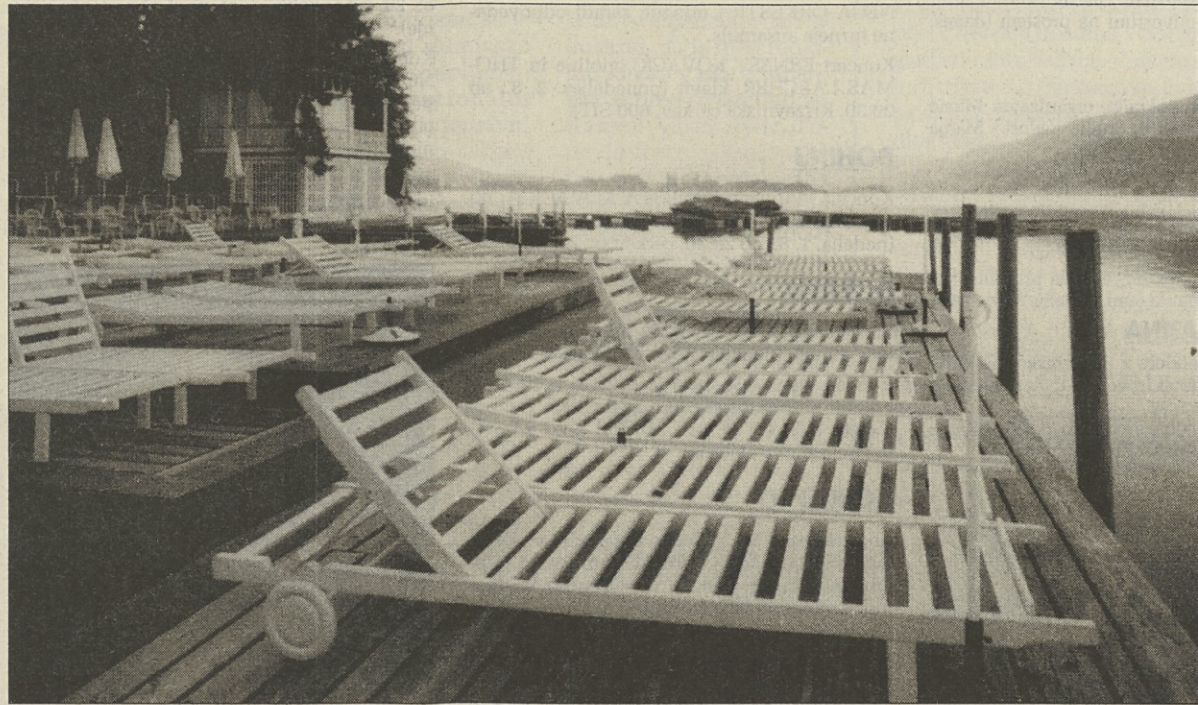
Hotelirji na Vrbskem jezeru priznavajo, da so registrirali deset odstotkov manj turističnih nočitev od maja dalje in da je 360 avstrijskih hotelov v tem letu propadlo, kar naj bi bila rekordna številka, če upoštevamo se

se lani polno zasedene, saj si turisti večinoma kuhajo sami. Vzrok za to vidijo predvsem v dokaj zakasnelem zaletu glavne sezone, ki bo letos po trenutnih prognozah (rezervacije) tudi dosti krajša. Mnoga turistična podjetja ob koroških jezerih so osredotočena prav na glavno sezono, brez katere zaradi svojih relativno dragih stroškov ne morejo pozitivno zaključiti leta.

Koroška turistična podjetja so letos poleti beležila manj rezervacij kot ponavadi, gospodarska kriza širom Evrope ne ostaja brez posledic. Turisti, ki kljub temu prihajajo sem, pa se zdaj raje poslužujejo cenejših aranžmajev. Mnogi luksuzni kvartirji so ostali prazni, višje povpraševanje pa so zabeležili srednji in mali gostinjski obrati nižje kategorije.

Kljub vsemu ni vsega kriva le gospodarska kriza: strokovnjaki menijo, da je dodaten razlog za zmanjšanje turističnega priliva tudi slabo stanje hotelov v letovcih, saj je bila večina teh hotelov zgrajena v letih 1960 in 1970, kar pomeni, da ne ustrezajo več modernim zahtevam.

Za pravicato zgago in val protesta pri koroških turističnih podjetjih, komornih institucijah in v političnih krogih je poskrbel dunajski tedenski magacin »profil«, ki se je kritično zaletel prav v infrastrukturne pomanjkljivosti in v propadanje turistične kulture v nekod vodilnih turističnih centrih ob koroškem Vrbskem jezeru. (AFP, IS).



Vrbsko jezero: po prekratki glavni sezoni bodo mnogi turistični obrati pogrešali nekdanje množice gostov

je v zimskoturističnih centrih pozitiven trend nadaljeval do spomladi, je bilo v pretežno na letni turizem osredotočenih zveznih deželah (Nizja in Gornja Avstrija, Dunaj, Grajska in Koroška) drugače.

Zlastni mestni turizem, ki se je razvil predvsem v zadnjih letih, se je zdaj znašel v težavah, saj so tudi na Dunaju mnogi hoteli kategorije A, ki ostajajo prazni. Aprila je promet upadel za osem odstotkov v primerjavi z

menske razmere, kopanje v morju in nižje cene Avstrija žal ne more nuditi.

Najbolj zvesti gosti so slej ko prej Nemci - raziskave so pokazale, da se jih bo letos 31 milijonov podalo v tujino na dopust po svetu, izdali pa bodo okroglih 59 milijard nemških mark -, pri katerih Avstrija se vedno prednjači pred Grčijo, Italijo in Španijo kot dopustna dežela.

Ker pa je tudi Nemce prizadela gospodarska recesija, so ti v prvi vrsti

primerjavi z lani.

V letovcih ob koroškem Vrbskem jezeru, ki so včasih veljala za najimenitnejše v deželi, so terase ob hotelih ostale ponekod prazne, enako pa se godi znamenitemu casinoju v Vrbi, kjer so se običajno srečevali številni umetniki in bogataši. Tudi privezi za ladje, ki so bili vedno polni, so zdaj osamljeni. Turisti, večinoma Nemci, se boji- jo tudi vojne v nekdanji Jugoslaviji, saj avstrijska Koroška meji nanjo.

nekaj deset tistih, ki so bankrotirali že v prvih šestih mesecih lanskega leta. Gre predvsem za hotele prve kategorije, v katerih je prenočitev stala povprečno 4000 silingov (400 dolarjev). Zdaj ostajajo ti hoteli ob Vrbskem jezeru prazni, ker obiski- kovalci iščejo predvsem cenejše ali pa se odločijo za kampiranje. Hotelirji zato pričakujejo nadaljnji padec prometa za dva do štiri odstotke.

Nič kaj bolje se ne godi restavracijam, ki so bile

AVSTRIJA/ES

Avstrija mora prilagoditi standarde za okolje

DUNAJ - »Evropska skupnost je od svoje ustanovitve 1987. leta napravila velike korake v smer varstva okolja. Toda v dialogu z organizacijami za varstvo okolja bi ES lahko zela še večje uspehe«, je v sredo na tiskovni konferenci povedala avstrijska ministrica za okolje Maria Rauch-Kallat ob prezentaciji primerjalne studije o zaskiti narave v ES in v Avstriji.

Pri studiji sta sodelovala Urad zveznega kanclerja in World Wildlife Fund (WWF). ES je do zdaj uveljavila 240 standardnih norm za varstvo okolja. Od mnogih bi lahko profitirala tudi Avstrija, je na tiskovni konferenci dejala državna sekretarka za integracijo Brigitte Ederer, ki pa je hkrati poudarila, da ima Avstrija glede nekaterih vprašanj ostrejša določila.

WWF je izpostavil, da bo morala Avstrija zlasti na področju zaskite naravnih življenjskih prostorov ogroženih živali in rastlin marsikaj nadoknaditi. Isto velja glede v ES ze uveljavljanih smer- nic o zaskiti ptic in za Washingtonski sporazum o zaskiti ogroženih vrst.

Po mnenju WWF pa tudi ES še daleč oddaljena od nekak- sne »skupnosti za varstvo narave«.



PLAVANJE / EVROPSKO PRVENSTVO V SHEFFIELDU

Slovenci predvsem za izboljšanje osebnih rekordov

Favoritov je na tem prvenstvu zares veliko - Kolajne novim državam

SHEFFIELD - Včeraj se je v Sheffieldu v Angliji uradno začelo 21. EP v plavanju, vaterpolu, skokih v vodo in umetnostnem plavanju. Na prejšnjem prvenstvu v Atenah so nastopili tudi predstavniki dveh držav, ki jih ni več: Jugoslavije in Skupnosti neodvisnih držav (nekdanje SZ), ki je bila takrat tudi najuspešnejša država. Na 21. prvenstvu bo prvič samostojno s stirmi plavalci nastopila tudi Slovenija, zato bo za nas najzanimivejši plavalni spored tekmovali, ki se začne v torek.

Najuspešnejša država po osvojenih medaljah je bila pred dvema letoma SND, odličja pa si je razdelila 14 plavalnih reprezentanc. Spominimo se, da so takrat najbolj razočarali Nemci in Svedi, Madžari so svojo kakovost potrdili, presenetili pa so Danci, Norvežani in Finci. Doseženi so bili trije svetovni in evropski rekordi in dva rekorda evropskih prvenstev. In letos?

Morda se bo na lestvici osvojenih medalj pojavila nova država, morda bodo »padali« tudi novi rekordi. Poglejmo, kdo so kandidati za osvajanje letošnjih naslovov evropskih prvakov.

V najkrajši disciplini prvenstva, 50 m kravl, Rus Aleksandrov Popov ne bo dovolil presenečenja. Njegov čas 22,29 je za kar 39 stotink sekunde boljši od casa drugega Evropejca, Francoza Christophea Kaifayana. V boju za najvišjo stopničko se bosta tej dvojici na še enkrat daljši progi priključila Raimundas Ma-



Kaj bodo na EP dosegli slovenski plavalci? (Foto S. Živulović/TRIO)

julis iz Litve in Nemec Trogger. Tudi na 200 in 400 m kravl ima največ možnosti za zlato odličje predstavnik Rusije, olimpijski prvak Evgeni Sadovyi, čeprav je letos na 400 m najhitreje plaval Nemec Steffen Zesner. Sadovyi je s 3:45,00 še vedno svetovni rekorder, medaljo pa si lahko priborijo tudi Finec Kasvio, Sved Holmertz in drugi Rus Pyshnenko na 200 m, na 400 metrov pa še Nemca Jorg Hoffmann in Sebastian Wiese, ki imata največ možnosti tudi v plavalnem maratonu. Nastopil bo tudi Sadovyi, tako da bodo boji hudi. V boj za medalje se bo vmesal tudi plavalec, od katerega slovenska javnost na tem prvenstvu največ pričakuje: Ljubljancin Igor Majcen. Na to pa bomo morali počakati vse do prihodnje nedelje, ko se bo z zadnjimi finalnimi nastopi prvenstvo tu-

di končalo. V disciplinah 100 in 200 m hrbtno naj bi bilo prvo mesto rezervirano za Španca Lopeza - Zuberu (na daljši progi olimpijski zmagovalec in svetovni rekorder). Toda med Evropejci ima letos na 100 m komaj četrti čas in na 200 m tretjega. Tako so se vrata široko odprla tudi tretji ruski zvezdi Selkovu, po medalji pa lahko sežejo se Nemec Weber, Anglež Harris in Italijan Bianchini.

Letošnji sredozemski prvak na 100 m delfin, Hrvat Milos Milosevic, je v Narbonneju odplaval tudi najboljšo letosnjo znamko na svetu 53,89. Po rezultatu je le tri stotinke za njim Italijan Laera, tretji pa je Rus Pankratov. Keller ima letosnji »naj izid« na 200 m mešan. Velika uganka prvenstva pa je Madžar Tamas Darnyi, svetovni in olimpijski rekorder, ki od EP leta 1985 v

Sofiji na velikih tekmovalnih se ni bil premagan. Na 200 metrov ima Darnyi letos Sele 12. čas v Evropi, na 400 metrov mešan pa 11.

Kakšno pa je razmerje v ženskih plavalnih taborih?

V disciplinah kravla so favoritinje Nemke. Na krajših progah ima 15-letna Berlinčanka Franziska van Almsick z lanskimi olimpijskimi iger dve medalji, bronasto na 100 in srebrno na 200 m kravl, letos pa tudi najboljšo znamko na svetu. Prave konkurence nima niti olimpijska zmagovalka Dagmar Hase na 400 m kravl, v Barceloni bronasta Jana Henke pa ne na 800 metrov.

Izvrstni tekmovalki za mesane discipline sta Nemki Hassmanova in Hungerjeva, njuna rojakinja Sylvia Gersch pa ima po letošnjih rezultatih najboljšo izhodišče v prsnem plavanju.

Pred prihodom na EP so povedali:

Nace Majcen: »V Angliji bom nastopal v disciplinah 200 in 400 m kravl. Več pričakujem od daljše discipline. Na 200 m bi rad odplaval osebni rekord, ki je 1:54, na 400 m pa bo treba dobro odplavati že v jutranjih predtek-movanjih. Upam, da bom plaval blizu svojega najboljšega casa okrog 3:55, kar bi zadostovalo za B finale.«

Jure Bucar: »V Sheffieldu bom plaval na 200, 400 in 1500 m kravl. Največ pričakujem na srednji progi, torej 400 m, kjer sem si zastavil cilj - uvrstitve v A finale. Za to bo treba odplavati okrog 3:54, to pa bi bil tudi moj najboljši letosnji rezultat. Tekmece poznam, zato upam, da bom zastavljeni cilj izpolnil.«

Igor Majcen: »Na EP potujem 4. avgusta. Do takrat se bom pripravil v Ljubljani, na bazenu Ilirija. Tu so dokaj dobri pogoji, v Angliji pa imajo le en bazen, zato bo za trening zelo malo prostora. Mislim, da sem dokaj dobro pripravljen, čeprav ne v taki formi kot pred Ol v Barceloni. Vseeno pričakujem uvrstitev med osem najboljših, torej v A finale. Rezultat, ki vodi v A finale, je okrog 15:30, menim pa, da sem sposoben plavati tudi nekaj sekund hitreje.«

Alenka Kejzar: »Za EP sem dobro pripravljena, moj cilj pa je, da v disciplinah 100 in 200 m prsno ter 200 mešan, v katerih bom nastopila, odplavam kar najboljšo rezultate.« (U.M.)

ODBOJKA / WORLD LEAGUE

Brazilci sedaj upajo, da jih rešijo odbojkarji

Danes igrajo proti Italiji

SAO PAULO - Brazilsko sportno javnost »zgodovinski« poraz nogometne »selecao« v kvalifikacijski tekmi za nastop na sklepni fazi svetovnega prvenstva proti Boliviji se naprej razburja, zato pa naj bi jih konec tedna pomirila njihova izbrana odbojgarska vrsta, ki bo gostiteljica finalnega četverboja 4. tekmovalnega World league. Potem ko so igralci selektorja Roberta Guimaraesa, popularnega Zé Roberta, lani v Barceloni osvojili olimpijsko zlato medaljo, od njih vsi pričakujejo, da bodo na tem tekmovalnem prekinili serijo treh zaporednih zmag Italijanov. Prav z azzurri se bodo Brazilci pomerili v današnjem polfinalu, po tem dvoboju pa bosta v areno stopili se reprezentanci Kube in Rusije. Slo bo v bistvu za reprizo polfinala z zadnjega svetovnega prvenstva, ki je bilo v Braziliji. Le sedež je zamenjan. SP je bilo v Sao Paulu, finale svetovne serije pa bo v Riu de Janeiro.

Zmagovalca kvalifikacijskih faz sta bila Rusija in Italija. V nedeljskem zadnjem kolu so Brazilci zdvakrat premagali Ruse, vendar jih na koncem vrstnem redu niso mogli prehiteti. Italija pa je kar v gosteh obakrat premagala Kubo, sploh pa so

azzurri doslej doživeli le en poraz, čeprav so kvalifikacije odigrali v bistvu s svojo B garnituro, na finalu pa bodo nastopili z najboljšo postavo.

»Olimpijsko zlato je stvar preteklosti. Seveda si želimo premagati azzurre, vendar to nikakor ne bo lahko,« pravi Zé Roberto. Podobno razmišljajo tudi v italijanskem taboru, kjer si po lanskem debaklu v Barceloni želijo povratek na svetovni prestol. Selektor Italijanov Julio Velasco je iz zmagovitega mostva izločil kapetana Lucchetto, da bi na center pomaknil mladega zvezdnika Gianija, Italijani pa so tudi posodobili svojo igr, ki je bila na olimpijskih igrah že malce zastarela, predvsem zaradi pomanjkanja učinkovitega napada iz druge linije. Veliko vprašanje je, ali so Italijani prebavili novosti, kajti skupaj je najboljša postava zelo malo trenirala, zadnji nastop na Kubi pa ni bil kdove kako merodajen, ker so Kubanci igrali dokaj povprečno. Prav zato startajo v dvoboju z Rusi iz podrejenega položaja.

Sporod finala: **danes**, polfinale Brazilija - Italija (ob 20.30 po našem času); **Rusija** - **Kuba**; **jutri**, finale za 3. in 1. mesto. Ponedeljek, Brazilija - Ostali svet.

NOVICE

Danes veliki dvoboj Lewis - Christie

GATESHEAD (VELIKA BRITANIJA) - Po dveh letih se bosta danes v Gatesheadu pomerila ta cas brzkrone najboljša sprinterja, svetovni rekorder na 100 metrov, American Carl Lewis in olimpijski prvak iz Barcelone, Britanec Linford Christie. Zadnjič sta se oba velika tekmece srečala na svetovnem prvenstvu v Tokiu leta 1991, ko je King Carl osvojil svetovni naslov in tudi izboljšal svetovni rekord z 9,86, in to v najhitrejšem finalu v zgodovini sprinta. Kar šest tekmovalcev je doseglo cas pod 10 sekundami.

Oba sampiona sta v tem obdobju dokazala, da sta v dobri formi. 33-letni Christie je še nepremagan na zadnjih osmih tekmah, medtem ko je 32-letni Carl Lewis skoraj eno leto »zanemarl« skok v daljino, da bi se posvetil izključno sprintu. Pred današnjim velikim dvobojem je Lewis izjavil: »Skoraj vzemirjem sem, da se bom spet pomeril s Christieom. Dal bom vse od sebe in le z dobrim rezultatom lahko zmagam.« Christie pa je dejal: »Carl Lewis je velik talent in eden največjih sprinterjev na svetu. Mislim pa, da ga na 100 m lahko premagam.«

McKoya ne bo na SP v Stuttgartu

TORONTO - Olimpijski prvak na 110 metrov ovire Mark McKoy se ne bo udeležil svetovnega prvenstva v Stuttgartu. Tako je odločila kanadska atletska zveza, ker ne bo nastopil prihodnji teden na žbirnem tekmovalju (trials) v Coquitlamu. McKoy je zaprosil kanadsko zvezo, da bi vseeno nastopil na svetovnem prvenstvu, čeprav ga ne bo na »trialsu«. Kanadski zvezni selektor Alex Gardiner pa je pri tem odločen: »Kdor se ne udeleži žbirnih tekmovalj, tega ne bo v reprezentanci, čeprav bo odsotnost tega odličnega atleta za našo selekcijo še kako bolela.«

Prva nosilka je zmagala

STRATTON MOUNTAIN - Prva nosilka ženskega turnirja, Španka Conchita Martínez, je kljub virusnemu obolenju premagala Americanko Benjaminovo s 6:0, 6:3. Druga nosilka, Mary Joe Fernandez, je odstopila zaradi poškodbe ramena, tretja nosilka, Čehinja Helena Sukova, pa je brez večjih težav ugnala Mortonovo (ZDA) z rezultatom 6:2, 6:2.

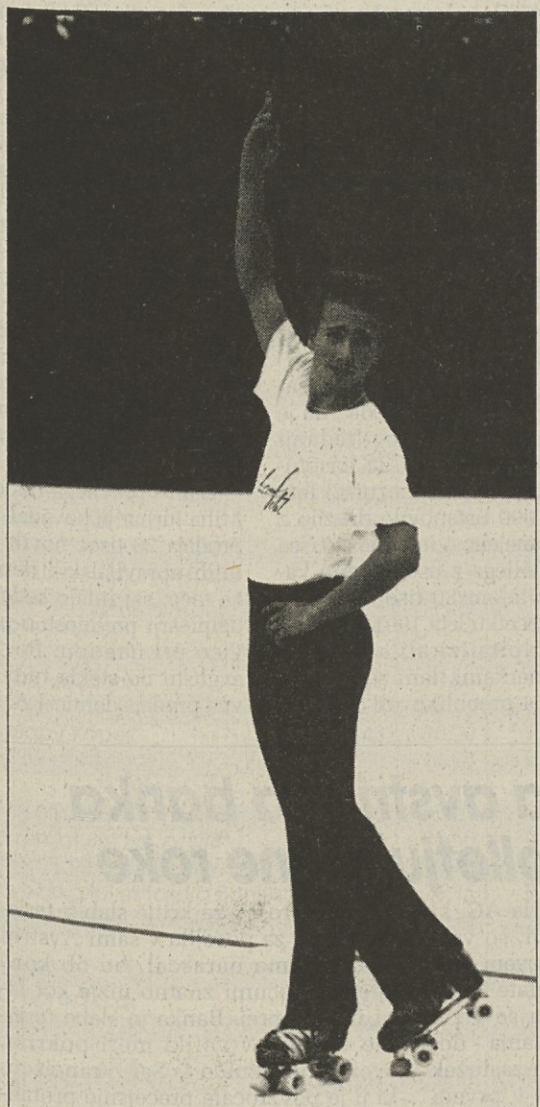
Francija - Rusija 3:1 (3:1)

CAEN - Nogometna reprezentanca Francije je v prijateljski tekmi pred 18.500 gledalci premagala Rusijo s 3:1 (3:1). Zadetke za Francijo so dosegli Franck Sauze (17), Eric Cantona (21), Jean-Pierre Papin (37 - 11 m), za goste iz Rusije pa je za detek prav tako dosegel Francoz - Laurent Blanc (24 - avtogol). (STA)

KOTALKANJE / WORLD GAME

Samo Kokorovec prvi v »shortu«

Na tekmovalju v Haagu je favorit za eno od medalj



Poletov kotalkar Samo Kokorovec je na tekmovalju World Game v Haagu na Nizozemskem dosegel še en velik uspeh. V izredno ostri konkurenci je nas najboljši kotalkar osvojil prvo mesto v kratkem programu pred Americanom Madeirosom.

Kokorovec, ki nastopa na tem tekmovalju

z italijansko državno reprezentanco, je že v kratkem programu dokazal, da lahko v Haagu poseže po eni izmed kolajn, saj je izpeljal svoj kratek program skoraj brezhibno.

Za to tekmovalje se je nas kotalkar zelo vestno pripravil, čeprav je imel nemalo težav, ker se vedno služi vojaški rok.

NOGOMET / TROBOJ V TRSTU

Triestina drevi proti Venezii in Napoliju

Za današnji nogometni troboj za Trofejo Kemell cup na stadionu »Nereo Rocco« v Trstu, na katerem bosta poleg Triestine nastopila še Napoli in Venezia, vlada veliko pričakovanje.

Trzaski ljubitelji nogometa bodo prisli na svoj račun, saj si bodo lahko ogledali zelo kakovostno predstavo z vrsto odličnih nogometašev, ki jih uvršča predvsem prvoligas Napoli.

Seveda pa bodo trzaski navijaci predvsem z zanimanjem sledili Triestini, ki bo zaposlena proti kakovostnima nasprotnikoma. Torej za varovanje trenerja Adriana Buffonija bo drevisnji test se kako pomemben.

Doslej je Triestina igrala le prijateljsko srečanje v

Bazovici proti okrepljeni Zarji in jo po pričakovanju tudi premagala (8:0). Bil je to le dober trening pred napornejšimi tekmami. Ze na tekmah v Bazovici pa so se odlikovali nekateri novi igralci, kot Marsich, Ballanti in drugi.

Triestina se je za drevisnji turnir (vsaka ekipa bo igrala med seboj po 45 minut) temeljito pripravila, saj bo skušala proti bolj renimiranima nasprotnikoma zapustiti cimboljsi vtis. Trzaski navijaci predvsem veliko pričakujejo od kapetana Francesca Romana, ki je že igral pri Napoliju in Venezii, saj bi lahko prav ta nogometaš pripomogel, da bi Triestina napravila kakovostni skok in da bi že po tej sezoni napredovala v višjo ligo.

BALINANJE / V NEDELJO NA OPČINAH

Na Poletovem turnirju bo kar 16 četverk

Sodelujejo tudi štiri moštva slovenske superlige

Balinarska sekcija sportnega društva Polet bo v nedeljo, 1. agusta priredila mednarodni balinarski turnir, ki se ga bo udeležilo 16 četverk iz Italije in Slovenije, med katerimi so tudi štiri moštva slovenske super lige. Le-ta so: Siska in Polje iz Ljubljane, Jadran iz Izole in Skala iz Sezane.

Kot je razvidno ze iz same udeležbe, bo turnir, ki bo potekal na balinarskih igriščih SD Polet na Opčinah, zelo kakovosten, tako da bodo ljubitelji te lepe discipline zares prisli na svoj račun. Naj omenimo se, da ima velike zasluge pri organizaciji tega turnirja Vasja Gulič, starosta Poletovega balinjanja, ki je odločilno pripomogel,

da bo udeležba na Poletovem turnirju tako kakovostna.

Glede Poletovih balinarjev naj omenimo se, da so v tej sezoni iz D kategorije napredovali v višjo, C kategorijo in tako dosegli lep uspeh. Sicer pa so na pravkar končanem prvenstvu D kategorije imela slovenska društva vodilno vlogo. Openki Polet je namreč osvojil prvo mesto, bazoviška Zarja je bila druga, padriško-gropajška Gaja pa tretja.

Poletova balinarska sekcija si bo - ob sodelovanju balinarske komisije ZSSDI - prizadevala, da bi spet ozivel slovensko zamejsko balinarsko prvenstvo, ki je bilo vsa ta leta naša osrednja balinarska manifestacija.



Vasja Gulič (Polet)

KOŠARKA / TURNIR SAN LORENZO

V velikem finalu tudi več naših igralcev

S finalistii »vipovci« igrajo tudi Rauber, Crisma, Civaldi, Samec in Grbec

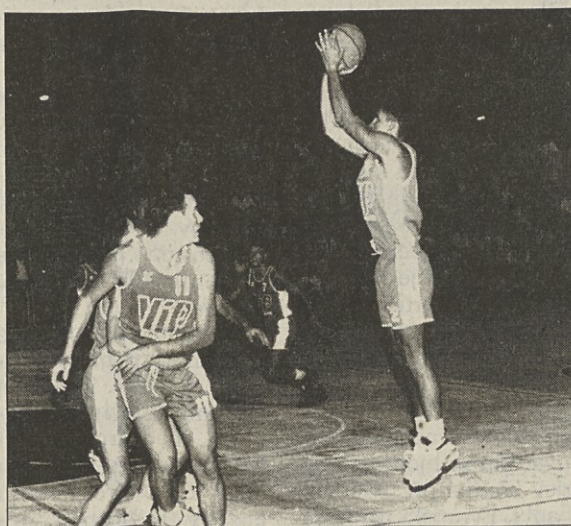
Veliki finale letošnjega kosarkarskega turnirja San Lorenzo bo med ekipama Il Pellicano in Vip Immobiliare.

Il Pellicano je z 91:82 (44:37) premagal mostvo Duino Park Hotel. Najuspešnejši strelec pri zmagovitem mostvu je bil Angeli, ki je dal 27 točk, pri porazencih pa je dal največ točk (20) Morelli.

Gotovo kakovostnejše je bilo drugo srečanje na sporedu, na katerem je Vip Immobiliare, za katerega igra tudi več naših kosarkarjev, povsem zasluzeno odpravil ekipo Orologeria Rimani. Vodil-

no vlogo na tej tekmi sta imela enkrat brata Pozzecco: Gianmarco je namreč dosegel 22 točk, Gianluca pa 2 točki manj. Odlično pa se je obnesel tudi jadranevec Sandi Rauber, ki je dosegel 21 točk in je bil obenem tudi zelo uspešen pri skoku. Jadranevec Marco Crisma je dal 12 točk, kontovelec Igor Civaldi 2, medtem ko se borovca Michel Grbec in Stefan Samec nista vpi-sala med strelce. Pri porazencih je spet izstopal veteran Pavle Polanec, ki je dosegel 20 točk.

Veliki finale tega poletnega turnirja bo jutri.



S kosarkarskega turnirja San Lorenzo (Foto KROMA)

Konjske dirke

piše: Giorgio Pietersceek

Lum dei Bessi med glavnimi favoriti na današnji dirki tris v Montecatiniju

1. dirka (Cesena): nesporni favoriti skupine x je Idvaro, omeniti pa velja še Magriteja (skupina 2), ki se je na tej progi vselej dobro obnesel. Od skupine 1 je se posebno nevaren Nero.

2. dirka (Montegiorgio): Nersalo (sk. 1), ki bo startal v prvi vrsti, je gotovo v prednosti. Njegova največja tekmeča sta Nzc Sam (sk. x) in Ideal Sharif (sk. 2).

3. dirka (Montegiorgio): Lotar Blue (sk. x) je v veliki formi in je gotovo kandidat za zmago. Favorita za prvo mesto pa sta še Nias Bra (sk. 1) in Italsun (sk. 2).

4. dirka (Montecatini): nas favorit na tej tekmi je

Milleperche (sk. 1), čeprav sta v dobri formi tudi North Citz (sk. 2) in Marziana VL.

5. dirka (Rim): tukaj je vsako predvidevanje tvegano, naši favoriti pa so: Nardo (sk. 2), Namsos (sk. 1) in Ignaro (sk. x).

6. dirka (Tarent): možnosti za zmago ima Marta di Lecce (sk. 1), ki pa ji lahko ogrozita prvo mesto Gin Fizz (sk. x) in Iller Or (sk. 2).

Dirka tris
Nasi favoriti: st. 21 Lum dei Bessi, st. 14 Irambo Jet, st. 12 Loca Tario. Ya sistemiste: st. 18 Gordon Effe, st. 19 Lotu Op, st. 13, Mugabi.

Totip

1. — prvi	1
drugi	X2
1. — prvi	2
drugi	1X
1. — prvi	1
drugi	X2
1. — prvi	X
drugi	12
1. — prvi	1
drugi	X2
1. — prvi	X
drugi	21



GRADNJA IN FINANCIRANJE AVTOCEST / POGOVOR Z MARJANOM DVORNIKOM

Na odseku med Hrušico in Vrbo bo promet morda stekel še letos

Osrednji problem nacionalnega programa gradnje avtocest je prostorski načrt

LJUBLJANA - Dvodnevna, pogosto zolčna in polemična parlamentarna razprava o gradnji in financiranju slovenskih avtocest je odprla več dilem: kako bo preimenovanje programa gradnje cest v nacionalni program vplivalo na dinamiko izgradnje; kaj pomeni odložitve zbiranja namenskega denarja za ceste s pomočjo bencinskega tolarja na začetek prihodnjega leta; mar niso poslanske razprave ponovno odprle obravnavanje prioritete itd.? Marjanom Dvornikom, državni sekretar v ministrstvu za promet in zveze ocenjuje, da je izid parlamentarne razprave za ministrstvo ugoden.

Kako komentirate dogajanje v parlamentu, seveda glede na ambiciozno zastavljeno dinamiko gradnje slovenskega avtocestnega omrežja?

Parlament je v bistvu potrdil zastavljeno nalogo, čeprav je v nekaterih odtenkih stvari nekoliko dopolnjeval. Ključna naloga v zvezi s cestnim svetom pa je vendarle urediti, saj je parlament potrdil t. i. cestni tolar; načelno je sprejel program gradnje avtocest, čeprav je vladi naložil pripravo nacionalnega programa. Na celoma še vedno velja sklep iz 22. aprila, ko je bila opredeljena prioriteta smer izgradnje. Parlament je ratificiral tran-

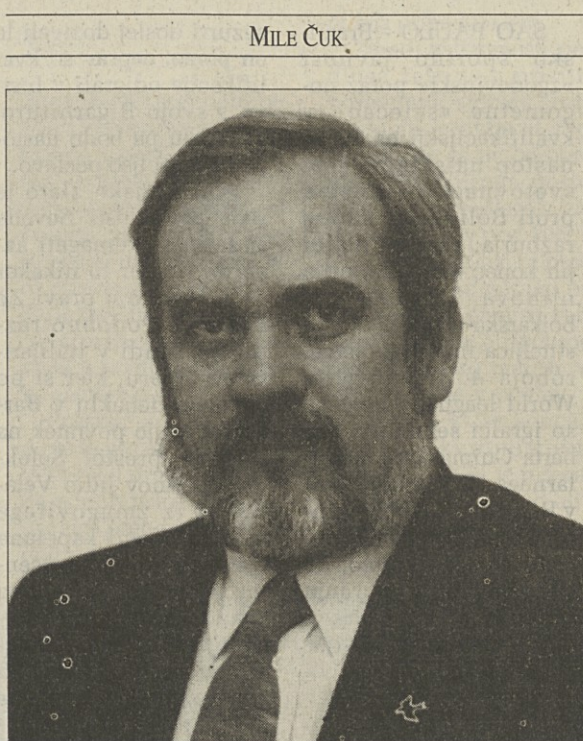
sportni sporazum z ES, katerega sestavni del je finančni protokol, to pa so v bistvu glavni nosilni stebri projekta. Za jesenski del je treba pripraviti se dva zakona, in sicer o družbi za gradnjo avtocest in o hitrih postopkih. S tem bo sprejet tudi drugi svezni zakonodaje, ki bo omogočil, da omenjena družba začne poslovati.

Razplet v parlamentu torej ocenjujete ugodno, čeprav nekateri poslanci menijo, da je preimenovanje v nacionalni program za pol leta odložilo vse aktivnosti za gradnjo avtocest.

Parlament je sprejel dodaten sklep, da to gradivo lahko vlada uporablja v pogovorih z Evropsko investicijsko banko in EBRD. Pri operativnem delu nam v bistvu nadaljnega dela niso onemogočili. Na podlagi tega sklepa bomo nadaljevali dogovore z obema bankama. Načrtujemo, da bomo proti koncu leta ali najpozneje v začetku prihodnjega podpisali finančne sporazume za crpanje posojil.

Za kaksna posojila pravzaprav gre?

Z Evropsko banko za razvoj smo se že v fazi priprave proračuna za leto 1993 dogovarjali za obseg financiranja; pogodba bo podpisana konec leta, dela pa izvedena leta 1994 (gre v glavnem za re-



Marjan Dvornik: Odsek Hrušica-Vrba morda še letos

konstrukcije). Drugo posojilo v višini 150 milijonov evrov, ki je sestavni del transportnega sporazuma, je namenjeno obnovi železnice in cest. Približno dve tretjini bosta sli za ceste.

Kaksne posledice bo imelo odlaganje začetka zbiranja namenskih sredstev iz t. i. bencinskega tolarja, na primer za dokončanje odsekov Hrušica-Vrba in Razdrto-Cebulovica?

Racunam, da bomo 1, 2 milijarde tolarjev, kolikor

je zagotovljenih iz letosnjega proračuna, namenili za tri projekte; za pospešitev gradnje Hrušica-Vrba, tako da bi se letos stekel promet; letos naj bi razpisali dela na obeh viaduktih Razdrto-Cebulovica in jih tudi začeli (predvideni je približno 400 milijonov tolarjev); tretji projekt pa predvideva polaganje zgornje plasti na južni obvoznici in nekaj nujnih posegov na obstoječi avtocesti.

Menite, da so poslanci z razpravo o nacional-

nem programu pravzaprav ponovno odprli dogovarjanje o prioritetah. Obstaja nevarnost, da to dodatno upočasni gradnjo avtocest?

Formalno se v resnici odpira ponovna razprava o prioritetah, vendar mislim, da parlament ne bo mogel obiti veljavnih sporazumov, ki smo jih podpisali z ES, predvsem ne transportnega sporazuma, ki opredeljuje tiste ceste, ki jih bo ES pomagala graditi s posojili in so vključene v nas projekt.

Poslanci so odložili tudi razpravo o koncesijskem zakonu za gradnjo avtocest.

Niso potrdili hitrega postopka, kar pomeni, da ga bodo obravnavali še enkrat. Formalno gledano, je ta zakon nastal na podlagi t. i. Toplakovega zakona, ki naj bi omogočil koncesijsko izgradnjo povezave vzhod-zahod. Dodelali smo ga predvsem tako, da bi Slovenija lahko tudi brez tujega koncesionarja zgradila avtocestni sistem. Po našem predlogu naj bi z Družbo zgradili osrednji del avtocestnega sistema, kolikor pa obstaja realna možnost, da se ena trasa dodeli kot koncesija, je mogoče na podlagi tega zakona razpisati tudi koncesijo. Vendar je ta hip klasična oddaja del s koncesijo nesprejemljiva predvsem zaradi časa. Če bi sli v gradnjo s koncesij-

jo, se dve leti ne bi gradili ničesar. To je nesprejemljivo, ker finančni protokol traja do 1996. leta.

Prva gradbišča bodo odprta verjetno prihodnje leto; za katere odseke naj bi slo?

Slo bo za tiste odseke, kjer bodo vsi postopki pripravljeni. Ta hip to velja za nekaj odsekov: predvsem Sentilj-Pesnica, potem vzhodno obvoznico, ki naj bi jo gradili avgusta prihodnje leto. Racunamo, da bi takrat začeli tudi z gradnjo odseka Vransko-Arja Vas. V načrtu je še nekaj tras, ki bi jih lahko začeli graditi, če bi pridobili druge finančne vire. Mislim predvsem na odseke v okviru t. i. osimskih cest: odsek Selo-Vrtojba je pripravljen za gradnjo, enako velja tudi za sezansko obvoznico itd.

Katere naloge čakajo vaše ministrstvo v zvezi z dograjevanjem nacionalnega programa v naslednjih tednih?

Ključni problem nacionalnega programa je prostorski načrt Slovenije. Tega je minister Jazbinšek obljubil do prvega oktobra. Dotlej pa ne moremo predstaviti celovitega programa. Načrt ima moč zakona, in če bi trase časovno opredeljevali že v nacionalnem programu, bi dejansko že vnaprej povedali, da bo zakon kršili.

TRGOVINA / JULIJSKI POSLOVNI REZULTATI

Trgovine imajo lestos manj zalog

Junija smo kupili manj mleka kot maja

LJUBLJANA - Po podatkih mesečne ankete Zavoda republike Slovenije za statistiko, ki so jih pridobili na Združenju za trgovino, je bila prodaja v trgovini na drobno in na debelo v prvem polletju letosnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta večja za 27, 9 odstotka, zaloge v trgovini pa so se v tem času povečale za 27, 2 odstotka.

V trgovini na debelo je bila realno prodaja v obdobju januar, junij glede na lani v istem obdobju manjša za 18, 1 odstotka. Za 55, 7 odstotka večjo nominalno prodajo je dosegla trgovina s kozami, za 54, 7 odstotka večjo trgovina z žiti in mleviskimi izdelki, za 42, 9 trgovina s tobakom in nezivilni ter za 39, 9 trgovina z naftnimi derivati.

Manj so se prodajala motorna vozila (- 34; 7 odstotka), gradbeni material (- 21, 9 odstotka), tekstilni proizvodi (- 20, 6 odstotka) ter papir in pisarniški material (-16, 8 odstotka). Junija je bila nominalna prodaja v primerjavi z majem večja za 8, 7 odstotka, fizični obseg prodaje pa se je povečal za 7, 7 odstotka. Nominalno se je povečala predvsem prodaja naftnih

SLAVKO PODBREZNIK

derivatov (za 21, 2 odstotka), gradbenega materiala (za 11, 6 odstotka), motornih vozil (za 9, 5 odstotka) in žita ter mleviskih izdelkov. V trgovini s surovimi kožami je bila v juniju v primerjavi z majem prodaja manjša za 11, 6 odstotka, z živili in alkoholnimi pijačami za 5 odstotkov ter v trgovini s kemičnimi izdelki in barvami za 0, 1 odstotka. Junija 1993 je bila v primerjavi z junijem 1992 realna prodaja manjša za 1, 5 odstotka. Zaloge so bile v šestih mesecih letosnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani za 12 odstotkov nižje. Letos so nižje zaloge perutnine za 20, 2 odstotka, tekstilnih izdelkov za 16, 3 odstotka in kovinskega in elektro-materiala za 16, 6 odstotka.

V trgovini na drobno je prodaja v prvem polletju letosnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lani večja za 38, 7 odstotka, kar pomeni, da je realna prodaja manjša od lanskega leta za 0, 4 odstotka. V primerjavi s prvimi petimi meseci letosnjega leta se je v obdobju januar-junij 1993 povečala le prodaja kruha in mleka ter kuriva in gradbenega materiala.

Prodaja v letosnjem juniju je v primerjavi z lan-

skeletno junijsko nominalno večja za 28 odstotkov, fizični obseg prodaje pa je večji za štiri odstotke. Zaloge v trgovini so ob polletju letosnjega

Največjo prodajo dosegla v prvi polovici letosnjega leta trgovina z motornimi vozili (72, 4 odstotka), sledi ji trgovina s tobakom in nezivilskimi proizvodi (72 odstotkov), prodaja v veleblagovnicah (57, 4 odstotka), prodaja tkanin in konfekcije (56, 9 odstotka) in prodaja sadja in zelenjave (49 odstotkov). Junija letos je v primerjavi s presnim mesecem prodaja nominalno večja za 3, 6 odstotka, realno pa za 2, 3 odstotka. Junija se je v primerjavi z majem zmanjšala prodaja motornih vozil (za 23, 6 odstotka), obutve (za 11, 8 odstotka), tkanin in konfekcije (za 6, 8 odstotka), kruha in mleka (za 3, 9 odstotka) ter prodaja v veleblagovnicah (a 3, 4 odstotka).

leta manjše v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Manjše zaloge ima trgovina s kurivom in gradbenim materialom (za 27, 9 odstotka) in trgovina z naftnimi derivati (za 17, 8 odstotka).

NOVICE

Srečanje slovenskih in avstrijskih menedžerjev

BLED - Na Bledu sta se danes sestali delegaciji slovenskega združenja podjetnikov Manager in sorodne avstrijske menedžerske organizacije Wirtschaftsforum der Führungskräfte (WdF). Na srečanju sta se delegaciji dogovorili za sodelovanje pri izmenjavi informacij, organiziranje strokovnih izobraževalnih srečanj in za obojestransko pomoč pri izobraževanju mladih menedžerjev. (STA)

Hrvaška bo imela kuno

ZAGREB - Hrvaška valuta se bo imenovala kuna. Tako je včeraj sklenil hrvaski parlament, čeprav so opozicijske stranke odločno nasprotovali takemu imenu z utemeljitvijo, da se je tako imenovala hrvaška valuta v letih od 1941 do 1945, torej v obdobju NDH s fašistično usmerjeno vlado. Posebej ogorčeni so bili zaradi imena kuna poslanci iz Istre, ki so opozarjali, da bo Hrvaški ugled v obeh protifašistične Evrope se manjši. Večina v hrvaškem parlamentu se za taka opozorila ni zmenila. (G. G.)

Bundesbank ni znižala eskontne stopnje

LONDON - V nasprotju s pričakovanju nemška Bundesbank včeraj ni spremenila ključne eskontne stopnje. Lombardno obrestno mero je z 8, 25 znižala na 7, 75 odstotka, eskontno mero pa je obdržala kar pri 6, 75 odstotka. S tem je pokazala veliko sibi-kejši odziv na pritiske, ki grozijo, da bodo uničili evropski mehanizem medvalutnih razmerij, kot so pričakovali. Analitiki so bili skrajno presenečeni. Po celi Evropi so ekonomisti pričakovali, da bo Bundesbank znižala eskontno mero za polovico točke in morda lombardno za 0, 75 točke. Takšno odločitev Bundesbank so sibi-kejske članice sistema takoj obcutile, takih pa je trenutno od osmih članic kar pet: francoski frank, danska krona, belgijski frank, portugalski eskudo in španska pezeta so vsi začeli drseti in bo nujna pomoč centralne banke za obrambo vsaj nekaterih med njimi. (Reuter)

Plinovod od Poljske do Nemčije

VARSAVA - Poljska in Rusija sta pripravili sporazum za graditev plinovoda, vrednega 10 milijard dolarjev, po katerem bodo transportirali naravni plin iz Rusije, čez Poljsko v Nemčijo. Sporazum sta s svojima podpisoma potrdila namestnik poljskega ministra za zunanjo trgovino in njegov ruski kolega. Predsednika dveh vlad bosta po pričakovanjih sporazum podpisala konec poletja. Plinovod bo dolg 4000 kilometrov in bo povezal polotok Jamal na arktičnem območju Rusije ter Frankfurt na Odri na poljsko-nemski meji. Dokončan naj bi bil do leta 2010, po njem pa naj bi se pretakalo okoli 67 milijard kubnih metrov plina letno. Ocenjujejo, da bodo morale pri financiranju projekta pomagati tudi zahodne banke. Zahodni diplomati v Varšavi pravijo, da bo to pomemben vir plina za Nemčijo in da ga bo moč dograditi tudi za oskrbo drugih zahodnoevropskih držav. Poljska bo lahko porabila 14 milijard kubnih metrov na leto. (Reuter)

NEMČIJA / PREISKAVA NA FRANKFURTSKI BORZI

Komisija ni dokazala »nečastnega« posla

JANET NORTHCOTE / REUTERS

FRANKFURT - Na frankfurtski borzi je komisija opravila preiskavo glede domnevnega trgovanja na podlagi prednostnega dostopa do informacij v okviru Mercedes AG Holding (MAH), vendar ni našla oprijemljivih dokazov. Letos je namreč vrednost Mercedesovih delnic naglo skočila pred in po objavi, da bo Daimler-Benz AG opravil menjavo, po kateri bi Mercedesove delnice zamenjali za lastne, kar je vzbudilo sum, da je utegnito priti do trgovanja ob neenakopravnem dostopu do informacij. Mercedes je lastnik 25-odstotnega deleža pri Daimlerju. Sumi glede tovrstnega trgovanja v okviru MAH so se zlasti razširili v maju, ko je moral Franz Steinkühler odstopiti s položaja vodje največjega nemškega sindikata zaradi domneve, da je izkoristil tesne vezi z MAH, da bi se dokopal do velikega dobička pri trgovanju z delnicami. Bil je namreč član nadzornega odbora pri Daimlerju, ko so objavili transakcijo v MAH. Sam je tudi priznal, da je kupil skoraj za milijon mark delnic MAH, tik preden je bila objavljena nameravana menjava, vendar je zanikal, da bi bil to storil na podlagi kakršnega koli prednostnega dostopa do informacij. Poročilo borzne komisije njegovega imena ne omenja neposredno, pač pa pove, da je bila preiskava ustavljena, ker je v primeru določenega posameznika ta sam dal javno izjavo, predstavnica komisije ni

zelela potrditi, da bi bil posameznik, na katerega se poročilo nanasa, ravno Steinkühler, toda viri blizu borze menijo, da je poročilo v tej zvezi popolnoma jasno. Poročilo namreč pravi: »V primeru trgovanja enega posameznika je bila preiskava ustavljena, ker ta oseba ni priznala pravil o prepovedi trgovanja ob prednostnem dostopu do informacij in takov v luci njenih javnih izjav ni bilo mogoče nadaljevati raziskave glede neizpodbitnih dokazov proti tej osebi.« Ob Steinkühlerjevem odstopu se je namreč izkazalo, da za razliko od drugih članov nadzornega odbora sam ni nikoli podpisal pravil o ravnanju z notranjimi informacijami pri Daimlerju. V Nemčiji sicer trgovanje ob prednostnem dostopu do informacij ni nezakonito, vendar po nekakšnem »gentlemenskem« dogovoru ni dobrodošlo. Vlada v Bonnu pripravlja zakonsko ureditev za prihodnje leto. Po veljavni nemški zakonodaji lahko komisija frankfurtske borze celo v primeru, če odkrije trgovanje ob prednostnem dostopu do informacij, samo izreče ukor ali pa naloži odvzem profita iz vsakega posla. V konkretnem primeru je Steinkühler že sam pred odstopom javno ponudil, da bo dobiček iz tega posla, ki ga je sam ocenil na približno 64 tisoč mark, nakazal skladu za tiste članice sindikata, ki so se udeležili letosnje stavke v vzhodnonemški jeklarski in kovinski industriji.

ROMUNIJA / DELA PRI OBNOVI CEST TUDI ZA TUJCE

Izbrali najboljše ponudnike

BUKARESTA - V mednarodnem razpisu za modernizacijo cest je Romunija sklenila šest pogodb z romunskimi in italijanskimi firmami, kar je le del velikega načrta za zgraditev balkanskega cestnega omrežja. Predstavnik državne uprave za ceste je včeraj za Reuter povedal, da so bili najboljši ponudniki dve romunski, dve italijanski in dve mešani romunsko-italijanski firmi in da bodo začele z delom že septembra. V letosnji fazi celotnega projekta se bodo lotili prvih 400

kilometrov cest. Celoten projekt, ki naj bi bil urešen v dveh letih in pol, zajema modernizacijo več kot tisoč kilometrov javnih cest, signalizacijskega sistema na nadaljnjih pet tisoč kilometrih ter posodobitev šestih mejnih prehodov. Dejal je tudi, da bodo transportni stroški in poraba goriva bistveno manjši, ko bo projekt dokončan.

Romunija namerava za modernizacijo cest crpati 280 milijonov dolarjev kredita pri Svetovni banki, Evropski banki za obnovo in razvoj (EBRD)

in pri Evropski investicijski banki (EIB). Prva bo prispevala 120 milijonov dolarjev, drugi dve pa vsaka po 80 milijonov dolarjev. Romunija sama bo prispevala protivrednost za 125 milijonov dolarjev. V ta cestni projekt bo torej predvidoma vloženi 405 milijonov dolarjev.

Nekdanja oblast, ki je v Romuniji padla decembra 1989, je precej zanemarjala infrastrukturo, med drugim tudi ceste. Tako je trenutno 3000 kilometrov javnih cest v Romuniji potrebnih nujnega popravila.

S sedanjim projektom bodo evropskim standardom približali nekaj več kot tisoč kilometrov cest.

Kar pa zadeva načrte o graditvi popolnoma novih avtomobilskih cest, kamor spada tudi romunski odsek transevropske avtomobilske ceste pa bo Romunija potrebovala zelo obsežna tuja vlaganja. Predstavnik državne uprave za ceste je tudi dejal, da bo Bukaresta odobrvala 35-letne koncesije tistim investitorjem, ki bodo pripravili financirani več projektov avtocest. (Reuter)

NOVA DELNICA NA TRGU / PREDNOST ZA DELNICARJE

Z delnicami do novih poslovnih prostorov

Gea College izdaja 20 tisoč rednih delnic

LJUBLJANA - Podjetje za izobraževanje in usposabljanje podjetnikov Gea College d. d. je pred kratkim od Komisije za vrednostne papirje pri finančnem ministrstvu dobilo dovoljenje za izdajo delnic. Predsednik upravnega odbora Gea College Matej Pencja je na včerajšnji novinarski konferenci povedal, da razpisujejo drugo emisijo 20 tisoč delnic po nominalni vrednosti 5.000 tolarjev (torej v skupni vrednosti 100 milijonov tolarjev), da bi s sredstvi lahko delno poravnali predvideno prostorsko širitev podjetja - to je nakup poslovnih prostorov v Svetovnem trgovinskem centru (WTC) v Ljubljani, ki ga bodo odprli v začetku letosnjega septembra. Pencja meni, da je prostor v

WTC, ki bo poslovno središče, idealen za podjetniško izobraževanje. Hkrati nameravajo skupaj z Babson College iz Bostona v ZDA, domačimi fakultetami in podjetniki ustanoviti prvo mednarodno podjetniško visjo solo; njihov cilj je pridobiti slusatelje tudi iz Vzhodne Evrope. Razvijali bodo tudi podjetniški center v Bohinju, ki ostaja njihov sedež.

Direktor podjetja Viljem Pseničny je povedal, da je 43 družbenikov (tedanji republikli IS, GZS, institucije in posamezniki) leta 1990 ustanovilo družbo z omejeno odgovornostjo Gea College z ustanovnim kapitalom 80 tisoč mark. V začetku leta 1991 so se do kapitalizirali s 50 tisoč markami, lani septembra pa preoblikovali v delni-

sko družbo. Delničarji imajo 10 tisoč delnic prve emisije. Delničarji so do sedaj, je dejal Pseničny, celoten dobiček reinvestirali v širitev dejavnosti, tako da znasa vrednost družbe že 420 tisoč mark. Predvidevajo, da bo konec letosnjega leta več kot pol kapitala družbe v obliki trajnih sredstev lastnikov, več kot dve tretjini premoženja pa v osnovnih stalnih sredstvih, kar po njihovem mnenju zagotavlja razvoj družbe in varnost naložbe vanjo.

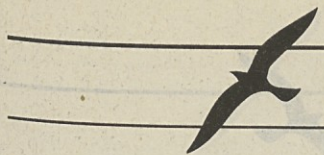
Član upravnega odbora Miha Jurhar je povedal, da prodaja 20 tisoč novih rednih upravljalških delnic že teče, saj imajo sedanji delničarji prednostno pravico pri nakupu. Po 11. avgustu bo stekla tudi javna prodaja delnic. (A. R.)

Največja avstrijska banka si ob polletju mane roke

DUNAJ - Pri Bank Austria AG, ki je največja banka v Avstriji, so včeraj objavili, da imajo po prvem polletju dobre poslovne rezultate in da pričakujejo ob koncu leta se večji dobiček. Dobiček iz poslovanja - dohodek od obresti obresti in zaslužek iz bančnih storitev - se je v prvem polletju z 815 milijonov silingov (67, 4 milijona dolarjev) povečal na 1, 15 milijarde silingov (95 milijonov dolarjev). Dobiček, ki zajema tudi poslovanje z vrednostnimi papirji za lasten račun, pa se je z 1, 33 milijarde silingov (109, 9 milijona dolarjev) povzpela na 2, 01 milijarde silingov (166, 1 milijona dolarjev). K takšnim rezultatom so pripomogle izboljšane razmere v finančnem poslovanju, saj se je krivulja obrestnih mer normalizirala, pa tudi razvijajoča se dunajska borza je prispevala svoje k dobrim rezultatom.

Tudi strošek za kritje slabih terjatev, ki bo za posojila v sami Avstriji predvidoma narasla, bo ob končnem poročanju znatno nižje kot lani in leto prej. Banka je slabe terjatve v tujini v veliki meri pokrila, svojo podružnico v San Franciscu, ki ji je povzročala precejšnje probleme, pa je prodala, ne da bi bila potrebna nadaljnja kritja.

Banka je nastala oktobra 1991 z združitvijo Länder bank in Zentral-sparkasse. Svoje načrte o racionalizaciji osebja in razvoju omrežja podružnic se naprej uresničujejo. Pri Bank Austria ima 46, 6-odstotni lastniški delež Anteilsverwaltung Zentral-sparkasse mesta Dunaj, Republika Avstrija pa ima 20, 8-odstotni lastniški delež. Približno 15, 5 odstotkov navadnih delnic je v obtoku na borzi. (Douglas Busvine / Reuter)



MENJALNIŠKI TEČAJI

29. julija 1993

menjalnica	Nemska marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,10	70,29	9,10	9,92	6,90	7,52
Amik Plus	69,80	70,30	9,85	10,00	7,40	7,65
Avtohiša*	69,50	70,00	9,70	9,95	7,30	7,70
Azur Grosuplje	69,50	70,10	9,80	9,95	7,30	7,65
Banka Vipava	69,65	70,19	9,81	9,90	7,33	7,45
Bela Vrtnica	69,60	70,20	9,80	10,00	7,30	7,60
Brod	69,60	70,00	9,80	9,95	7,30	7,55
BTC Sezana	69,30	70,30	9,60	9,95	7,00	7,46
BTC Ljubljana	69,40	70,65	9,40	9,97	7,40	7,80
Burin Rojčeva*	69,50	70,20	9,75	9,98	7,30	7,68
Burin Rimska*	69,50	69,90	9,70	9,96	7,40	7,69
Come 2 us	69,65	70,15	9,80	9,95	7,35	7,55
Dom Kaffe Domzale*	69,30	69,80	9,85	9,95	7,40	7,70
Emona Globtur	69,35	70,25	9,85	9,95	7,32	7,56
Eros Ljubljana*	69,50	69,90	9,80	9,90	7,30	7,50
Eros Kranj*	69,70	69,95	9,85	9,95	7,30	7,53
Eurotours Internacional	69,50	70,30	9,75	9,95	7,35	7,65
Feniks*	69,10	70,30	9,70	9,95	7,30	7,50
Fiba Koper	69,00	70,10	9,65	9,89	7,32	7,52
Firadas Idrija	69,45	70,55	9,65	10,10	7,20	7,55
Golfurist Domzale	69,30	70,00	9,65	9,90	7,35	7,65
Hida	69,80	69,90	9,86	9,91	7,47	7,52
Hipotekarna banka Koper*	69,30	70,55	9,55	10,00	7,40	7,60
Hram Rožice Menges	69,60	69,90	9,85	9,98	7,40	7,65
Ilirika Slovenj Gradec	69,15	70,15	9,12	9,91	6,95	7,52
Ilirika Postojna	69,62	70,05	9,80	9,86	7,37	7,50
Ilirika Sezana	69,72	69,95	9,84	9,89	7,39	7,45
Ilirika Jesenice	69,05	70,10	9,72	9,84	7,15	7,44
Klub Slovenijales	69,50	70,00	9,80	9,90	7,35	7,55
Komercialna banka Triglav	69,20	70,33	9,60	9,97	6,70	7,65
Kompas Hertz Celje	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Velenje	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Idrija	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Tolmin	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Novo mesto	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Krško	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Bled	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Hertz Nova Gorica	69,80	70,20	9,80	9,95	7,25	7,45
Kompas Hertz Maribor	69,80	70,20	9,80	9,95	7,20	7,60
Kompas Holidays	69,50	69,82	9,60	9,85	7,25	7,45
Kompas Fintrade	69,65	69,85	9,80	9,95	7,25	7,59
LB Banka Zasavje, Trbovlje	69,00	70,20	9,81	9,98	7,40	7,52
LB d.d. Ljubljana	69,35	70,90	9,80	10,07	7,32	7,60
LB Kreditna banka MB d.d.*	69,00	70,30	9,60	9,96	7,35	7,72
LB Splošna banka Celje	69,20	70,15	9,30	9,94	7,40	7,60
LB Splošna banka Koper	67,79	70,09	9,63	9,87	7,17	7,55
LB Dolenjska Banka NM	69,00	70,30	9,70	9,98	7,35	7,60
LB Komercialna Banka N. G.	69,39	70,59	9,81	10,26	7,18	7,59
Libertas*	69,35	70,05	9,70	9,88	7,33	7,48
Media* (od 31.7. do 7.8. zaprto)	69,60	70,00	9,82	9,92	7,35	7,50
Moneta Invest	69,74	69,84	9,85	9,92	7,41	7,48
Madai Nova Gorica*	69,60	70,20	9,88	10,00	7,32	7,45
Ma Vir	69,50	70,00	9,80	9,98	7,30	7,69
Niprom I, Niprom II	69,60	69,80	9,85	9,92	7,35	7,50
Petrol Ljubljana*	69,60	69,80	9,80	9,90	7,40	7,50
Pigal Solkan*	69,55	70,20	9,80	10,00	7,32	7,43
Pigal Kobarič*	69,55	70,20	9,80	10,00	7,32	7,43
Pigal Obutek*	69,55	70,20	9,80	10,00	7,32	7,43
Pigal Diskont*	69,55	70,20	9,80	10,00	7,32	7,43
Pigal Vrhnika*	69,55	70,20	9,80	10,00	7,32	7,43
Poštna banka Slovenije*	68,50	70,00	9,25	9,80	6,95	7,40
Probanka Maribor	69,20	70,30	9,60	9,95	7,40	7,55
Publikum Ljubljana	69,65	69,75	9,86	9,91	7,42	7,48
Publikum Celje	69,60	70,13	9,84	9,95	7,40	7,55
Publikum Krško	69,60	70,25	9,65	10,00	7,35	7,54
Publikum Maribor	69,70	70,12	9,70	9,88	7,25	7,70
Publikum Metlika	69,40	70,20	9,70	9,95	7,30	7,65
Publikum Mozirje	69,65	70,15	9,84	9,96	7,30	7,60
Publikum Novo Mesto	69,40	70,20	9,70	9,95	7,30	7,65
Publikum Tolmin	69,80	70,22	9,80	9,94	7,30	7,41
Publikum Sevnica	69,50	70,20	9,85	10,10	7,35	7,58
Publikum Šentilj	69,60	70,29	9,70	9,97	7,20	7,70
Publikum Šentjur pri Celju	69,70	70,15	9,80	9,94	7,30	7,55
Publikum Trebnje	69,50	70,40	9,85	10,05	7,35	7,65
Publikum Zalec	69,60	70,13	9,85	9,96	7,35	7,60
Roja Ljubljana	69,65	70,00	9,81	9,95	7,30	7,50
Shalaby Koper	69,45	70,20	9,68	9,99	7,34	7,50
Sl - on Ljubljana	69,70	71,00	9,70	10,00	7,35	7,90
Slovenijaturist žel. p. Ljubljana*	69,58	70,18	9,60	9,93	-	-
Slovenijaturist žel. p. MB*	69,00	70,50	9,50	9,90	6,95	7,50
Slovenijaturist Jesenice	69,50	70,30	9,70	9,85	6,85	7,50
Slovenska Investicijska Banka*	69,25	70,15	9,80	10,00	7,30	7,70
Slovenska hra. in pos. Kranj	69,60	69,95	9,85	9,92	7,40	7,60
Sonce	69,70	69,90	9,83	9,95	7,35	7,58
SKB Banka d.d.* **	69,60	70,12	9,89	9,96	7,10	7,56
SZKB d.d.	69,40	70,15	9,60	9,97	7,10	7,64
Spacapan Komen*	69,65	70,19	9,81	9,90	7,33	7,45
Tartarus Postojna	68,75	70,17	9,71	9,87	7,26	7,52
Tentours Domzale	69,40	69,90	9,70	9,90	7,35	7,70
Tori	69,50	70,20	9,82	10,00	7,35	7,60
Upimo	69,75	69,80	9,83	9,92	7,42	7,49

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKÉ, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 146 z dne 29. julija 1993 — Tečaji veljajo od 30.7.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	81,1918	81,4361	81,6804
Avstrija	040	šiling	100	993,0581	996,0462	999,0343
Belgija	056	frank	100	337,4720	338,4875	339,5030
Kanada	124	dolar	1	93,4704	93,7517	94,0330
Danska	208	krona	100	1797,0787	1802,4862	1807,9937
Finska	246	marka	100	2062,9891	2069,1967	2075,4043
Francija	250	frank	100	2053,2052	2059,3834	2065,5616
Nemčija	280	marka	100	6988,4454	7009,4738	7030,5022
Grčija	300	drahma	100	—	50,9378	51,0906
Irsko	372	funt	1	—	169,2087	169,7163
Italija	380	lira	100	7,5335	7,5562	7,5789
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	3,2000	—
Japonska	392	jen	100	113,0032	113,3432	113,8832
Nizozemska	528	gulden	100	6215,8728	6234,5765	6253,2802
Norveška	578	krona	100	1636,3445	1641,2693	1646,1921
Portugalska	620	escudo	100	69,3254	69,5340	69,7426
Švedska	752	krona	100	1493,4308	1497,9246	1502,4184
Švica	756	frank	100	7943,4164	7967,3184	7991,2204
Velika Britanija	826	funt sterling	1	179,7428	180,2837	180,8246
ZDA	840	dolar	1	120,2362	120,5980	120,9596
Evropska Skupnost	955	ECU	1	135,8973	136,3062	136,7151
Španija	995	peseta	100	86,5869	86,8474	87,1079

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 30. JULIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15. OKTOBRA 1993:					1,300,000	670,943	692,296	1,363,238
67		103,2219%	106,5070%	104,8645%	130,000	67,094	69,230	136,324

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

29. JULIJ 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
A banka	2,50	3,30
Hida	3,00	3,30
Hipotekarna Banka Koper	2,00	4,00
Ilirika Slovenj Gradec	2,90	3,50
Ilirika Sezana	2,90	3,50
LB Banka Zasavje, Trbovlje	3,10	4,50
Libertas Koper	2,90	3,50
Moneta Invest	2,50	3,30
Niprom I, II	2,80	3,40
Shalaby Koper	2,50	4,00
Slovenijaturist žel. pos. Ljubljana	2,80	3,60

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

29. JULIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1568,00	1618,00
nemška marka	920,00	940,00
francoski frank	268,00	277,00
holandski gulden	815,00	838,50
belgijski frank	44,15	45,55
funt sterling	2355,00	2415,00
irski šiling	2210,00	2270,00
danska krona	235,00	243,00
grška dramma	6,50	7,25
kanadski dolar	1220,00	1258,00
japonski jen	14,70	15,40
švicarski frank	1044,00	1066,00
avstrijski šiling	130,00	134,00
norveška krona	214,00	221,00
švedska krona	195,00	201,00
portugalski escudo	8,70	9,40
španska pezeta	11,25	12,15
avstralski dolar	1061,00	1095,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,80	13,30
hrvaški dinar	0,30	0,55

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

29. JULIJ 1993	v LIRAH	
država	banka	nakupni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50
Italija	Kmečka banka Gorica	12,40
Italija	Tržaška kreditna banka	12,80

DEVIZNI TRG BEOGRAD

23. JULIJ 1993	v LIRAH	
država	valuta	enota
Avstrija	šiling	100
Francija	frank	100
Nemčija	marka	100
Italija	lira	100
Švica	frank	100
ZDA	dolar	1
V. Britanija	funt	1

Opomba: povzeto po Reutersu, ki po 80-odstotni devalvaciji v ZRJ ni objavil podatkov o tečajih.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odливov podjetij
Tečaji veljajo od 30. julija 1993 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	993,0581	999,0343
Francija	frank	100	2053,2052	2065,5616
Nemčija	marka	100	6988,4454	7030,5022
Italija	lira	100	7,5335	7,5789
V.Britanija	funt	1	179,7428	180,8246
ZDA	dolar	1	120,2362	120,9598

Opomba: Tečajji so okrojeni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.



SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.05	Legende sveta: Jaguarjevi diamanti
10.25	Mož z zlato roko, ponovitev ameriškega filma, VPS 1025
12.25	Ze veste?, VPS 1225
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
13.15	Umetniški večer, ponovitev, VPS 1315
	Kurt Vonnegut, dokumentarec o življenju in delu pisatelja
17.25	Zmigaj se, sportna oddaja za mlade
18.00	TV dnevnik 1
18.10	Stol, ponovitev angleske dokumentarne oddaje, VPS 1810
18.40	Znanje za znanje, učite se z nami, VPS 1840
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Forum
20.25	Tolpa Cola Youngerja in Jesseja Jamesa, ameriški film, VPS 2030
22.05	TV dnevnik 3, VPS 2215
	Sova
22.20	Lovejoy, 7/11 del angleske nanizanke
23.25	Ciklus filmov P. De Broca: Cartouche, francosko/italijanski film, VPS 2325
	Video strani

SLOVENIJA 2

17.05	Gozdarska hiša Falkenau, ponovitev 8/13 dela nemške nanizanke
	Sova, ponovitev
17.55	Novopečeni princ z Bel-Aira, 7. del humoristične nanizanke
18.25	Lovejoy, 6/11 del angleske nanizanke
19.30	Dnevnik 2
20.05	Tisocletje: Ekologija duha, 4/10 del ameriške dokumentarne serije
21.10	Vecerni gost: Igor Bavčar
22.00	Italo Svevo - Tullio Kezich: Zenova izpoved
	TV priredba gledališke predstave, SNG Trst
00.00	Kristjani: Krscansko cesarstvo, 2/13 del angleske dokumentarne serije
	V zgodovini krščanstva sta Cerkev in država prvič nastopili skupaj pred 1600 leti. To družabništvo je z ustanovitvijo prvega krščanskega cesarstva uvedel cesar Konstantin in v Konstantinoplu, njegovi prestolnici, je krščanstvo prvič nastopilo kot državna vera in sicer v izjemno bogati državi. To dokazujejo razkosni mozaiki, ki slikajo zgodbo njegovega nastanka in sirjenja...
00.00	Video strani

KANAL A

10.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
11.00	Donator, ponovitev hrvaškega filma
17.45	Drugacen svet, ponovitev 214. dela
18.45	Dance Session, ponovitev
20.10	Poročila
20.30	Teden na borzi
20.40	Zaupna zadeva iz Kansas Cityja, ameriški film
	Igrajo Preston Foster, Lee Van Cleef, John Payne in drugi; režija Phil Karlson
22.20	Zakaj nisi z mano?, 3. del igrane dokumentarne nanizanke
22.30	Pet minut
22.55	Poročila
23.15	Drugacen svet, 215. del ameriške nadaljevanke
00.15	CMT
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Radovedni Tacek: Darilo; Poletni studio 2
-------	---

RAI 1

6.50	Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.05	Film: L'oro del mondo (gls., It. '68)
11.00	Dnevnik 1
11.05	Nan.: Casa Cecilia
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Contrabbando sul Mediterraneo
15.50	Film: Il prezzo del dovere (vojni, ZDA '52)
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.15	Nan.: Cose dell'altro mondo, 18.40 Mio zio-Buck. Padri in prestito
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: Riflessi in un cielo scuro (dram., It. 91, i. F. Fabian)
22.25	Dnevnik 1
23.30	Nagrada Bancarella
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

7.10	Nan. in risanke
8.30	Oddaja za najmlajše
10.05	Nan.: Furia
10.30	Rubrika o vrtnarstvu
10.55	Nan.: Al di qua del paraiso, 11.45 Družina Drombush, vmes (11.40) dnevnik
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Scanzonatissima
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: Chernobyl - Un grido dal mondo ('90)
17.05	Ristorante Italia
17.20	Ld Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.30 Un caso per due, vmes sport
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Il grande gioco dell'oca
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Sport: konjske dirke, boks
0.45	Film: Le milieu du monde (kom., Fr. '74)

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
11.30	Vivere il mare
12.00	Kratke vesti
12.05	Dokument
14.00	Dezalne vesti, dnevnik
14.30	Drobci jazza
15.45	Sport: motociklizem, atletika, kolesarstvo, planjanje
18.50	Sport in vreme
19.00	Dnevnik, dezalne vesti
19.50	Nan.: Felice
20.30	Film: Le strade di San Francisco-Mike Stone
	ritorna (krim., ZDA '92, i. K. Malden)
22.05	Variete: Blob
22.30	Dnevnik in Omnibus
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik, pregled tiska
0.5	Fuori orario

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.30	Nad.: Marilena, 9.45 Ines, 10.15 Soledad
10.45	Nan.: Love Boat
11.45	Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste, 13.00 Sentieri
13.30	TG 4 vesti
14.00	Sentieri, 14.30 Milagros, 15.30 Quando arriva l'amore
16.00	Aktualno: Lui lei l'altro, C'eravamo tanto amati, 17.00 La verità
17.30	TG 4 vesti
17.55	Nad.: Grecia, 19.30 Febbre d'amore, 20.30 La signora in rosa, vmes (19.00) dnevnik
22.30	Film: Operazione sottoveste (kom., ZDA '59, i. C. Grant), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Vacanze ad Ischia (kom., '57)
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.00	Kviz: Si o no
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccio, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Nan.: Lucky Luke - Daisy Town, 22.20 Gommapiuma
22.50	Aktualno: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30	Nan.: Casa Vianello

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Poliziotto a 4 zampe, 14.15 Riptide
15.15	Film: Il mistero della giungla proibita (kom., ZDA '86, i. T. Conti)
17.00	Variete: Unomania
17.05	Nan.: Ultraman, 18.00 T.J. Hooker, 19.00 I ragazzi della prateria, vmes (17.55) sport
20.00	Kviz: Campionissimo
20.30	Nan.: Flash (i. J. Wesley Shipp)
22.30	Nogomet: Como-Milan
23.40	Nan.: Voci nella notte
0.40	Odprti studio, pregled tiska, Studio sport, vremenska napoved
1.20	Jadriranje

TELE 4

13.30	Lastne oddaje:
19.30	Kronika in komentar
	Dogodki in odmevi

KOPER

15.00	Nadaljevanke
15.50	Najboljše iz glasbene sezone
16.10	Fantazoo, risanke
16.30	Prvenci: Paul Mazursky, ameriška dokumentarna serija
17.00	Severovzhod, tv magazin
18.00	Radovedni Tacek: Darilo; Poletni studio 2
18.50	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.25	Nadaljevanke
20.15	Nočni sodnik, am. tv nanizanka
20.40	Trn v srcu, 1/4 del italijanske nadaljevanke
21.50	TV dnevnik
22.00	Folkfest '92
23.30	Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Pota slave, ponovitev ameriškega filma
13.10	Doktor Doogie Howser
13.35	Waltonovi: Pomlad
14.20	Ples v svetlobi, ameriški film, 1986
15.55	Stan in Olio
18.00	Cas v sliki
18.30	Umor je napisala: Zadržna večerja
20.15	Stari: Premoc
21.25	Lov na morilca (To Catch A Killer), ameriška psihološka tv kriminalka, 1992
	Igrajo: Brian Dennehy, Michael Riley, Margot Kidder in drugi; režija Erick Till
23.20	Videolubezen, švicarska komedija, 1982
00.55	Krog strahu, ponovitev avstralskega filma
02.30	Poročila
	Tisoc mojstrov

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoc mojstrov
15.00	Lipova ulica: Brez ljubezni ne gre
15.40	Evroturizem, ponovitev
15.55	Ločene mize, ameriški film (David Niven, Deobrah Kerr in drugi)
17.30	Cudovite slike iz zivalskega sveta: Ko pridejo ribe
18.00	Gozdna kmetija, 22. del
18.30	Milijonsko kolo, igra
19.30	Cas v sliki/vreme
21.15	Siling, gospodarski magazin
22.30	Cisto nora tv
23.00	Fat in America, 2. del
01.40	Poročila

Hrvaška 1

08.10	Poročila
09.00	Waitapu, 2. del serije za otroke
09.30	Superbabica, ponovitev 6. dela
10.00	Poročila
10.05	Poletni solski program
	Skrivnostni otok, 9/13 del
11.00	Svet odkritij, 8/11 del
12.00	Poročila
12.05	Luc svetlobe, 19. del
13.05	Mikser M
13.35	Zgodbe iz Monticella, 181. del
14.00	Poročila
14.05	Korak za korakom, 5. del humoristične nan.
14.35	Roseanne, 4/20 del humoristične naniz.
15.05	Vrtince iz Matmate, ponovitev 1/3 dela
16.00	Poročila
16.10	Clementina, 5/13 del francoske otroške nad.
18.00	Poročila
18.35	Santa Barbara, 468. del
19.30	Dnevnik 1
20.10	Carlos Saura, dokumentarna oddaja
21.10	Razbojniki, fr./sp./it. film
22.45	Dnevnik 2
23.05	Slika na sliko
23.55	Poročila

Hrvaška 2

17.15	Zgodbe iz Monticella, 181. del
17.35	Luc svetlobe, 19. del
18.20	Svet odkritij, 8/11 del
19.30	Dnevnik 1
19.55	Sport
20.10	Radio FM, 2/13 del ameriške hum. naniz.
20.40	Potovanja dr. Stingla, 5/12 del nemške dokumentarne serije
21.55	Psihiatri, 3/7 del am. nadaljevanke
22.50	Družina Addams, 16., zadnji del am. ch. hum. nanizanke
23.15	Montreal, pet variacij na temo..., kanadski barvni film, 1989

MTV Madžarska

06.03	Dobro jutro
09.00	Cez dan
09.25	Talni in Todi, otroški film
10.30	Dallas, 136. del serije
11.30	Igra
12.00	Opoldanski saldo
16.00	Dnevnik
16.10	Strast in oblast, 39. del avstralske serije
16.50	Svet denarja
17.00	Za upokojeence
19.00	Večerna pravljica
19.30	Dnevnik
20.13	Dallas, ponovitev 136. dela
21.05	Svetovna politika
22.10	Gospodar muh, angleški film
23.35	Carobno znamenje: Slikar Imre Bak
00.05	Dnevnik
	Dnevnik BBC

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz)

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.50 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 15.00 Radio danes, rad. jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 16.15 Za in proti; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 22.30 Informativna oddaja; 23.05 Literarni nohturno.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Pogled v zvezdno nebo; 8.40 Rekreacija; 9.10 Kolesar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.35 Obvestila; 11.50 Vreme ob koncu tedna; 12.00 Opoldne; 12.40 Stajarski val; 14.00 Drobnotice; 15.10 Prenos 1. programa; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Peškova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Sport; 19.30 Stop pops; 21.45 Radijska igra; 22.20 Radio Student.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz; od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Igramo in pojemo; 13.05 Pesmi; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Koncertni solisti; 18.05 Maria Callas; 19.33 Koncert; 20.55 Nokturno; 22.05 Radijska igra; 23.55 Utrinki utrnek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz; UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije.

Radio Općine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljudi.

Radio Koroška

18.10-19.00 20. Kultura zgodovina pod lečo - Deželne in druge razstave;

cije; 9.45 Modri val na plažah, vreme; 11.00 Souvenir d'Italy; 11.30 Hladno, toplo, vroče; 12.00 Tropicana; 12.30 Osmrtnice; 13.00 Jagode in podoknice; 13.30 Poročila; 15.00 Glasbeni desert; 15.15 Kaj je novega?; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Napovednik; 17.15 Primorski boben; 17.30 Dnevnik, osmrtnice; 18.00 Na vročem pesku, prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Pozdrav, almanah; 6.20 Drobci zgodovine; 7.45 Prišlo je poletje; 8.05 Horoskop; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Ob pogrbenjeni mizi; 8.45 Igrajte z nami; 9.05 Baby radio; 9.15 Histr meo; 9.35 Ugibajmo skupaj; 9.45 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.45 Popotovanja po Istri; 11.00 Randevous; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zapojmo v avgustu; 14.32 Turistične informacije; 14.45 Zvoki diskotek; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Boutique Gallus; 16.45 Koncerti in turneje; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Sveži folk.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Duh casa in car odra v spominih J. Babilca; 8.40 Soft music; 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 9.40 Potpuri; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Vojna in mir (20. del); 11.45 Orkestri; 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike; 12.20 Slov. lahka glasba; 12.40 Mladinski zbor GM iz Trsta; 12.50 Orkestri; 13.20 Steverjan '93; 13.30 Potpuri; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na počitnice, nato Made in Italy; 15.00 Poletni solisti; 18.05 Maria Callas; 19.33 Koncert; 20.55 Nokturno; 22.05 Radijska igra; 23.55 Utrinki utrnek.

Radio Općine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljudi.

Radio Koroška

18.10-19.00 20. Kultura zgodovina pod lečo - Deželne in druge razstave;

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Richie Rich; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 14.00 MTV Summertime; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 18.00 The Soul of MTV; 18.30 MTV Primer; 20.00 Di-All MTV; 20.30 Bon Jovi - Past, Present & Future; 21.00 Bon Jovi - The Hits; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Ponovitev; 00.00 Video; 02.00 Chill out Zone; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 11.00 Card Sharks; 11.30 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 12.30 E Street; 12.30 Trije so družba; 14.00 Sokolov greben; 15.00 Captains and the Kings; 16.00, zadnji del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show;

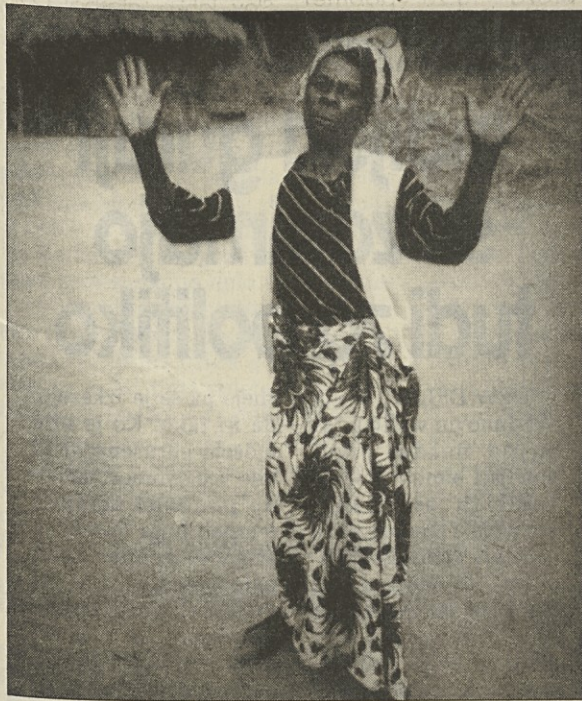


JUTRI

Pisalo se je leto
1914Umor velikega
pacifista Jeana
Jaurès

Ce je danes, ko so za nami izkusnje prve in se posebno druge svetovne vojne, slišati glasne očitke nekog odgovornim mozem, da so se bili pripravljene vojskovati, je treba vendarle tudi upostevati, da so vojno do tedaj splošno sprejemali ne samo kot legitim, temveč pogosto tudi potreben pripomoček prave odločitve: »Vezni mir je sen, in se lep ne, vojna pa člen v bojem svetovnem redu,« je rekel stari Moltke, pruski generalfeldmarsal. In tako so narodi potem, ko so bili v kabinetih narejeni načrti, navdušeno ali vsaj brez odpora odhajali v boj. Bilo pa je seveda nekaj tistih, ki so se vztrajno zavzemali za preprečitev vojne. Med njimi je bil tudi voditelj francoskih socialistov Jean Jaurès, umorjen 31. julija leta 1914.

PREBLISK

Vojna je nadaljevanje politike z nasilnimi sredstvi.
(K. Clausewitz)

V Nigeriji je pogovor o spolnosti tabu (Foto: T. H.)

Preprečevanje
aidsa

Nekatera novejša poročila o zdravljenju odvisnosti od mamila z metadonom so zanimiva za preprečevanje aidsa. V večji skupini uživalcev mamila, ki niso bili inficirani s HIV, so opozorili, da se med enoletnim zdravljenjem z metadonom nihče ni inficiral s HIV. Po podatkih statistike bi se v tem času moralo inficirati vsaj 10 odstotkov prizadetih oseb. Zato sklepajo, da je zdravljenje z metadonom posredna in dobra metoda za preprečevanje infekcije s HIV! Ugotovili so tudi, da metadon ne prizadene imunskega sistema, kajti inficiranim osebam se med jemanjem metadona nekoliko izboljša stanje imunosti (sodeč po številu limfocitov CD4).

»Da, deluje, ne deluje.« Tako so v Berlinu sklenili posvetovanje o tem, ali je bilo preprečevanje aidsa doslej uspešno ali ne. Veliko so govorili o tem, kaj bi bilo treba storiti, da bi bili uspehi boljši in bi pandemijo zajezili.

Ponekod so uspeli, na primer v Avstraliji in v Zimbabveju. V teh dveh

LETALSKI PROMET / TERORISTI SO PRI SKRIVANJU PEKLENSKIH STROJEV ZELO IZNAJDLJIVI

Je mogoče preprečiti
še en Lockerbie?

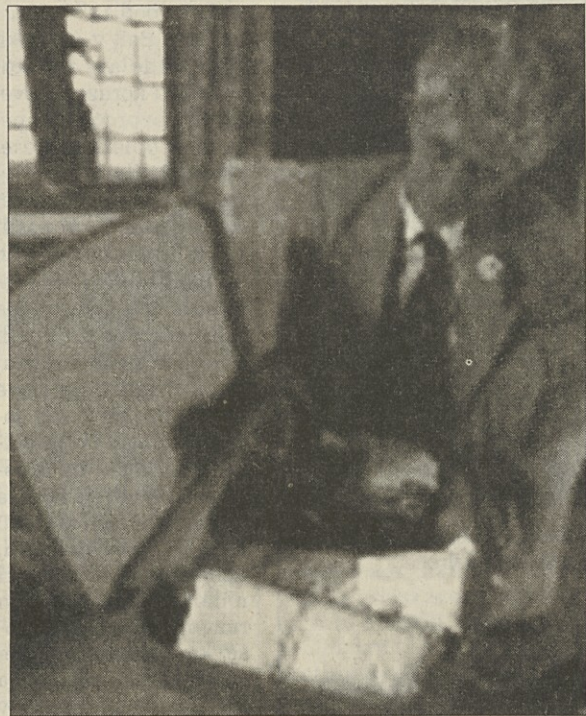
Letalske družbe uporabljajo za iskanje bomb najsodobnejšo tehniko

DANIEL CLERY

ristov in ce bi kusali biti dosledni, bi se letalska prevozniska industrija zaustavila.

Pekleni stroji

Plastične eksplozive, kot je na primer češki semtex, je mogoče poljubno oblikovati, so pa odporni in prenesejo celo udarce s klavirjem. Nezar Hindawi ga je 3.5 kg raz



Jim Swire je prethotaplil urni mehanizem z detonatorjem, da bi dokazal neprimernost sedanjih ukrepov

zvaljal in vsil v dno ročne torbice svojega nainnega dekleta pred njenim poletom v Izrael, detonator pa skril v vklapljen kalkulator. To bombo so pravčasno odkrili, ne pa tiste nad Lockerbie. Slednja je bila skrita v predalu za baterije prenosnega radia, časovni in visinski detonator pa sta bila v predelu za kasete, ki bi celo zaigrale, ce bi jih kdo preizkusil.

Lockerbie je odkril tudi varnostno vrzel. Kovček brez spremstva je neovirano potoval, potem ko je v Frankfurtu neopazno smuknil v prevozniki sistem, in to kljub pravilu, da mora pred poletom vsak potnik identificirati svojo prtljago. (Sodobni teroristi niso več samomorilci.) Se letos bodo britanske oblasti zahtevale, da družbe spremljajo vsak posamezni kos in ročno pregledajo prtljago brez spremstva. To bodo dosegli s črtno kodo, ki bo razen podatkov o lastniku vsebovala se naključno sifro, oboje pa bo vneseno v računalniški seznam, ki ga ni težko nadzorovati.

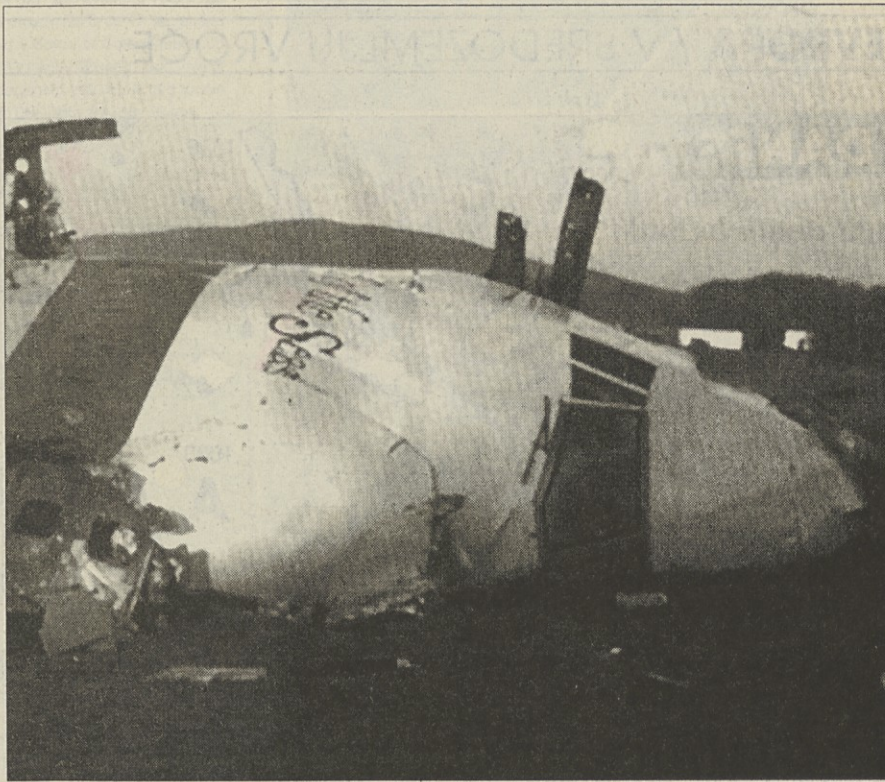
Varnost ne more biti popolna, se najmanj pa na velikem mednarodnem letališču, kjer odpravijo vsako leto do sto milijonov kosov prtljage. Teroristi znajo poiskati vsako vrzel v postavljenih ovirah. Edini način je pregled vsebine vsakega kosa, kar pa za zdaj se ni izvedljivo. Rentgenski zarki odkrijejo le kovinske predmete, slepi pa so za plastična razstreliva organske sestave, ki se od drugih podobnih predmetov razlikujejo le po tem, da je v njih dva do šestkrat več dušika.

Kakšen je
popoln detektor?

Vsaka od takih tragedij sproži nov val raziskav. Britanske oblasti zdaj vlagajo vsako leto po 30 milijonov dolarjev v projekte, ki naj bi prinesli preiskovalno napravo z zmogljivostjo 600 kovčkov na uro. Kljub tajnosti, ki ovija dosedanje delo, je poznavalcem jasno, da si je v ta namen mogoče sposoditi le obstoječo tehnologijo, predvsem iz jedrske fizike in medicine.

Dosedanje rentgenske naprave kažejo le gostoto predmetov, torej predvsem kovine, ne pa tudi dušika v razstrelivih. Pomoc prihaja morda iz medicine, ki uporablja snove zarkov dvojne energije, ter iz razlike v absorpciji posameznega izračuna atomsko tezo presvetljenega objekta. Tak dvoenergijski detektor so že zgradili in

Znano je odkrivanje dušika v plastičnem razstrelivu s pomočjo termalnih nevtronov. Ti delci z lahkoto prodirajo skozi snov in vzbudijo nekatere elemente - tudi dušik. Ta pri tem odda značilno sevanje gama, ki ga spektrometer avtomatično razpozna. Težava pa je že pri umerjanju stroja, kdaj naj kovček izloči. Preskusani primerki je bil naravnani na 2.5 kg razstreliva, za Lockerbie pa je zadostovalo le 300 gramov. Če bi napravo umerili za to količino, bi izvrгла ze vsak peti kovček, torej kakih tisoč na uro. Tudi velikost detektorja je groteskna, saj tehta devet ton in meri v dolžino dvanajst metrov, ceprav so ga gradili na znamenitem ameriskem inštitutu MIT. Termalni nevtroni nimajo prihodnosti, sodijo strokovnjaki.



Tragedija nad Lockerbiem je odkrila nekatere pomanjkljivosti varnostnega sistema

dobro razlikuje med navadno plastiko in razstrelivom, vendar ni avtomatičen in ga mora nadzorovati človeško oko, ki po nekaj urah strmenja izgubi pozornost. Zato so načrtali izboljšano verzijo, ki bo kovček presvetlila iz dveh smeri, računalnik pa bo zaznal lego sumljivega predmeta natančneje in kovček izločil iz tekočega traku. Prototip preskusajo v San Franciscu, veljal pa bo kakih 120.000 dolarjev.

Za isto letališče pripravljajo tudi letalsko verzijo medicinskega računalniškega tomografa, ki bo prav tako pregledal vsak kos iz dveh smeri ter sumljive pokazal kontrolorju. Ta naprava je se petkrat dražja, se natančnejša in primerna le za najbolj tvegana letališča. Ukvarjajo se tudi plinski kromatografi, ki bi »ovohavali« pare razstreliva, obeti pa niso veliki. Celo o oklopljenih oddelkih za prtljago razmišljajo.

Letalske oblasti se se niso priklopile do končne odločitve in tipajo v več smereh hkrati. Na simpoziju, kamor je bila vabljena tudi Ameriška akademija znanosti, je prevladalo misljenje, da enotnega odgovora ni, pa tudi carobnega stroja ne. Letališča se bodo verjetno morala odločiti za sestavljeno napravo, v kateri se bodo različne metode dopolnjevale. Prvi pregled bo najbrž opravil sodobni rentgen in izločil enega od pe-

tih kosov. Te naj bi pregledal se močnejši rentgen in izbrane, kakovostne slike pokazal operaterju, ki bi sumljivi odstotek prtljage prepustil »ovohavanju«. Za končni ročni pregled naj bi tako ostal le eden od tisoč kosov, na londonskem Heathrowu na primer manj kot deset na uro.

Po tehnični plati bi bilo mogoče vzpostaviti take sisteme že v enem letu. V letalskem prevozniku pa se varnost prepleta s politiko in denarjem. Stevilne družbe so na robu bankrota in dodatna varnost, prevedena v ceno letalskih vozovnic, pravzaprav za nikogar ni prav dobrodošla. Pritiski z vseh strani so izredno močni, britanska vlada pa okrog obveznega pregledovanja »pleše menuet«, kot se je izrazil eden od strokovnjakov. Preden se bo odločila, bo brzkome morala pasti se nekaj letal.

(Prevedel in
priređil M. E.)

PANDEMIJA AIDSA (4)

Golorok spopad vzhodnoevropskih
držav s kugo našega stoletja

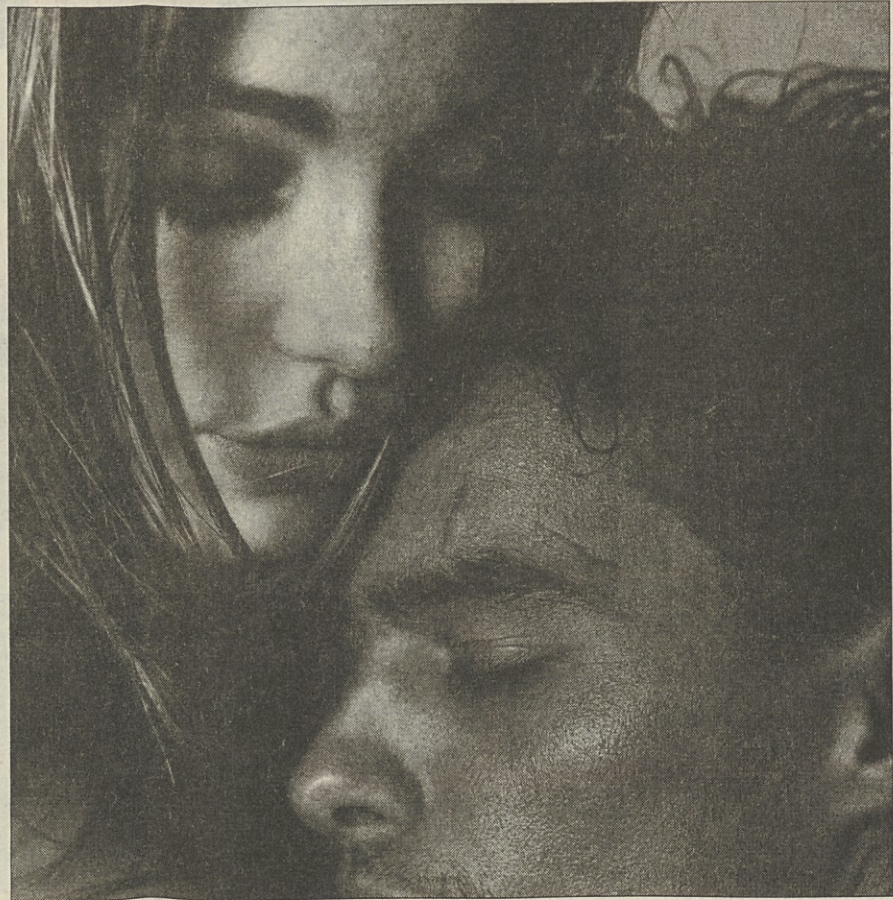
V Albaniji pred kratkim odkrili prvo serološko pozitivno osebo

MIHA LIKAR

Vzhodna Evropa
nepripravljena

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.



Definicije spolnosti so zelo različne

ze 18 milijonov kondomov. Pred to akcijo kondomov v Zaireju skoraj nihče ni uporabljal in se je število povzpelo v nekaj letih od nicle. V mnogih deželah pa je ovira boju proti aidsu pomanjkanje politične podpore. Kot vzrok za neuspehe programov navajajo carino za kondome, place za socialne delavce in omejitve pri objavah v medijih, na televiziji in v radiu.

Kako glede
spolnosti?

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu so izzvali med prebivalci silne tezeve, »saj se o tem med dostojnimi ljudmi ne govori.« V Nigeriji o spolnosti se težje govorijo med seboj sorodniki kot tujci ljudje. V mnogih deželah pa je tabu govoriti o spolnosti z mladostniki. V mnogih nerazvitih deželah so stigma in grožnje o smrti krive, da so homoseksualci ostali nevidni. Na Novi Gvineji je spolnost med moskimi nekaj docela naravnega. Nobena oblika spolnosti med dvema moskima ni nenevarna. Spolno življenje žensk pa je silno ozko omejeno. Za socialne delavce je huda težava v tem, da se več moskih veže na eno žensko pogosto s prisilo in grožnjami. V teh primerih je velika močnost, da je moski izpostavljen semenu drugega moskega. Podobno je v Indoneziji in Braziliji. V teh deželah imajo mnogo sirše razumevanje za spolnost med moskimi kot so standardi za spolnost med moskimi v evropskih deželah. V Indoneziji so opisali skupino transvestitov, ki obstajajo že tisoče let in so posamezni skoraj v vsaki vasi. Ponekod pa so našli tudi populacije homoseksualcev kot so v zahodni Evropi. Nekaj podobnega je tudi v Braziliji. Družbene vloge imajo veliko vlogo pri preprečevanju aidsa. Indonezijski transvestiti na primer dokazujejo, da je včasih lažje spreminiti biologijo kot vedenje.

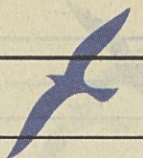
Infekcija s HIVom se zvečine prenaša spolno, zato je skoraj povsod preventivno usmerjena na svetovanje za varnejše spolno življenje. Zal to delo ovirajo tabuji o spolnosti, ki so prav v vseh kulturah.

Tudi na konferenci v Berlinu je bilo osrednje vprašanje, kako se izogniti zavoram, da o spolnosti ljudje neradi govorijo. Pri tem nastane še drugo vprašanje: kakšne so definicije spolnosti v različnih deželah, kaj je sprejemljivo za spolne vloge.

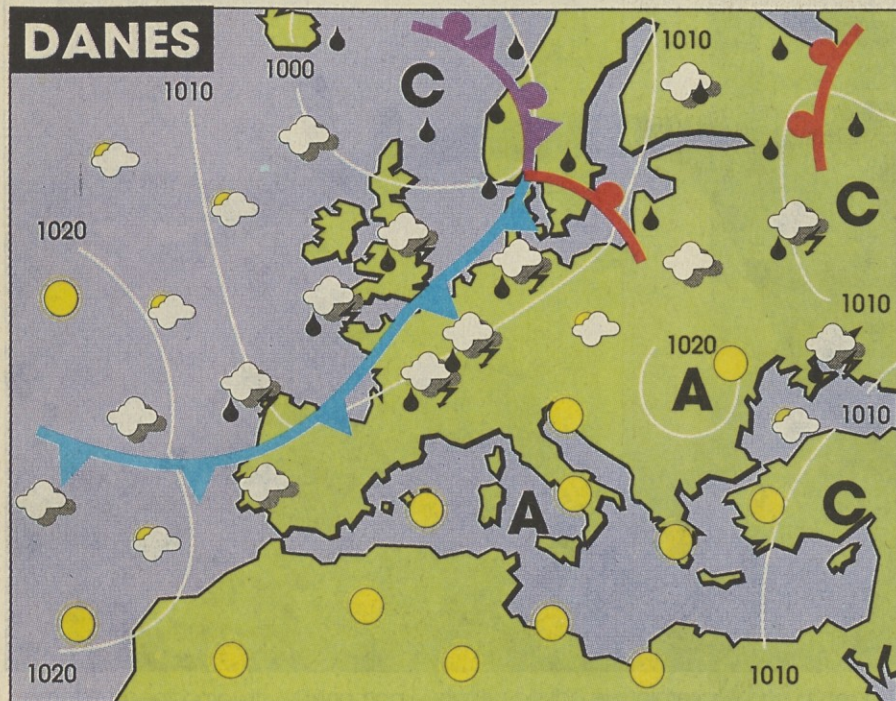
V Berlinu so bila v osrednju zanimanja stališča Garyja Dowseta iz Sydneja. V tem mestu in njegovi okolici obstajata dve populaciji homoseksualcev - mestni se bistveno razločujejo od podeželskih. Za homoseksualce iz delavskega razreda gre pri homoseksualnosti bolj za intimnosti kot za erotične stike. Mnogi jeklarij - homoseksualci z gnusom zavračajo slike o varni spolnosti in so do teh vprašanj zadržani. »Ne boste obesili na zid poster z dvema homoseksualcema z erigranima penisoma, saj

vas vaša mati obiskuje vsako nedeljo.

Omejitev glede spolnosti niso nič manjše v Nigeriji. Poskusi govoriti o kondomu



EVROPA / V SREDOZEMLJU VROČE

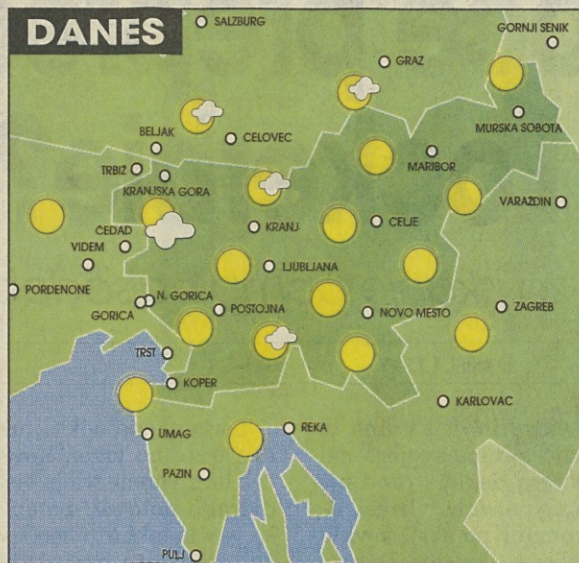
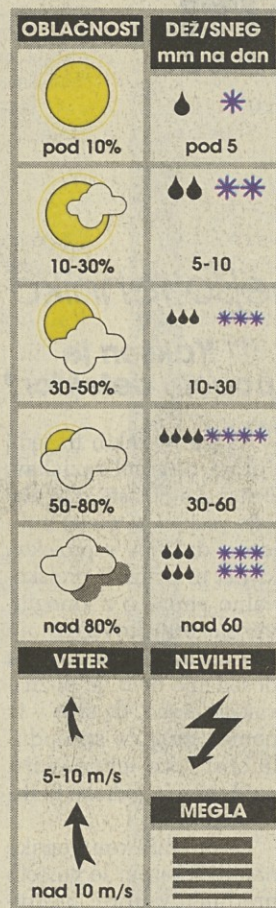


Vremenska slika:

Nad Sredozemljem in na Balkanu je območje visokega zračnega pritiska. Hladna fronta se prek zahodne Evrope blizu Alpam. V visinah priteka k nam z jugozahodnimi vetrovi zelo toplega zraka.



ALPE JADRAN / SONČNO IN VROČE

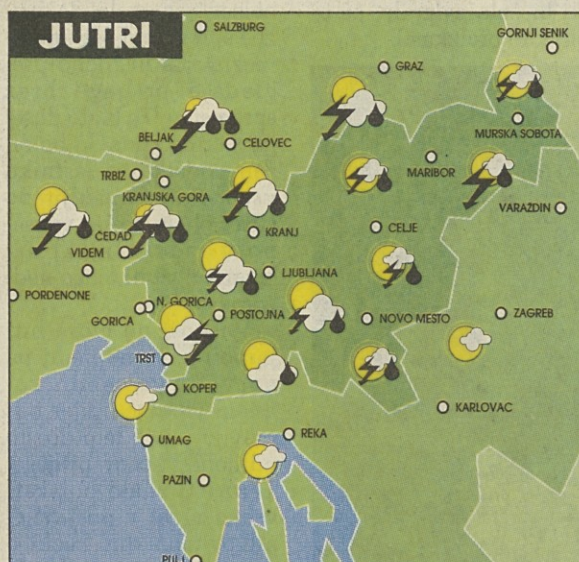


Slovenija:

Sončno bo. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 18°C, najvišje dnevne od 29 do 34°C.

Sosednje pokrajine:

Tudi v sosednjih pokrajinah bo sončno in vroče.



V Sloveniji:

V soboto dopoldne bo sončno, vroče in soparno. Popoldne bo spremenljivo oblačno s krajevnimi nevihtami.

Obeti:

V nedeljo bo sončno in manj vroče.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče.

RASTLINE

Vpliv temperature in vlage na razvoj koruze

ANDREJA SUSNIK

Koruzi je enoletna rastlina toplega podnebja, ki za normalno rast in razvoj zahteva določeno toploto in vlago. V naših ekoloških razmerah ob kalitvi in vzniku potrebuje temperaturo zraka nad 10°C in vlažen površinski sloj. Med rastjo pa potrebuje relativno visoke dnevne in nočne temperature zraka. Optimalno povprečje temperatur poletnih mesecev naj ne bi bilo manjše od 19°C in povprečje minimalnih nočnih ne pod 13°C. V pasu Corn Belt v Ameriki, kjer pridelajo več kot polovico koruze na svetu, je povprečje temperatur v poletnih mesecih od 21 do 27°C, povprečje nočnih temperatur pa 14,5°C. V naših pridelovalnih pogojih koruzni hibridi uspevajo tudi, če je povprečna temperatura poletnih mesecev nekaj stopinj nižja. Najhitreje raste pri 25 do 30°C, ob zadostni vlagi. Po podatkih Wallacea in Bresmana potrebuje koruzi v obdobju rasti od 480 do 610 litrov padavin, učinek pa je odvisen od njihove razporeditve in razvojnega stadija posevka. Optimalno prekrbo koruze zagotavlja 69 litrov padavin v aprilu, 100 v maju, 127

nad 35°C, pomanjkanje vlage in hranil pa lahko povzroči zmanjšano število plodnic na storzu, kar pomeni manjše stevilo zrn. Če so podobni pogoji že neposredno pred metlčenjem, lahko pride do zadrževanja sviljanja. Obratno, hladno in vlažno vreme pospešuje sviljanje in zadržuje metlčenje in pršenje peloda. Pomanjkanje vlage v času sviljanja lahko privede do zmanjšanja tudi za polovico.



TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA..... 19/27	HELSINKI..... 6/18
TRST..... 18/29	STOCKHOLM..... 10/20
CELOVEC..... 18/26	KØBENHAVN..... 12/19
BRNIK..... 17/26	MOSKVA..... 15/-
MARIBOR..... 19/26	BERLIN..... 13/20
CELJE..... 18/27	VARSAVA..... 14/11
NOVO MESTO..... 18/27	LONDON..... 17/24
NOVA GORICA..... 19/31	AMSTERDAM..... 15/21
MUR. SOBOTA..... 18/25	BRUSELJ..... 17/-
PORTOROŽ..... 19/28	PARIZ..... 13/-
POSTOJNA..... 18/27	DUNAJ..... 16/21
ILIRSKA BISTRICA..... 13/29	MÜNCHEN..... -/-
KOČEVJE..... 15/26	ZÜRICH..... 14/24
CRNOVELJ..... 18/-	ZENEVA..... 14/30
SLOV. GRADEC..... 17/25	RIM..... 18/27
BOVEC..... 16/27	MILAN..... 18/31
RATECE..... 15/24	BEOGRAD..... 16/29
VOGLJ..... 13/-	BARCELONA..... 19/29
KREDARICA..... 9/11	ISTAMBUL..... 22/29
VIDEM..... -/-	MADRID..... 18/35
GRADEČ..... 17/23	LIZBONA..... 22/33
MONOSTER..... 17/24	ATENE..... 17/33
ZAGREB..... 21/27	TUNIS..... -/31
REKA..... 24/31	MALTA..... -/33
	KAIRO..... -/33

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.42 in zšlo ob 20.34. Dan bo dolg 14 ur in 52 minut. Luna bo vzšla ob 18.24 in zšla ob 02.33.

SEVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Kozoroga, elementa zemlje. Posejte črno redkev in repo.

TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 21,3°C, Bohinjsko 19°C.
Jadransko morje: Portorož NP, Koper 24°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 22,8°C, Pulj NP, Lošinj NP, Split NP, Hvar 22,6°C, Vis 22,6°C, Opatija NP, Reka 23,5°C.
Reke: Mura (G. Radgona) 13,8°C, Sava (Radece) 20,6°C, Sava Radovljica 13,6°C, Savinja (Lasko) 18,4°C, Ljubljana (Mostje) 17,6°C, Bistrica (Sodražica) 14,7°C, Sora (Suha) 16,7°C, Gradascica (Dvor) 14,9°C, Iskra (Iska) 15,2°C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.00 najnižje -42 cm, ob 8.59 najvišje 18 cm, ob 13.43 najnižje -2 cm, ob 19.30 najvišje 35 cm.
Jutri: ob 2.43 najnižje -51 cm, ob 9.34 najvišje 27 cm, ob 14.42 najnižje -7 cm, ob 20.20 najvišje 39 cm.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc Berce



OVEN 21-3/20-4 : Zamizite na eno oko in se poskusite izogniti sporu s sodelavci. Upoštevajte dejstvo, da ne razmišljajo vsi tako kot vi in da se tudi vi kdaj pa kdaj zmotite.



BIK 21-4/20-5 : Kot rezultat trdnega dela zadnjih mesecev sledi majhno, vendar lepo napredovanje. Po vrsti zapletov menite, da je to lepa spodbuda za naprej.



DVOJČKA 21-5/21-6 : Ostajajo vam klasični problemi Dvojčkov: živci, napetost, delo do poznih nočnih ur in naglica. Reorganizirajte si življenje, sicer bodo napetosti rasle.



RAK 22-6/22-7 : Pri denarnih zadevah poskusite ostati hladnokrvni in mirni, zdaj ni primeren trenutek za pogovor. Pravni maneuver bo dobičkonosen sele ob koncu meseca.



LEV 23-7/23-8 : Zaradi trenutnega nagiba boste zeleli oziveti neko dolgotrajno zvezo, ki je doživela veliko krizo. Zdaj se vam zdi, da so razlike premostljive.



DEVICA 24-8/22-9 : Za nevezane Device romantičen položaj ni tako rožnat, kot se zdi. Nek občudovalec se bo poglubil v svoja čustva in rezultat bo negotov.



TEHNIKA 23-9/22-10 : Padli boste prav v središče poslovne pozornosti. To bo tudi razlog vaše nervozne in napetosti. Izbirali boste med dobro znanim in drznim tveganjem.



SKORPIJON 23-10/22-11 : Počutite se zelo sentimentalen in romantičen, kljub temu pa bosta diplomacija in prilagodljivost doma igrali zelo pomembno vlogo.



STRELEC 23-11/21-12 : Obetajo se vam dobre novice, ki bodo povezane z denarjem. Tudi želja po določenem položaju, finančnem krogu ali novem ustvarjalnem okolju postaja realnost.



KOZOROG 22-12/20-1 : Čeprav boste ponovno prišli do ugotovitve, da ni vse zlato, kar se svetli, se bo vaš finančni položaj nepricakovano spremenil in napori bodo poplačani.



VODNAR 21-1/19-2 : Potovanje in izobraževanje bo povezano s srčnimi zadevami, vendar se bo vse odvijalo nekoliko počasneje, kar pa ima tudi svoje prednosti.



RIBI 20-2/20-3 : V delovnem okolju bi morali zbrati vso diplomacijo in tenkotčnost, ki ju premorete, saj bo sicer zlahka prišlo do temperamentalnih izbruhov.

Beg pred bombami



Šiitska ženska s svojima otrokoma posluša radio v bližini libanonskega jezera Qaraoun v dolini Bekaa. Sem se je zatekla iz vasi Mashgara v nedeljo, ko so Izraelci začeli intenzivno bombardirati južni Libanon (telefoto AP)

Orožje ni več »dober posek«

BUDIMPESTA, Vojna industrija v vzhodnih državah doživlja izredno hudo krizo. Samo na Slovaškem, na Poljskem, v Bolgariji in Romuniji so v zadnjem času odpustili stotisoce delavcev. Državni voditelji iščejo nove možnosti, da bi preprečili zaprtje tovarn, ki so po padcu komunizma začele hirati. Z razpustitvijo varšavskega pakta in s prepovedjo s strani Združenih narodov, da bi se prodajali orožje tradicionalnim kupcem (npr. Iraku in Libiji), je namreč vojna industrija v teh državah izgubila svoj pomen. Na Madžarskem so na primer znižali proizvodnjo orožja kar za 90 odstotkov!

Vlade vzhodnoevropskih držav si sedaj prizadevajo, da bi nasle izhod iz tega kriznega stanja, saj drugače grozi nevarnost, da bodo morali kmalu odpustiti še dodatnih sto tisoce oseb. Možni sta dve poti: pridobitev novih kupcev orožja ali pa preusmeritev vojne industrije v civilno. Češka republika se je odločila za prvo možnost, Slovaška in Romunija pa bosta svojo industrijo preusmerili. Prva bo proizvajala kmetijske stroje, druga pa plinske stidilnike.

DA BI »OČISTILI« HINDUJSKO VERO

Indijski guruji se zanimajo tudi za politiko

NEW DELHI - Indijski duhovni voditelji, ki so od nekdaj predstavljal simbol popolnosti in asketskega življenja s tem, da so se odrekli vsem zemeljskim dobrinam in užitek ter stopili na »pot k bogu«, in zato zanje ni veljal neizprosni verski zakon kaste razdelitve, so se v zadnjih casih nenadoma začeli zanimati za politiko. Težnja po nekelem političnem nastopanju teh učiteljev - gurujev, ki jih v Indiji imenujejo z različnimi imeni - sant, mahatma, sankaracarya, sadhu (vse besede izvirajo iz sanskrt) - se je začela pojavljati že pred časom, odločilen pa je bil datum 6. decembra 1992. Na ta dan je namreč na tisoce izurjenih hindujskih integralistov unilico mosejo Babar v mestu Ayodhya v pokrajini Utar Prades v severni Indiji. V tem mestu naj bi se po hindujskem verovanju rodil močniti in priljubljeni bog Rama. Legenda pravi, da je Ramov tempelj v 16. stoletju unilil muslimanski osvajalec Babar, ki je na njegovih ruševinah dal zgraditi mosejo.

Pred stiri leti je hindujski integralist Baharatya Janata Party ustanovil »Gibanje za tempelj boga Rame«. Takoj se mu je pridružil veliko število gurujev in to je bil začetek njihovega političnega delovanja. Sprva so trdili, da je njihov boj le verskega značaja, kasneje pa se je izkazalo, da ni tako. Ko je bila moseja porušena in ni bilo več dvomov, da bodo ponovno zgradili tempelj boga Rame, se je začel spopad med najpomembnejšimi indijskimi političnimi skupinami, ki so si lastile zasluge za to dejanje, da bi tudi na ta račun pridobili glasove na bližnjih volitvah. Tudi duhovni voditelji so se ogreli za politiko in se razdelili: nekateri so na strani B.J. Partija, drugi pa so se priključili vladni stranki, ki je kljub temu, da se proglasa za laično, pritegnila veliko gurujev. Kdor bo to bitko zmagal, bo vodil družbo, ki bo ponovno zgradila tempelj boga Rame.

Ce pa je po eni strani res, da politiki izkoristajo verske voditelje in učitelje v svoje namene, je res tudi nasprotno. Najvišji duhovni vodja iz Puri, Swami Nisalananda je pred nedavnim izjavil, da je politično delovanje doznost za guruje, ker bodo lahko samo tako »očistili« hindujsko vero, ki se je po proglasitvi neodvisnosti države prenovila in vsaj delno prilagodila novemu času. Eden od krutih verskih običajev, ki bi jih nekateri zagrizeni integralisti skušali ohraniti, je »sati«, sežig žive vdove na grmadi skupaj s truplom pokojnega moza. Kljub strogi prepovedi z državnim zakonom ponekod se vedno upostevajo ta srhljivi običaji.